

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
& ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

5^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ»

5η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΠΑΑ) 2014-2020

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ – ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

- ✓ Χαιρετισμοί από την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων(ΥΠΑΑΤ).
- ✓ Εισήγηση από τον κ. Χ. Κασίμη, Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ, Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων.
- ✓ Εισήγηση από Εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης.
- ✓ Εισήγηση από Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης/DG AGRI).

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

- ✓ Διαπίστωση απαρτίας μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ.
- ✓ Έγκριση της ημερήσιας διάταξης της 5^{ης} συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ.
- ✓ Έγκριση των Πρακτικών της 4ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ.

ΜΕΡΟΣ Α: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΑ

- ✓ Πορεία Υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ).
- ✓ Παρουσίαση πλαισίου επίδοσης ΠΑΑ 2014-2020 και πρόταση τροποποίησης του (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού και Μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών ΟΠΣΑΑ)
- ✓ Πρόταση 3^{ης} Τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού).
- ✓ Ετήσια έκθεση ΠΑΑ 2014-2020, έτους 2018 για έτος αναφοράς το 2017 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης).
- ✓ Ενημέρωση για την εφαρμογή των Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής στο πλαίσιο του ΠΑΑ (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης & Θεσμικής Υποστήριξης).
- ✓ Συζήτηση - Παρεμβάσεις Μελών.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.

- ✓ Τροποποίηση και έγκριση κριτηρίων επιλογής μέτρων ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού).
- ✓ Ενέργειες δικτύωσης και ενημέρωσης για το ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας).
- ✓ Προσκλήσεις των Δράσεων 4.3.1. «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων και 4.3.4. «Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» του ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Δημοσίων Υποδομών και Παρεμβάσεων).
- ✓ Αξιολόγηση LEADER/CLLD σε τοπικό επίπεδο (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης).
- ✓ Νέα οριοθέτηση των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών περιοχών (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης)
- ✓ Άλλα θέματα ημερήσιας διάταξης.

- ✓ Συζήτηση - Παρεμβάσεις Μελών.
- ✓ Συμπεράσματα – Αποφάσεις της 5ης Συνεδρίασης της Επ. Πα. του ΠΑΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 22 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Χ. ΚΑΣΙΜΗΣ

**Χαιρετισμοί από την Πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής
Ανάπτυξης & Τροφίμων(ΥΠΑΑΤ)**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Χ. ΚΑΣΙΜΗΣ): Καλημέρα σας, καλώς ήρθατε στη Χαλκίδα, στην 5^η Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος «Αγροτική Ανάπτυξη 2014-2020».

Είμαστε θα έλεγα εντάξει με τις δεσμεύσεις μας ότι δυο φορές το χρόνο θα κάνουμε Επιτροπή Παρακολούθησης άρα τηρούμε το χρονοδιάγραμμα και σπεύδω αμέσως να δώσω τον λόγο στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τον κ. Ευάγγελο Αποστόλου να απευθύνει ένα χαιρετισμό και σιγά - σιγά να μπούμε στο τελετουργικό της σημερινής μας συνεδρίασης.

Κύριε Υπουργέ, ο λόγος σε εσάς.

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Κατ' αρχήν να σας καλωσορίσουμε, κύριε Μπακογιάννη, κύριε Δήμαρχε, εκπρόσωποι του αυτοδιοικητικού χώρου και βεβαίως πάνω απ' όλα εκπρόσωποι του αγροτικού χώρου, αγαπητοί συνάδελφοι βουλευτές, επιτρέψτε μου επειδή βιώνουμε μια σημαντική μέρα ως χώρα, να κάνω μια ιδιαίτερη αναφορά σε αυτά που σήμερα το πρωί ολοκληρώθηκαν στα πλαίσια του Eurogroup.

Είναι πραγματικά μια ιστορική μέρα για τη χώρα μας, γιατί με τη συμφωνία πετύχαμε να διασφαλίσουμε τις προϋποθέσεις για να αλλάξει σελίδα η πορεία της χώρας μας. Διασφαλίσουμε δέκα χρόνια περίοδο χάριτος, δέκα χρόνια επιμήκυνση πληρωμών και μια δόση 15 δις ευρώ.

Έτσι λοιπόν βγαίνουμε στις αγορές έχοντας ένα μαξιλάρι 24 δις και ένα χρέος βιώσιμο, πράγματα που μας επιτρέπουν να ανταποκριθούμε στις δανειακές μας υποχρεώσεις χωρίς άγχος. Έτσι θα μπορέσουμε όχι μόνο

να ανταποκριθούμε στην υλοποίηση του αναπτυξιακού μας σχεδίου, αλλά και στην εφαρμογή μιας δημοσιονομικής πολιτικής, η οποία σταδιακά, σιγά - σιγά θα απαλύνει και θα εξαφανίζει τις επιπτώσεις από την κρίση που βιώσαμε όλα τα προηγούμενα χρόνια.

Άρα η παρουσία μας εδώ συνδέεται και με αυτή την ιστορική μέρα για τη χώρα μας.

Βέβαια αποτελεί για εμένα ιδιαίτερη χαρά να χαιρετίζω σήμερα εδώ στη Χαλκίδα και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας τις εργασίες της 5^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 να καλωσορίσουμε και τον Πρόεδρο της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας τον κ. Αγοραστό Περιφερειάρχη Θεσσαλίας και ο λόγος που χαιρετίζω και είμαι ευχαριστημένος είναι και διπλός θα έλεγα.

Τη μια είναι γιατί οι Επιτροπές Παρακολούθησης είναι πάντα μια ευκαιρία για να μπορέσουμε να επικοινωνούμε μεταξύ μας, να επικαιροποιούμε τη στενή και δημιουργική εταιρική μας σχέση και αφ' ετέρου γιατί η συνάντησή μας φιλοξενείται εδώ στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, τη Χαλκίδα και το νομό Εύβοιας.

Θέλω να πιστεύω ότι οι εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που βρέθηκαν τις προηγούμενες ημέρες και σήμερα εδώ, να είδαν ότι η Χαλκίδα και η Εύβοια αποτελεί ιδιαίτερα, επιτρέψτε το σε εμάς που καταγόμαστε και ζούμε σε αυτή την περιοχή, τον ομφαλό της γης.

Έχω επανειλημμένα αναφερθεί στις τακτικές μας συναντήσεις στα πλαίσια των Επιτροπών, ότι η αναπτυξιακή διαδικασία είναι μια υπόθεση που μας αφορά όλους και χαίρομαι όταν βλέπω στο ίδιο τραπέζι να κάθονται και να συνομιλούν όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές με τον έναν ή τον άλλον τρόπο και βεβαίως συμβάλλουν όλοι μαζί στην πρόοδο του πρωτογενούς τομέα και στην ανάπτυξη των αγροτικών μας περιοχών.

Η πρόοδος αυτή είναι κάτι που κύρια αποτυπώνεται στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης ένα πρόγραμμα που η εξυπηρέτηση των στόχων του και η επιτυχής εφαρμογή του σήμερα αποτελούν τον πιο ουσιαστικό και χαρακτηριστικό δείκτη για την προσπάθεια που όλοι μας καταβάλλουμε τα τελευταία χρόνια για την παραγωγική ανάταξη και

ανασυγκρότηση της χώρας μας μετά την πολυετή κρίση, όπως είπα και πρωτίτερα.

Θα ήθελα να σταθώ λοιπόν σε ορισμένα βασικά στοιχεία της πολιτικής μας, τα οποία προωθούμε μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και που πιστεύω αποτελούν σημαντικούς παράγοντες επιτυχίας της προσπάθειας αυτής.

Αναφέρομαι συγκεκριμένα στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στην ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και στην προσέλκυση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα, προτεραιότητες που πάντα βρίσκονται στο επίκεντρο του αναπτυξιακού μας σχεδιασμού και συνιστούν μαζί με τους στόχους της βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και της ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών τις κύριες στρατηγικές προτεραιότητες της πολιτικής του Υπουργείου μας για την αγροτική ανάπτυξη.

Ειδικά η στήριξη της επιχειρηματικότητας και η ενθάρρυνση επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα αποτελούν τομείς πολιτικής που συμβάλλουν διπλά στην αναπτυξιακή διαδικασία, τόσο μέσω της τόνωσης της οικονομικής δραστηριότητας στις αγροτικές περιοχές, όσο και μέσω της συνεισφοράς τους στην κοινωνική συνοχή των περιοχών αυτών.

Διαγνώσαμε έγκαιρα την οικονομική και κοινωνική δυναμική που μπορεί να αναπτυχθεί στους δύο αυτούς τομείς πολιτικής και αναλάβαμε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες μέσα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, στη κατεύθυνση ενεργοποίησης μέτρων σημαντικής χρηματοδοτικής βαρύτητας που υπηρετούν τους συγκεκριμένους αναπτυξιακούς στόχους.

Το ενδιαφέρον που εκδηλώθηκε και η δυναμική που αναπτύσσεται, δικαίωσε τις επιλογές μας να προκηρύξουμε τα μέτρα των σχεδίων βελτίωσης και της μεταποίησης με το σύνολο των διαθέσιμων πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, αλλά και την απόφασή μας να ενισχύσουμε με επιπλέον πόρους, μέτρα, όπως αυτό της πρώτης εγκατάστασης νέων στο πρωτογενή τομέα.

Είναι πολύ σημαντικό για εμάς, αλλά θεωρώ και για το σύνολο της ευρωπαϊκής γεωργίας να επενδύσουμε στην ηλικιακή ανανέωση και αναδιάρθρωση του τομέα, όπως επανειλημμένα και ο ίδιος ο Επίτροπος

Γεωργίας έχει τονίσει αλλά και στο σχεδιασμό της νέας ΚΑΠ –που αυτή την περίοδο συζητάμε- έχει αναδειχθεί ως προτεραιότητα.

Όπως λοιπόν θα έχετε ήδη δει στην προτεινόμενη τροποποίηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, πρόκειται να διαθέσουμε, μέσω ανακατανομής πόρων, συνολικά 300 εκατομμύρια € για την έγκριση όλων των νέων γεωργών που πληρούν τις προϋποθέσεις ένταξης στο πρόγραμμα και ανέρχονται σε περίπου 16.000 περίπου. Ενώ ταυτόχρονα θα κατευθύνουμε επιπλέον πόρους για την ενίσχυση της βιωσιμότητας των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων στο αντίστοιχο μέτρο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και οι επενδύσεις όμως προϋποθέτουν ενθάρρυνση των συνεργασιών, ισχυρούς και ζωντανούς δίαυλους επικοινωνίας μεταξύ ερευνητικής κοινότητας και παραγωγικού ιστού, για την προώθηση της καινοτομίας και την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας.

Για το σκοπό αυτό επενδύουμε σημαντικούς πόρους μέσα από το σχετικό μέτρο του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης που προκηρύξαμε πρόσφατα και καλούμε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς να συμμετάσχουν καταθέτοντας τα επιχειρησιακά τους σχέδια.

Η επιτυχία του συγκεκριμένου εγχειρήματος θα κρίνει πολλά για το μέλλον του πρωτογενή μας τομέα, αλλά και του αγροδιατροφικού μας συστήματος συνολικότερα. Σε συνδυασμό μάλιστα με την ανάπτυξη του εθνικού συστήματος παροχής γεωργικών συμβουλών μπορούν να αποτελέσουν τις βασικές δομές στήριξης της παραγωγικής ανασυγκρότησης του πρωτογενή τομέα στη χώρα.

Τη σπουδαιότητα των δύο αυτών βασικών δομών για την καινοτομία και τις γεωργικές συμβουλές, έχει αναδείξει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στα προτεινόμενα σχέδια κανονισμών για την νέα ΚΑΠ, θεωρώντας τις ως βασικά προαπαιτούμενα για την ενίσχυση των όποιων επενδυτικών και άλλων πρωτοβουλιών. Και γι' αυτή τη νέα ΚΑΠ από τώρα προετοιμαζόμαστε για να εξασφαλίσουμε τους απαραίτητους πόρους και τις προϋποθέσεις που ορθά θα την υπηρετήσουν.

Φίλες και φίλοι, η σημαντική πρόοδος που έχει καταγράψει το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης μέχρι σήμερα –θα αναφερθεί ιδιαίτερα ο

Γενικός Γραμματέας ο κ. Χαράλαμπος Κασίμης- με όρους τόσο συνεισφοράς του στην υπηρετήση των στρατηγικών στόχων πολιτικής που έχουμε θέσει για την αγροτική ανάπτυξη, αλλά και σε όρους συνεισφοράς του στη χρηματοδότηση των στόχων αυτών, επιβεβαιώνει με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο, ότι με συστηματική και εντατική προσπάθεια όλων μας μπορούμε να πετύχουμε, μπορούμε να αλλάξουμε και να δημιουργήσουμε οι ίδιοι τις συνθήκες και τις προοπτικές για ένα καλύτερο μέλλον.

Ήδη όπως ασφαλώς γνωρίζετε, έχουμε μια καλή συνεργασία με την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση που μας τιμά και σήμερα με την παρουσία της και συμμετέχει στις σχετικές διαδικασίες, πιστεύουμε ότι όντως η ανάπτυξη δεν είναι υπόθεση μόνο της Κυβέρνησης, δεν είναι υπόθεση μόνο των δημοσίων υπαλλήλων ή των ιδιωτικών φορέων, θα έλεγα μια συλλογική υπόθεση στην οποία θα πρέπει όλοι όσοι εμπλέκονται και όλοι όσοι θέλουν να υπηρετήσουν τον χώρο, πράγμα που φαίνεται ιδιαίτερα στη σημερινή μας συνάντηση, πρέπει να συμμετέχουν.

Άρα εμείς προχωρούμε, εγώ θέλω να σας ευχαριστήσω πολύ που με ακούσατε και βεβαίως να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ κ. Υπουργέ, είναι τιμή μας να είναι μαζί μας εκπρόσωποι και της Περιφερειακής και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εκπρόσωποι στο Εθνικό Κοινοβούλιο του νομού Ευβοίας, ο Δήμαρχος Χαλκιδέων, θα μου επιτρέψετε σιγά - σιγά να δώσω τον λόγο ξεκινώντας από τον Πρόεδρο της ΕΝΠΕ και Περιφερειάρχη Θεσσαλίας τον κ. Αγοραστό για ένα σύντομο χαιρετισμό και μετά θα περάσω στον κ. Μπακογιάννη Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας.

Κ. ΑΓΡΟΑΣΤΟΣ: Καλημέρα σας, σας ευχαριστώ πολύ. Το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης αν και εφόσον υλοποιηθεί σωστά, θα προσφέρει μια προστιθέμενη αξία στην παραγωγή. Μέλημα των Περιφερειών αλλά και όλης της χώρας είναι η αύξηση της παραγωγής. Μια παραγωγική επανάσταση. Και ένα εργαλείο για μια παραγωγική επανάσταση, παραγωγική ανασυγκρότηση είναι και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Αλλά ένα Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης το οποίο να εφαρμόζεται με ισονομία και ισοπολιτεία. Και το λέω αυτό, αρχίζοντας ότι στη βιολογική κτηνοτροφία υπήρχε μεροληψία στην κατανομή των πόρων στο 2^ο

γύρο, με αποτέλεσμα να υπάρχει κόστος ανισότητας, όπως υπήρχε και στους νέους αγρότες αλλά ευτυχώς ο Υπουργός και ο Γενικός Γραμματέας το είδαν και το διόρθωσαν. Το ίδιο συμβαίνει τώρα και με τη βιολογική γεωργία και το δις εξαμαρτείν ουκ ανδρός σοφού.

Γιατί μένουν έξω κτηνοτρόφοι οι οποίοι έχουν την ίδια βαθμολογία στη Λάρισα, στη Λαμία και μπαίνουν μέσα σε άλλες προνομιακές Περιφέρειες, δεν ξέρω γιατί. Όχι να μην μπουν σε εκείνες τις Περιφέρειες και ούτε θέλουμε να δημιουργήσουμε κόστος ανισότητας, ή αντιπαλότητα μεταξύ των Περιφερειών, εγώ θα ήμουν ο τελευταίος ο οποίος θα το επεδίωκα και θα το έλεγα αυτό το πράγμα, αλλά επειδή είμαστε σε μια Ελλάδα χωρίς διακρίσεις, χωρίς αποκλεισμούς για τίμια ανάπτυξη. Εδώ όμως δεν γίνεται τίμια μοιρασιά.

Πρέπει να το δείτε κ. Υπουργέ αυτό γιατί δημιουργείται τεράστιο πρόβλημα και όσες επιμηκύνσεις χρέους να πάρουμε κυρίες και κύριοι και είναι θετικές οι συμφωνίες και όσες άλλες ρυθμίσεις να πάρουμε και όλα να μας τα χαρίσουν, αν δεν αυξήσουμε την παραγωγή δεν θα ζήσουμε.

Γι' αυτό το πρόγραμμα της αγροτικής παραγωγής είναι σημαντικό και εμείς το στηρίζουμε και έχουμε καλή συνεργασία.

Ευελπιστούμε και αισιοδοξούμε να τρέξουν και τα άλλα προγράμματα γρήγορα. Εμείς συμφωνούμε και για την κατανομή όποιο σενάριο και να επιλέξετε γιατί στο μέτρο που είναι για εγγειοβελτιωτικά έργα κάτω από 2,2 εκατομμύρια ευρώ, επιλέξτε όποιο θέλετε εγώ σας το είπα κ. Κασίμη, είναι μικρές οι διαφορές 1 εκατομμύριο ή 300 χιλιάδες η μια Περιφέρεια από την άλλη, δεν σώνεται η κατάσταση.

Προχωρήστε το, να τελειώνουμε να βγάλουμε κι αυτά τα προγράμματα γιατί στα εγγειοβελτιωτικά έχουμε μείνει πίσω και βέβαια δεν ξέρουμε πως θα γίνει η κατανομή στα πάνω από 2,2 εκατομμύρια και εκεί πρέπει να δούμε και πόσες είναι οι ειλημμένες υποχρεώσεις σε κάθε Περιφέρεια για να δούμε και πως θα γίνει η κατανομή εκεί. Γιατί οι καιροί είναι πολύ πονηροί. Όχι από εμάς, εμείς είμαστε σταθερά προσηλωμένοι και σταθερά κάνουμε τη δουλειά μας.

Πρέπει να αυξήσουμε την ταχύτητα και στο θέμα της κατανομής και της ενεργοποίησης των προγραμμάτων της μεταποίησης κάτω από

600.000 και αυτό νομίζω είναι στη δικαιοδοσία σας να το κάνετε γρήγορα, για να μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε τις επιθυμίες των ανθρώπων που θέλουν να παράξουν.

Κατά τα άλλα έχουμε μια συνεργασία και σε αυτή τη συνεργασία εμείς στηριζόμαστε. Σας ευχαριστούμε για τη συνεργασία αυτή, αλλά θέλουμε η συνεργασία αυτή να είναι τίμια και πραγματική, με σεβασμό απέναντι στους ανθρώπους που εκπροσωπούμε, διότι το να μεταφέρουμε την ευθύνη που είναι κι ένα σύνηθες φαινόμενο για την αποφυγή των ευθυνών, τη μεταφέρουμε. Κάνουμε απειλητική ετερότητα, η «φιλοσοφία της απειλητικής ετερότητας» λέγεται αυτό, βρίσκουμε έναν εχθρό για να βγούμε εμείς από το κάδρο, γιατί συνήθως θέλουμε να βγούμε από το κάδρο.

Αλλά η ευθύνη θέλει λεβεντιά, είναι βαριά και θέλει και θάρρος και όχι μετάθεση ευθυνών. Εμείς αυτό το έχουμε, δεν μεταθέτουμε ποτέ τις ευθύνες, τις αναλαμβάνουμε και τις αναλαμβάνουμε μέχρι κεραίας και θα συνεχίζουμε να τις αναλαμβάνουμε και θα συνεχίζουμε να συνεργαζόμαστε και θα συνεχίζουμε να έχουμε μια διαδικασία τίμια, σοβαρή και ισόνομη. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Αγοραστό για τον χαιρετισμό του κριτικής προσέγγισης, αλλά προφανώς θα πρέπει να απαντήσουμε σε ένα μεταγενέστερο στάδιο εντός της ημέρας στα ζητήματα που έθεσε ο κ. Αγοραστός. Γιατί υπάρχουν και τίμιες απαντήσεις.

Ο κ. Μπακογιάννης, Περιφερειάρχης Στερεάς Ελλάδας έχει το λόγο.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Σας καλωσορίζουμε κι εμείς από την πλευρά μας στην Περιφέρεια Στερεάς και εδώ στην πανέμορφη Χαλκίδα. Είναι πράγματι η καρδιά της Ελλάδας εδώ που βρισκόμαστε και καλά κάνετε κ. Υπουργέ να το λέτε έτσι, με ένταση παρακαλώ. Όπως βλέπετε έχουμε κάποιες κοινές αναφορές, πέρα από Κόμματα και ιδεολογίες.

Οι συνεδριάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης συνήθως είναι τυπικές διαδικασίες, έχουν όμως νομίζω πολύ μεγάλο νόημα. Όχι μόνο διότι έχουμε όλοι μαζί την ευκαιρία να συζητήσουμε επί της προόδου του προγράμματος αλλά είναι και μια πάρα πολύ αφορμή για να ενημερώσουμε

τους πολίτες για το πώς αξιοποιούμε τους ευρωπαϊκούς πόρους που έχουμε στη διάθεσή μας.

Όμως νομίζω κ. Υπουργέ θα συμφωνήσετε ότι κάποια στιγμή ενδεχομένως όχι σήμερα, είναι σκόπιμο να κάνουμε ένα βήμα παραπέρα. Έχει κατατεθεί η πρόταση των Κανονισμών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την περίοδο 2021-2027 είναι μια περίοδος η οποία σηματοδοτεί μια εντελώς διαφορετική προσέγγιση για τη μελλοντική ΚΑΠ και δεν σας κρύβω ότι είμαι ιδιαίτερα ανήσυχος για το βαθμό ετοιμότητας που έχουμε όλοι μας σε χώρα, συνολικά για να ανταποκριθούμε.

Αναφέρομαι όχι μόνο στο πολιτικό σύστημα είτε είναι σε κεντρικό, είτε είναι σε περιφερειακό επίπεδο αλλά και στη Δημόσια Διοίκηση, τους αγρότες μας, τις Τράπεζες, τις ασφαλιστικές εταιρείες, όλους τους εποπτευόμενους Οργανισμούς του Υπουργείου, αλλά και τα εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις επιχειρήσεις.

Να απευθύνω μια πρόσκληση – πρόκληση κ. Υπουργέ, αν θέλετε να συνδιοργανώσουμε σε σύντομο χρονικό διάστημα και με την ΕΝΠΕ μια ημερίδα, ένα συνέδριο όπως θέλετε πείτε το, με θέμα τις προτεραιότητες της νέας ΚΑΠ και τις αναγκαίες προσαρμογές στις δομές και τους μηχανισμούς, για τη χάραξη και άσκηση πολιτικής για την ελληνική γεωργία με ορίζοντα πλέον το 2030. Εδώ το χτεσινό Eurogroup μας πήγε στο 2032, μπορούμε να φτάσουμε κι εμείς στο 2030 για την ελληνική γεωργία.

Ας έρθουμε όμως στα καθ' ημάς. Όπως ξέρετε εμείς στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας έχουμε ανταποκριθεί όσο ταχύτερα μπορούσαμε στην εκχώρηση που μας διαθέσατε. Στο Μέτρο 19 για τα LEADER αυτή τη στιγμή που μιλάμε έχουν εγκριθεί και τα έξι τοπικά μας προγράμματα και μάλιστα έχουμε δώσει ήδη τη σύμφωνη γνώμη μας σε σχέδια προσκλήσεων για τα δημόσια έργα του LEADER σε τέσσερα από τα έξι τοπικά προγράμματα.

Στη δράση 4.3.4. δηλαδή στη βελτίωση πρόσβαση σε γεωργική γη, είναι η γνωστή σε όλους μας «αγροτική οδοποιία», έχουμε εκδώσει την πρόσκληση, έχουμε ήδη εντάξει 8 έργα και αναμένουμε άλλα 5 πάρα πολύ γρήγορα.

Στο 6.1. δηλαδή στο «Νέοι Αγρότες» έχουμε τα 17,7 εκατομμύρια ευρώ, έχουμε σήμερα εντάξει ήδη 698 νέους αγρότες, οι οποίοι έχουν πάρει την πρώτη δόση το 70% δηλαδή των 9 εκατομμυρίων. Έχουν υποβληθεί αιτήσεις για τη 2^η πρόσκληση, έχουμε κάποιες καθυστερήσεις με την αξιολόγηση κ. Γενικά το ξέρετε, σε κάθε περίπτωση εγώ θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι θα καλυφθεί όλο το ποσό και θα έχουμε και επιλαχόντες και νομίζω ότι έχει ιδιαίτερη σημασία αυτούς τους επιλαχόντες να τους καλύψουμε.

Θυμίζω αυτό που όλοι ξέρουμε, ότι μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε σήμερα στον πρωτογενή τομέα όχι μόνο στη Στερεά αλλά και σε όλη τη χώρα, είναι η γήρανση του αγροτικού μας πληθυσμού.

Τα «Σχέδια βελτίωσης» το 4.1. είναι στη φάση των αιτήσεων και δίνονται συνεχώς παρατάσεις, πρέπει λίγο να το δούμε αυτό.

Στη μεταποίηση έχει κλείσει η πρόσκληση για τις μεγάλες επενδύσεις πάνω από 600.000 € είναι η δική σας αρμοδιότητα άλλωστε, τα μικρότερα όμως δεν έχει αποφασιστεί ακόμη πως θα υλοποιηθούν, αν θα είναι μέσω LEADER ή όχι. Επισημαίνουμε ότι σας έχουμε καταθέσει την άποψή μας και νομίζω είναι άποψη συνολικά της ΕΝΠΕ να υλοποιηθούν από τις Περιφέρειες τα εκτός περιοχών LEADER σχέδια κάτω από 600.000 €.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Μέτρου 16 τη συνεργασία, έχει εκδοθεί η πρόσκληση με στόχο την ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων μέσω των δύο σχετικών υπομέτρων και την υλοποίηση των αντίστοιχων επιχειρησιακών σχεδίων.

Σε ό,τι αφορά τα μεγάλα αρδευτικά, είχαμε την ευκαιρία να τα συζητήσουμε και λίγο νωρίτερα κ. Υπουργέ, άλλωστε εσείς γνωρίζετε πάρα πολύ καλά την Περιφέρειά μας. Αναφέρομαι προφανώς στο 4.3.1. στις «Υποδομές», αυτή τη στιγμή η Περιφέρεια Στερεάς με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της ετοιμάζεται και θα υποβάλλει προτάσεις στο Υπουργείο για τη χρηματοδότηση.

Να επισημάνω εδώ ότι έχει ιδιαίτερη σημασία να χρηματοδοτηθούν και κάποιες κομβικές μελέτες που μπορούμε να τις χαρακτηρίσουμε και εθνικού χαρακτήρα στη συγκεκριμένη πρόταση.

Προφανώς εμείς θα είμαστε έτοιμοι να ανταποκριθούμε σε ό,τι θέλετε για να το συζητήσουμε.

Βεβαίως να πω τέλος ότι πολλές προσδοκίες έχουμε από την επικείμενη εντός του Ιουνίου δηλαδή πρόσκληση της Διαχειριστικής μας Αρχής στα πλαίσια του ΠΕΠ για την «Επιχειρηματική ανακάλυψη» στον κλάδο της αγροτοδιατροφής.

Κυρίες και κύριοι ο κ. Πρόεδρος μίλησε γενικότερα για το πρόγραμμα, θα μου επιτρέψετε μόνο πολύ σύντομα να πω το εξής: προφανώς η ανάγνωση του φακέλου δημιούργησε και σε εμένα όπως νομίζω σε πολλούς από εμάς μικτά συναισθήματα. Η απορρόφηση είναι αντικειμενικά πάρα πολύ υψηλή είναι στο 35% νομίζω ότι όλοι όσοι διαχειριζόμαστε ευρωπαϊκά προγράμματα την βλέπουμε με θαυμασμό, όμως αν δούμε λίγο καλύτερα τα νούμερα, προκύπτει ότι πάνω από το 50% της απορρόφησης, το 52% οφείλεται σε δυο μόνο Μέτρα.

Αν δε, διαβάσουμε την επιτευχθείσα πρόοδο αντιλαμβανόμαστε ότι το σύνολο των πληρωμών, έρχεται από μεταφερόμενα έργα του ΠΑΑ 2017-2013 και αυτό σίγουρα θα πρέπει να μας προβληματίσει όλους.

Το μόνο ουσιαστικό Μέτρο που έχει δημιουργήσει νέες «πληρωμές» είναι το Μέτρα «Νέοι Γεωργοί» και εδώ να πούμε ότι δικαιώθηκαν –γιατί αν δεν παινέσεις το σπίτι σου θα πέσει να σε πλακώσει- οι Περιφέρειες που ζητούσαν να αναλάβουν αυτή την ευθύνη. Γιατί τελειώσαμε την αξιολόγηση σε ένα εξάμηνο, όταν η αντίστοιχη στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο είχε πάρει πάνω από δυο, αν δεν κάνω λάθος.

Να πούμε ότι ναι, ακόμη κι αν το ΠΑΑ πηγαίνει καλά ή δεν πηγαίνει καλά, δεν έχει νόημα να το μετατρέψουμε σε αντικείμενο αντιπαράθεσης, αυτό που είναι σίγουρο είναι ότι η ελληνική γεωργία δεν πάει καλά. Ας μην πανηγυρίζουμε λοιπόν διότι η παραγωγικότητα της εργασίας φθίνει, το γεωργικό εισόδημα μειώνεται και οι επενδύσεις βρίσκονται στο χαμηλότερο ιστορικό επίπεδο.

Μπορεί να λένε μεν πολλοί ότι η γεωργία άντεξε στα χρόνια της κρίσης, όμως αν δούμε τους αριθμούς και τους συγκρίνουμε με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση θα δούμε ότι υποχωρούμε. Αν μάλιστα συνυπολογίσουμε τα ποσοστά της στήριξης που απολαμβάνει το γεωργικό εισόδημα, από τον 1^ο

πυλώννα αλλά και από αλλού, όλοι νομίζω καταλήγουμε ότι έχουμε μείνει στάσιμοι, ενώ οι άλλοι προχωρούν με γοργούς ρυθμούς.

Άρα εδώ είναι νομίζω το πολύ μεγάλο στοίχημα για όλους μας να κάτσουμε και να κάνουμε μια ειλικρινής συζήτηση για το μέλλον, να συμφωνήσουμε πως μπορούμε να συνεργαστούμε για να δούμε τις υφιστάμενες δομές που έχουμε στη διάθεσή μας, να δούμε πως θα αντιμετωπίσουμε τις νέες προκλήσεις, να δούμε πως μπορούμε να κάνουμε εκείνες τις αναγκαίες θεσμικές ρυθμίσεις που απαιτούνται από το καθεστώς αδειοδοτήσεων, αλλά και να προχωρήσουμε με ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για το μέλλον.

Με αυτά τα λόγια να σας καλωσορίσω για άλλη μια φορά και να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ για την παρουσία σας σήμερα εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μπακογιάννη και θα δώσω αμέσως τον λόγο στο Δήμαρχο Χαλκιδέων τον κ. Παγώνη για ένα σύντομο χαιρετισμό.

Χ. ΠΑΓΩΝΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριε Πρόεδρε της Επιτροπής Παρακολούθησης, κύριοι βουλευτές, κύριε Πρόεδρε της Ένωσης Περιφερειών, κύριε Περιφερειάρχα, αγαπητά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, σας καλωσορίζω στην πόλη μας και εύχομαι οι εργασίες της 5^{ης} Συνόδου της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 να είναι ιδιαίτερα σημαντικές, γόνιμες και καθοριστικές για την πορεία του προγράμματος.

Η επιλογή της Χαλκίδας για τη συνεδρίαση της Επιτροπής στην οποία πρόκειται να δρομολογηθούν αποφάσεις για τις αλλαγές στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης ενός τόσο σημαντικού γεγονότος για την πορεία στην πρωτογενή τομέα είναι εξαιρετικά τιμητική για την πόλη μας.

Η Εύβοια είναι ένας τόπος που είχε πάντα και εξακολουθεί να έχει σημαντική θέση στη γεωργία και την κτηνοτροφία, ενώ η θέση της στην αλιεία και ιδιαίτερα στην ιχθυοτροφεία, στην ιχθυοκαλλιέργεια είναι πρωταγωνιστική. Οι περιοχές των Ψαχνών αλλά και του Ληλάντιου πεδίου καθώς και της Ιστιαίας στηρίζονται εν πολλοίς στην αγροτική ανάπτυξη και την κτηνοτροφία και οι δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης αλλά και προσανατολισμού προς την ποιοτική γεωργία είναι μεγάλες και δημιουργούν

προκλήσεις στις οποίες ο αγροτικός κόσμος με τη συνδρομή βεβαίως της πολιτείας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να ανταποκριθεί.

Κυρίως όμως πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη υποστήριξη στους νέους αγρότες και κτηνοτρόφους, έτσι ώστε η πρωτογενής παραγωγή να περάσει σε μια νέα γενιά παραγωγών, που είναι σε θέση να καινοτομήσει και να παρακολουθήσει τις ευρωπαϊκές εξελίξεις σε όλους τους τομείς της γεωργίας και της κτηνοτροφίας.

Εμείς εδώ στο Δήμο Χαλκιδέων σε συνεργασία βεβαίως με το Υπουργείο ξεκινήσαμε τις συζητήσεις για τη δημιουργία ενός πρότυπου αγροτικού κέντρου ενημέρωσης, κατάρτισης και στήριξης του πρωτογενή τομέα και πιστεύουμε ότι σήμερα ο Υπουργός θα εξαγγείλει κάτι σημαντικό πάνω σε αυτό.

Νομίζω ότι είναι η ώρα να αναδείξουμε τα θετικά αποτελέσματα της συνεργασίας μεταξύ του Υπουργείου Ανάπτυξης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με τρόπο ώστε το μεν Υπουργείο να υλοποιεί αποτελεσματικότερα το επιτελικό του έργου και η υλοποίηση της αγροτικής πολιτικής να γίνεται πλησιέστερα στους αγρότες.

Με τις σκέψεις αυτές σας καλωσορίζω και πάλι στη Χαλκίδα και εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες της συνεδρίασης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ, να μείνουμε για λίγο στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και να δώσω τον λόγο στον κ. Ψαθά Δήμαρχο Ψαχνών για να μας πει δυο λόγια.

Γ. ΨΑΘΑΣ: Καλημέρα σε όλους. Να σας καλωσορίσω κι εγώ με τη σειρά μου, εγώ δυο ζητήματα θα βάλω μόνο και θεωρώ μοναδική ευκαιρία αυτό το πρόγραμμα προκειμένου να ενταχθούν, είναι δυο ζητήματα που μοναδικό στόχο έχουν την ανάπτυξη και αυτό είναι το φράγμα των Ψαχνών ένα ώριμο έργο για το οποίο ο κ. Υπουργός δίνει τεράστιο ενδιαφέρον και θεωρώ μοναδική ευκαιρία να το εντάξουμε.

Και ένα δεύτερο, ως Δήμος έχουμε ολοκληρώσει μια μελέτη σε συνεργασία με το ΤΕΙ Δυτικής Ελλάδας και σε συνδυασμό με ένα κτίσμα, το Κριεζώτειο κι ένα αγρόκτημα μεγάλο που ανήκει στο Δήμο, να δημιουργήσουμε ένα κέντρο εκπαίδευσης και ανάπτυξης πολλαπλασιαστικού υλικού του Δήμου Διρφύων – Μεσσαπίων.

Από αυτό το Κέντρο σε συνδυασμό δηλαδή με τη μεταποιητική δυνατότητα της περιοχής, την εκποίηση του στρατηγικού σχεδίου για να στηρίξουμε την αγροτική επιχειρηματικότητα, καθώς επίσης κι ένα Μουσείο παρακολούθησης γεωργίας – λαογραφίας.

Θεωρώ ότι αυτές οι δυο απαιτήσεις που έχει ανάγκη η περιοχή είναι μοναδική ευκαιρία να ενταχθούν σε αυτό το πρόγραμμα και πιστεύω ότι θα τα καταφέρουμε διότι θα δώσουν μια άλλη ώθηση σε ένα Δήμο και σε μια περιοχή και σε ένα νομό και σε μια Περιφέρεια, που έχει τεράστιες δυνατότητες. Δηλαδή όταν χίλιοι τόνοι την ημέρα διοχετεύονται σε όλη την Ελλάδα και στην Ευρώπη από την περιοχή αυτή, θεωρώ μοναδική ευκαιρία το φράγμα και το δεύτερο είναι ένας σημαντικός πυλώνας, ένας χώρος ιδιαίτερος που θα μπορέσουμε μέσα από αυτή τη διαδικασία να δώσουμε μια άλλη ώθηση στην εξέλιξη της γεωργίας.

Ευχαριστώ πολύ, σας καλωσορίζω και πάλι και καλή επιτυχία στη συνεδρίαση της Επιτροπής.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, ο κ. Ακριώτης βουλευτής Εύβοιας του ΣΥΡΙΖΑ έχει τον λόγο.

Γ. ΑΚΡΙΩΤΗΣ: Σας ευχαριστούμε. Σας καλωσορίζουμε στο νομό μας, στην πόλη μας για την 5^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, με ενδιαφέρον θα ακούσουμε αυτά τα οποία θα πείτε και τα πορίσματα τα οποία θα βγάλετε από την παρακολούθηση του προγράμματος και ευχόμαστε σε ένα πρωτογενή τομέα με αειφόρο ανάπτυξη να οδηγηθούμε τα επόμενα χρόνια και να ολοκληρώσουμε αυτό το πρόγραμμα, το ενδιαφέρον που χρίζει για τον πρωτογενή τομέα και για την ανάπτυξη της χώρας μας. Να είστε καλά, σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, παρακαλώ τον κ. Πρατσώλη βουλευτή ΣΥΡΙΖΑ του νομού Ευβοίας να πάρει τον λόγο.

Α. ΠΡΑΤΣΩΛΗΣ: Και εγώ από την πλευρά μου θέλω να σας καλωσορίσω στην πόλη της Χαλκίδας. Θεωρώ σημαντική την 5^η συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης με την έννοια ότι εάν είδαμε και στα τελευταία στοιχεία τα οποία βγήκαν για την ανάπτυξη της χώρας, ένα σημαντικό μέρος της ανάπτυξής της ήταν οι εξαγωγές. Όπου σε αυτό συμμετείχε πάρα πολύ,

συμμετείχε στο μεγαλύτερο μέρος της η αγροτική παραγωγή, οι εξαγωγικές των αγροτικών προϊόντων.

Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο για την αγροτική μας οικονομία και συνολικά για την οικονομία μας.

Η Εύβοια θεωρώ ότι είναι από τους νομούς που μπορεί να προσφέρει, όπως είπε και πριν ο Δήμαρχος Χαλκιδέων σχετικά με την γεωργία έχουμε δυο τρεις χώρους οι οποίοι είναι από την αρχαιότητα θα λέγαμε γνωστοί για την παραγωγή των ποιοτικών προϊόντων, όπως είναι το Ληλάντιο, η περιοχή των Ψαχνών, αλλά και η Ιστιαία και τα τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί και η ιχθυοκαλλιέργεια.

Το ζήτημα της αλιείας ήταν πάντα στην Εύβοια κάτι που πρωταγωνιστούσε στο χώρο της οικονομίας και της παραγωγής και τώρα με το ζήτημα της ιχθυοκαλλιέργειας θεωρώ ότι συμβάλλει αρκετά στο ΑΕΠ της χώρας.

Με αυτά τα λίγα θέλω κι εγώ να σας καλωσορίσω στη Χαλκίδα, να ευχηθώ καλή επιτυχία και τα πορίσματα της Επιτροπής να γίνουν η αφορμή για μια νέα ώθηση της αγροτικής παραγωγής στο νομό μας, αλλά και την ενημέρωση των αγροτών στα νέα καινοτόμα προγράμματα τα οποία πρέπει να μπουν στο πλαίσιο της συζήτησής τους. Και πάλι σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, θα δώσω τον λόγο τώρα στον κ. Νίκο Κακαβά αφ' ενός λόγω εντοπιότητας και αφ' ετέρου λόγω της θεσμικής του ιδιότητας, ως Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Γεωτεχνικών Δημοσίων υπαλλήλων για να απευθύνει ένα σύντομο χαιρετισμό.

Ν. ΚΑΚΑΒΑΣ: Καλημέρα σας. Καλωσορίζω στην πόλη μου, επειδή εδώ είναι όλοι συνάδελφοί μου γνωρίζετε ότι παρ' όλο ότι είμαι 18 χρόνια δίπλα σας δεν εγκατέλειψα ποτέ το Μονακό της Ελλάδας, τη Χαλκίδα, γιατί είμαι τύπος VIP δεν μπορώ να αφήνω την παραλία και να μένω στην πλατεία Βάθης.

Από εκεί και πέρα σας καλωσορίζω και ως πιο παλιός, 18 χρόνια στις Επιτροπές θα ήθελα να δώσω μια συμβουλή σε όλους τους θεσμικούς παράγοντες. Όπως γνωρίζετε, όπως λέει και ο Ουμπέρτο Έκο «η βιτρίνα ενός Κόμματος είναι το ψηφοδέλιό του», άρα η βιτρίνα ενός θεσμού όπως είναι το ΥΑΑΤ και οι συναρμόδιοι φορείς μαζί με την ΕΝΠΕ και την ΚΕΔΕ, είναι αυτοί που χειρίζονται τα προγράμματα.

Επειδή το 2007 είχαμε κάνει άλλη μια συνεδρίαση εδώ επί συγχωρεμένου Βαγγέλη Μπασιάκου, όπου εκεί που είναι σήμερα οι «κακαβιστές» οι τρεις δίπλα, ήταν ένας αντίστοιχος ευρωπαϊκός σύμβουλος μετέπειτα ειδικός σύμβουλος, ο οποίος όταν τους μίλησα ότι αυτή τη στιγμή αυτά που περηφανεύονται τα ν+2, ν+3, ν+4, ν+8 περνάνε από κάποιους τεχνοκράτες που είναι οι γεωτεχνικοί, μου είπε «δεν είστε και το κέντρο της Ελλάδας».

Φαίνεται σήμερα μετά από εννιά χρόνια ότι αν δεν υπήρχαν αυτοί οι γεωτεχνικοί να κάνουν τις απορροφήσεις, η Ελλάδα τη μόνη θέση που θα είχε, θα ήταν λιμενάρχης στα Βέρτουρα. Τα Βέρτουρα είναι ένα ορεινό χωριό στο Δήμο Μεσσαπίων 6 κάτοικοι και οκτώ τηλέφωνα.

Δεύτερον, έχω πει πάρα πολλές φορές ότι η καλύτερη τακτική είναι η διαφάνεια. Άρα αυτή τη στιγμή Υπουργέ μου και κύριοι θεσμικοί, έχουμε ένα θεσμό στη Βουλή που λέγεται Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, εκεί ερχόμαστε όλοι με τις θέσεις μας και μιλάμε για το 2020-2030, 2040. Γιατί; Εγώ από πού να ζητήσω ευθύνες που επί 18 χρόνια φώναζα, έβριζα και έλεγα ότι δεν μπορεί ο πρωτογενής τομέας να είναι συνεταιριστοκεντρικός με 6.500 μαϊμού συνεταιρισμούς οι οποίοι στην απογραφή έγιναν 500.

Ποιος θα πληρώσει τη ζημιά αυτή στο κράτος; Ποιος θα πληρώσει τις διαχύσεις των χρημάτων σε άσχετους; Θα πρέπει ο Κακάβας που είναι 18 χρόνια σε αυτό το πόστο, να αρχίζει να στέλνει στον Εισαγγελέα. Εγώ δεν το θέλω αυτό το πράγμα. Εγώ αυτό που θέλω είναι να καθίσουμε οι ειδικοί και να κοιτάμε τη γάτα να πιάνει ποντίκια και όχι το χρώμα, να έχουμε δίπλα μας -με πρώτο εμένα που εκπροσωπώ 10.000 επιστήμονες- ειδικούς και όχι κολλητούς και να πάμε σε ένα πρωτογενή τομέα που θα τον βλέπουν οι ξένοι και θα λένε «ναι, αυτοί είναι άνθρωποι». Αυτό εύχομαι να βγει από εδώ, από τη Χαλκίδα.

Να βγουν υγιείς δυνάμεις που μπορούν να δώσουν βηματισμό στον πρωτογενή τομέα και όχι να επιδοτούν θεσμούς και να κάνουν τους μάγκες με τα λεφτά του ελληνικού λαού. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ και προχωράμε τη διαδικασία με μια μικρή αλλαγή. Η δική μου εισήγηση θα μεταφερθεί στην επόμενη φάση, στο

Εισαγωγικό μέρος και θα προχωρήσω δίνοντας τον λόγο στον εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης τον κ. Φίρμα για ένα σύντομο χαιρετισμό.

Εισήγηση από Εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας & Ανάπτυξης

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Καλημέρα. Μετά από όσα έχουν ειπωθεί απλά να συνεχίσω από εκεί που είχα αφήσει στην προηγούμενη Επιτροπή Παρακολούθησης και να επιβεβαιώσω και από την πλευρά του δικού μας Υπουργείου πρώτον την εξαιρετική συνεργασία που έχουμε και δεύτερον ότι εξακολουθούμε να βλέπουμε με ιδιαίτερη ικανοποίηση ότι στο γαλατικό χωριό του «Αγροτικής Ανάπτυξης» ο Πανοραμίζ και το φίλτρο του παραμένει.

Η απορρόφηση είναι όπως και στο ΕΣΠΑ στις υψηλότερες θέσεις της Ευρώπης, είμαστε ευτυχώς στις κορυφαίες θέσεις ανεξάρτητα Κώστα από πού προέρχονται, όλοι χρησιμοποιούμε προηγούμενης περιόδου έργα που είναι στο *rai plain* που λέμε στα νεοελληνικά ...

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Σώζει ζωές!

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Όντως σώζει απορροφήσεις.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτό είναι καλό;

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Δεν είναι καλό κατ' ανάγκη.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Η επίσημη θέση του Υπουργείου είναι αυτό είναι κάτι το οποίο θέλουμε να επιχαίρουμε;

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Δεν θέλουμε να επιχαίρουμε, αλλά όλοι το χρησιμοποιούμε. Αυτό λέω.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Αλλά δεν επιχαίρουμε γι' αυτό.

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Δεν επιχαίρουμε.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Να το λέμε.

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Αλλά όλοι το χρησιμοποιούμε.

Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ: Θέλει μια προσοχή γιατί τώρα εκφράζετε επίσημα το Υπουργείο σας.

Ι. ΦΙΡΜΠΑΣ: Ναι εννοείται, το Υπουργείο μου λέει αυτά που λέω. Δεν λέει ότι είμαστε στις κορυφαίες θέσεις; Είναι ψέμα ότι είναι στις κορυφαίες θέσεις;

Είναι ψέμα ότι και οι άλλες χώρες έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιούν ιδίως λόγω του Κανονισμού FEOGA –γιατί εγώ είμαι ¼ του αιώνα στα πράγματα- να χρησιμοποιούν τις λεγόμενες «ανειλημμένες υποχρεώσεις»; Δηλαδή αυτές από πού θα τις καλύψουμε; Από τα εθνικά λεφτά; Υπό αυτή την έννοια το λέω, δεν είναι θέμα επιχαίρω ή όχι.

Προφανώς όλοι θα ήθελαν να κλείνουν οι περίοδοι με τα έργα και να περνάμε στη νέα περίοδο με καθαρά εξ υπ' αρχής έργα. Στην πράξη όμως είναι κατανοητό ότι δεν είναι πάντα εφικτό, είναι η φύση των έργων, είναι η φύση των επενδύσεων που περνάνε από χρονιά, όπως είναι και τα μεγάλα έργα τα phasing. Υπό αυτή την έννοια το λέω, κανένας δεν επιχαίρει προφανώς, αλλά είναι αυτή η εικόνα.

Είναι μια εικόνα δε, η οποία δυστυχώς επειδή σωστά αναφερθήκατε αρκετοί για τη νέα προγραμματική περίοδο, που μας φέρνει κατά τη δική μας άποψη στο Υπουργείο δυο ανησυχητικά τουλάχιστον θέματα:

Το ένα είναι ο χωρισμός. Εμείς δεν βλέπουμε με καλό μάτι τον χωρισμό του Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης από τη συνολική προσπάθεια γιατί οι συνέργειες και οι συμπληρωματικότητες για τις οποίες παλεύαμε, ξαφνικά και χωρίς προφανή αιτία με την πρόταση του Κανονισμού δεν βρισκόμαστε πια μαζί. Ενδεχομένως θα είμαστε επίτιμοι προσκεκλημένοι στις επόμενες Επιτροπές Παρακολούθησης.

Ελπίζω ότι η αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας, ανεξάρτητα το που είναι τα Ταμεία, προφανώς θα συνεχίσει να έχει την αγροτική ανάπτυξη και την Κοινή Αγροτική Πολιτική σταθερά δίπλα στην πολιτική συνοχής και στα Ταμεία της.

Το δεύτερο ανησυχητικό είναι η μείωση του $n+3$ σε $n+2$ - αναφέρθηκε ο συνάδελφος πριν και σε $n+8$!- με την επίκληση ότι αυτό θα βελτιώσει την απορρόφηση. Αποδεδειγμένα ποτέ αυτή η πίεση του κανόνα της απορρόφησης του προϋπολογισμού δεν οδήγησε σε βελτίωση των χρόνων, αντίθετα οδήγησε δυστυχώς στην επιλογή εύκολων στην υλοποίηση και στην απορρόφηση δράσεων, έναντι των καινοτόμων και εκείνων που φέρνουν πραγματική αλλαγή στο υπόδειγμα.

N. ΚΑΚΑΒΑΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου) Είπα ότι αυτό είναι οι θεσμικοί παράγοντες.

I. ΦΙΡΜΠΑΣ: Δεν απαντώ σε εσάς, σας παρακαλώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κύριε Κακαβά σας δόθηκε η ευκαιρία, είπατε αυτά που είπατε σας παρακαλώ να συνεχίσουμε.

I. ΦΙΡΜΠΑΣ: Δεν αναφέρομαι σε εσάς, αναφέρομαι στους κανόνες για τη νέα προγραμματική περίοδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν αναφέρθηκα σε εσάς απλά επειδή εσείς έτυχε να αναφερθείτε στο ν+2, ν+3 και ν+8. Με αυτή την έννοια μόνο, δεν αναφέρθηκα αρνητικά στην παρέμβασή σας.

Κλείνω πραγματικά ότι εμείς σαν Υπουργείο ξέρετε ότι είμαστε πάντα δίπλα σας, έχουμε με συνεπή ευελιξία σταθεί και σε ό,τι αφορά σε δύσκολες εποχές με το εθνικό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων δίπλα σας, διότι βλέπουμε την αναγκαιότητα. Ζητάμε και από εσάς αυτές τις κινήσεις που έχουμε κάνει για το εθνικό, ότι σε πρώτη ευκαιρία και εφόσον θα μας το επιτρέψουν αυτό οι συνθήκες θα μπορέσουμε να υποκαταστήσουμε.

Με ιδιαίτερα θετικό επίσης τρόπο βλέπουμε ότι αρκετά από τα πλαίσια επίδοσης του προγράμματός σας πηγαίνουν καλά και αυτό είναι θετικό, γιατί όντως το πλαίσιο επίδοσης αποτέλεσε μια δυσκολία για τα προγράμματα.

Ευχόμαστε καλή συνέχεια, καλή επιτυχία στην υλοποίηση του προγράμματος και είμαστε πάντα αισιόδοξοι. Ευχαριστώ.

**Εισήγηση από Εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
(Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης/DG AGRI)**

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Τώρα θα δώσω τον λόγο στον εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής από την DG AGRI τον κ. Alexander Bartovic αφ' ενός να απευθύνει ένα χαιρετισμό και αφ' ετέρου να πει δυο λόγια σε σχέση με το πρόγραμμα και την συνεργασία μεταξύ Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Διαχειριστικής Αρχής για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

A. BARTOVIC: Σας ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, κ. Κασίμη, αξιότιμοι κύριοι υπουργοί, βουλευτές, περιφερειάρχες και Δήμαρχοι, εκπρόσωποι των τοπικών Αρχών, μέλη της Επιτροπής, συνάδελφοι και φίλοι, είναι πολύ

μεγάλη η χαρά που βρίσκομαι σήμερα εδώ. Πρόκειται για μια υπέροχη χώρα την Ελλάδα και μια πάρα πολύ όμορφη πόλη η Χαλκίδα και είναι πολύ μεγάλη η ευκαιρία που μου δίνεται να συζητήσω για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης μαζί σας.

Χτες είχα την ευκαιρία να επισκεφθώ την εξοχή της Χαλκίδας για να δω από κοντά κάποια έργα. Η Χαλκίδα πράγματι αποτελεί το λίκνο του πολιτισμού και επίσης έχω κι εγώ κάποιες ρίζες, οπότε είναι πάντα πολύ μεγάλη η χαρά μου να επιστρέφω εδώ. Βεβαίως άλλοι μου λένε ότι έχω και ρίζες στην Αρκαδία, εγώ πρέπει κάπου να καταλήξω, αλλά δεν πειράζει και οι δυο περιοχές είναι πάρα πολύ όμορφες.

Αυτά που κάναμε χτες. Επισκεφθήκαμε δυο έργα και ουσιαστικά είδαμε από κοντά ομάδες σκληρά εργαζομένων ανθρώπων, ομάδες ανθρώπων με όραμα αλλά και κίνητρο και πράγματι πολλές φορές άμα τους κοιτούσα, τους ζήλευα διότι πραγματοποιούσαν το όνειρό τους.

Και μετά συνειδητοποίησα ότι εμείς τους είχαμε βοηθήσει να πραγματοποιήσουν το όνειρό τους. Γιατί βρήκαμε τρόπους για να στηρίζουμε τους ανθρώπους αυτούς και να στηρίζουμε και την επαρχία. Χτες, το είδα με τα μάτια μου, ότι πράγματι καταφέραμε να τους προσφέρουμε αποτελεσματικούς τρόπους για να προοδεύσουν και να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους.

Η εθνική συντονιστική Αρχή είναι εξέχουσας σημασίας και βεβαίως υπεύθυνη για τον συντονισμό του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης γι' αυτό και εγώ σήμερα θα ήθελα να σας καλέσω να προσεγγίσετε με αρκετά κριτικό πνεύμα τη σημερινή συζήτηση και θα ήθελα επίσης να ακούσω ποιες είναι οι εμπειρίες που είχατε μέσα στα πλαίσια αυτού του προγράμματος.

Όσον αφορά την υλοποίηση θα ήθελα να κάνω μια αναλογία: τι συμβαίνει στην Ελλάδα με κάτι που άκουσα στο αεροπλάνο. Στο αεροπλάνο λοιπόν ο πιλότος λέει «Φτάσαμε στο απαιτούμενο υψόμετρο, εσείς μπορείτε τώρα να χαλαρώσετε και εμείς θα σας σερβίρουμε τα ποσά σας», ακριβώς σε αυτό το επίπεδο βρισκόμαστε τώρα. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι μπορούμε να χαλαρώσουμε στην προκειμένη περίπτωση, στη δική μας περίπτωση.

Διότι υπάρχουν πάρα πολλές προκλήσεις ενώπιόν μας. Επί του παρόντος το πρόγραμμα έχει φτάσει σε μια πάρα ικανοποιητική φάση υλοποίησης. Είστε πάνω από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και βεβαίως αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό δεδομένο ότι είστε το τελευταίο πρόγραμμα που υιοθετήθηκε και τώρα έχετε φτάσει στον ευρωπαϊκό όρο και τον έχετε ξεπεράσει και βάσει των έργων που βρίσκονται στο *raî plain* θα είστε σε ακόμη καλύτερο επίπεδο στο μέλλον.

Τι σημαίνει να είστε κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο; Ότι οι αγροτικές περιοχές της Ελλάδας έχουν λάβει 300 εκατομμύρια ευρώ για την αγροτική ανάπτυξη. Πρόκειται για πολύ μεγάλο πόσο και όπως είπα και χτες αυτά τα χρήματα τα χρησιμοποιήσατε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Όπως ανέφερα επίσης τίποτε δεν είναι εύκολο και τα προγράμματα είναι πάρα πολύ δύσκολο να υλοποιηθούν. Δεν μπορούμε να θέλουμε όλα να είναι ρόδινα και να περιμένουμε να είναι ρόδινα. Υπάρχουν πάρα πολλά πράγματα που πρέπει να γίνουν και όπως ειπώθηκε χτες ναι, βεβαίως πρέπει να βρούμε νέα έργα.

Τα έργα που υλοποιούνται τώρα είναι έργα προηγούμενων προγραμματικών περιόδων αλλά αυτή είναι η κατάσταση για κάθε πρόγραμμα και αυτό είναι καλό. Δεν θέλουμε να σταματήσουμε ένα έργο διότι ήρθε το τέλος της προγραμματικής περιόδου, όχι, μπορεί το έργο αυτό να συνεχίσει και την επόμενη περίοδο. Κάτι που γίνεται συνεχώς.

Αλλά αυτό που είναι πολύ πιο σημαντικό είναι να εμφανίζονται νέα έργα και οι συνάδελφοι με διαβεβαίωσαν ότι αυτό συμβαίνει και είμαι βέβαιος ότι στη συνέχεια θα ακούσουμε περισσότερες λεπτομέρειες γι' αυτά τα έργα. Άρα από αυτή την άποψη αισθάνομαι αρκετά ικανοποιημένος με την πρόοδο που έχει σημειωθεί.

Υπάρχουν όμως δυο προκλήσεις τις οποίες θα ήθελα να υπογραμμίσω προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουμε τους επόμενους μήνες.

Η πρώτη πρόκληση αφορά το πλαίσιο απόδοσης και η δεύτερη πρόκληση αφορά τις περιοχές όπου υπάρχουν κάποιοι εθνικοί περιορισμοί.

Το πλαίσιο απόδοσης. Οι περισσότεροι από εσάς το γνωρίζετε, είναι ένα πλαίσιο το οποίο συστήθηκε μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και υπάρχουν κάποιοι στόχοι που πρέπει να

εκπληρωθούν μέχρι το τέλος της περιόδου και κάποια ορόσημα που πρέπει να επιτευχθούν εντός του 2018.

Αν αυτά τα ορόσημα δεν επιτευχθούν, τότε το αποθεματικό απόδοσης θα πρέπει να αφαιρεθεί από κάποιες περιοχές όπου έχουν χαμηλή απόδοση. Αν η απόδοση είναι πολύ χαμηλή, τότε η Επιτροπή μπορεί να παρέμβει ή να αναβάλλει τις πληρωμές και αυτό είναι κάτι που θέλουμε να αποφύγουμε βεβαίως.

Βάσει των συζητήσεων που είχα με τους συναδέλφους πιστεύω ότι αυτό δεν θα συμβεί στην Ελλάδα και γνωρίζω επίσης ότι εργάζεστε πάρα πολύ σκληρά για να μην συμβεί.

Όπως είπε ο Υπουργός στην ομιλία του και εγώ βεβαίως το στηρίζω απόλυτα, είναι πολύ σημαντικό όλοι σας να συνεργαστείτε στην υλοποίηση του προγράμματος και δεν αναφέρομαι μόνο στη Διαχειριστική Αρχή ή στην Αρχή Πληρωμών ή σε άλλες δημόσιες Αρχές, όλοι όσοι συμμετέχουν στο πρόγραμμα σε όλα τα επίπεδα πρέπει να συμβάλλουν και να συνεργάζονται αποτελεσματικά για την σωστή υλοποίηση του προγράμματος.

Ακόμη και ο πιο μικρός κρίκος σε αυτή την μηχανή μπορούμε να πούμε, πρέπει να λειτουργεί αποτελεσματικά προκειμένου τα χρήματα να ρέουν στις περιοχές ενδιαφέροντος και αυτό θα είναι πολύ πιο σημαντικό στο μέλλον. Διότι δεν θέλω να μιλήσω πάρα πολύ για τις μελλοντικές πολιτικές, έγινε μια παρουσίαση σχετικά από την αρμόδια Αρχή τις προάλλες, αλλά εγώ αυτό που θα ήθελα να πω είναι ότι υλοποίηση του προγράμματος στο μέλλον θα στηρίζεται κυρίως στις εθνικές Αρχές.

Θα εναπόκειται σε εσάς να υλοποιήσετε το πρόγραμμα, η Επιτροπή δεν θα σας λείψει ακριβώς τι πρέπει να κάνετε. Συνεπώς τι θα συμβεί στο μέλλον, η όλη ιδέα της απλοποίησης και του εκσυγχρονισμού της αγροτικής πολιτικής ουσιαστικά βασίζεται στο επανομαζόμενο νέο μοντέλο παράδοσης.

Τι εννοώ με αυτό; Ότι η Επιτροπή δεν θα ορίζει τις λεπτομέρειες ούτε τους κανόνες όσον αφορά το επίπεδο του δικαιούχου, η Επιτροπή θα λείπει στα κράτη - μέλη ποιοι είναι οι ευρωπαϊκοί στόχοι που θα πρέπει να επιτευχθούν, στη συνέχεια θα είναι ευθύνη των εθνικών Αρχών να

σχεδιάσουν το στρατηγικό τους σχέδιο και για τους δυο πυλώνες, 1^ο και 2^ο πυλώνα, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχει ορίσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εσείς βεβαίως μπορείτε να κάνετε κάποιες προσαρμογές των στόχων αυτών στις τοπικές συνθήκες και ανάγκες. Όλα αυτά θα υπόκειται στην αξιολόγηση απόδοσης. Η μελλοντική πολιτική θα επικεντρώνεται περισσότερο στη χρήση των οικονομικών μηχανισμών και μέσων και είμαι πολύ ικανοποιημένος που βλέπω ότι το ελληνικό πρόγραμμα έχει ήδη λάβει γνώση γι' αυτό και είναι προετοιμασμένο για το μέλλον.

Επίσης θα επικεντρώνεται και στην εκπλήρωση των προϋποθέσεων που αφορούν το περιβάλλον και στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες. Και βεβαίως η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες είναι το αγαπημένο μου θέμα, έχει γίνει πάρα πολύ έρευνα στον αγροτικό τομέα και γίνεται εκτεταμένη έρευνα σε όλες τις χώρες. Ακόμη και το μικρότερο ερευνητικό κέντρο έχει τμήμα για την αγροτική ανάπτυξη. Αλλά στην πράξη η υλοποίηση λιγάκι χωλαίνει. Πιστεύω ότι αυτό δεν είναι δίκαιο, μπορούμε να κάνουμε περισσότερα διότι έτσι θα μπορέσουμε να έχουμε περισσότερα παραδοτέα και μάλιστα με λιγότερα χρήματα.

Κυρίες και κύριοι θα ήθελα να υπογραμμίσω και κάτι άλλο σε αυτό το σημείο: εκτιμάμε ιδιαίτερα τη συνεργασία που είχαμε με τους Έλληνες συναδέλφους. Κάθε φορά που είχαμε μια συναλλαγή με ελληνική Αρχή διαπιστώναμε ότι ήταν ανοιχτή για συζήτηση και πιστεύω ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να πορευτούμε στο μέλλον και να πετύχουμε τους στόχους που θέτουμε για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Από την πλευρά μου μπορώ να σας υποσχεθώ ότι θα συνεχίσουμε να είμαστε εταίροι σας και θα είμαστε τα αυτιά και τα μάτια σας στις Βρυξέλλες για να σας βοηθήσουμε να υλοποιήσετε αυτό το πρόγραμμα. Σας ευχαριστώ πάρα πολύ που με ακούσατε και ελπίζω να έχουμε μια εποικοδομητική συνάντηση, που θα δώσει τροφή για νέες σκέψεις και θα οδηγήσει σε νέες ιδέες. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να ευχαριστήσω θερμά τον κ. Bartovic ο οποίος συνοδεύεται στην σημερινή μας συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης τόσο από την κα Tarja Tiainen η οποία είναι αναπληρώτρια Διευθύντρια της σχετικής

Μονάδας, όσο και τη κα Λουκία Καντάρη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αντίστοιχη δηλαδή γεωγραφική Μονάδα που παρακολουθεί το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Διαπίστωση απαρτίας μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Συνεχίζοντας, επιβεβαιώνω την απαρτία της σημερινής συνεδρίασης και πριν λάβω τον λόγο, θα ήθελα να εγκρίνουμε και την ημερήσια διάταξη.

Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης της 5ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Υπάρχει κάποια παρατήρηση ή κάποια προσθήκη, παρακαλώ να έχω την πρότασή σας. Δεν υπάρχει.

Έγκριση των Πρακτικών της 3ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Επομένως παίρνω τον λόγο από τον εαυτό μου για να πω δυο λόγια εισαγωγικά σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης.

**Εισήγηση από τον κ. Χ. Κασίμη,
Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ,
Γενικό Γραμματέα Αγροτικής Πολιτικής & Διαχείρισης Κοινοτικών
Πόρων**

Προφανώς αρκετά πράγματα έχουν ήδη αναφερθεί, κρατάω αυτό που όλοι γνωρίζουμε είναι ότι βρισκόμαστε σε μια φάση που θα έλεγα είναι η πιο σημαντική φάση ανάπτυξης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Στη φάση αυτή διαπιστώνουμε ότι μια σειρά σημαντικές προκηρύξεις έχουν ήδη γίνει, βρίσκονται σε εξέλιξη και υπάρχει όπως έχει διαπιστωθεί ένα σημαντικό ενδιαφέρον για τα περισσότερα μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

Είναι προφανές ότι αυτό από μόνο του ασκεί μια εξαιρετικά μεγάλη πίεση στους πόρους του προγράμματος, αναφέρθηκε και μέσα στην

αίθουσα και από τον κ. Αγοραστό και από άλλους δικαιούχους αλλά και θεσμικούς παράγοντες ότι απαιτούνται ...

ΜΕΛΟΣ: (Τοποθέτηση εκτός μικροφώνου)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας παρακαλώ! Είστε εδώ, απευθύνετε ένα χαιρετισμό, εάν δηλαδή παρεμβαίνουμε σε κάθε τι το οποίο συζητάμε, δεν κάνουμε τίποτε. Ας αναλάβουμε και κάποιες διαδικαστικές ευθύνες. Την ευθύνη την έχω εγώ για τη διαδικασία.

Έλεγα ότι αυτό από μόνο του ασκεί εξαιρετικές πιέσεις πάνω στον προϋπολογισμό του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά ταυτόχρονα εκδηλώνει και το μεγάλο ενδιαφέρον που υπάρχει για την αγροτική ανάπτυξη, για τη δραστηριοποίηση του κόσμου στον αγροτικό τομέα. Κάτι, το οποίο έχει καταγραφεί σε όλες τις μελέτες ότι ο αγροτροφικός τομέας έχει υψηλή προτεραιότητα στην ελληνική οικονομία.

Καταγράφουμε ότι κατά την δική μας άποψη τα περασμένα δυο χρόνια υλοποίησης του νέου προγράμματος έχουμε μια σημαντική απορρόφηση πόρων και θα έλεγα ότι δεν έχει λογική βάση ότι ένα μέρος των πόρων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις. Ασφαλώς είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις. Δεν πρέπει να τις πληρώσουμε τις ανειλημμένες υποχρεώσεις;

Και ένα άλλο και πολιτικό, αν θέλετε. Οι ανειλημμένες υποχρεώσεις έρχονται από την εφαρμογή του προηγούμενου προγράμματος. Το γεγονός ότι συνέπεσε με την κρίση, προφανώς προσθέτει στις δυσκολίες, αλλά κληρονομήσαμε κι ένα εξαιρετικά υψηλό μέγεθος ανειλημμένων υποχρεώσεων, τις οποίες επιχειρούμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο να εκκαθαρίσουμε με την καλή έννοια, δηλαδή να βγάλουμε το μεγαλύτερο μέρος αυτών των υποχρεώσεων από τη μέση, ώστε να μπορέσουμε στην επόμενη προγραμματική περίοδο να έχουμε περισσότερους πόρους διαθέσιμους για την αγροτική ανάπτυξη.

Τα δικά μας τα στοιχεία λένε ότι έχουμε δεσμεύσεις σε νέες προκηρύξεις και συνεχιζόμενα έργα περίπου το 80% της Δημόσιας Δαπάνης του προγράμματος. Μάλιστα αν λάβουμε υπόψη ότι αυτή την εβδομάδα προκηρύξαμε κι άλλα τρία Μέτρα, όπως είναι η «Καταπολέμηση ζιζανίων σε ορυζοκαλλιέργειες» το Κομφούζιο, η 2^η πρόσκληση αλλά και οι «Σπάνιες

φυλές», θα έλεγε κανείς ότι βρισκόμαστε σε ένα ακόμη υψηλότερο ποσοστό από αυτό το 80%.

Έχουμε όπως είπε και ο κ. Bartović απορροφήσει περίπου 1,5 δις τα περασμένα δυο χρόνια και επαναλαμβάνω αυτό από μόνο του είναι εξαιρετικά σημαντικό και έχουμε ήδη υπερκαλύψει το $v+3$ για το 2017.

Σε αυτό το σημείο θέλω να κάνω μια παρατήρηση. Το '18 θα έλεγα ότι είμαστε σε ένα πάρα πολύ καλό δρόμο και για το ίδιο το '19 άρα δηλαδή υπάρχει μια δυναμική εξαιρετικά θετική για την ικανοποίηση των στόχων μας, αλλά θέλω με την ευκαιρία να πω κάτι το οποίο συχνά παρεξηγείται.

Επειδή πρόσφατα διάβασα και στον Τύπο αναφορές στην τροποποίηση του προγράμματος και μια κριτική σε ό,τι αφορά αυτή την τροποποίηση, να πω ότι η δική μας αντίληψη είναι ότι ένα πρόγραμμα σαν αυτό, είναι ένα πρόγραμμα δυναμικής προσαρμογής. Ουαί και αλίμονο εάν ένα πρόγραμμα συντάσσεται πριν από τέσσερα χρόνια και δεν παρακολουθεί τι γίνεται στο περιβάλλον με κάθε όρο είναι εξωπραγματικό να λέει κανείς ότι το πρόγραμμα δεν θα έχει τροποποιήσεις, δεν θα προσαρμόζεται σε αυτό που αλλάζει στο περιβάλλον.

Παραδείγματος χάριν «Νέοι Αγρότες». Ήταν απ' όλες τις πλευρές απ' όλους δηλωμένο ότι είναι αναγκαιότητα και με όρους πολιτικής, θέλουμε τη δημογραφική ανανέωση του αγροτικού πληθυσμού. Πως θα επιτευχθεί αυτό, όταν οι πόροι δεν επαρκούν και πραγματικά θέλουμε να ικανοποιήσουμε ένα τέτοιο σοβαρό στόχο πολιτικής; Προφανώς απαιτείται τροποποίηση.

Και οι τροποποιήσεις έχουν και θύματα. Και τα θύματα προκύπτουν από τις προτεραιότητες που θέτει κάθε πολιτική. Για μας στις προτεραιότητές μας ήταν οι νέοι αγρότες, εμφανιζόμασταν αυστηροί, δουλέψαμε όλο αυτό το διάστημα για να μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε -και με τη σύμφωνη γνώμη και των Περιφερειών γιατί το είχαμε συζητήσει αυτό το πράγμα- αυτό το αίτημα και χαιρόμαστε ιδιαίτερα γι' αυτό.

Άρα στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης χωρίς ευελιξία, χωρίς να ακυρώνει αυτή η ευελιξία όμως τους στρατηγικούς στόχους της πολιτικής, δεν υπάρχει. Όλα τα άλλα είναι επικοινωνιακά και αντιπολιτευτικά τρικ.

Εμείς χαιρόμαστε γιατί σε αυτή την προσπάθεια που έχουμε κάνει και θεωρούμε ότι το πρόγραμμα έχει μπει σε ένα καλό δρόμο και να το πούμε κι αυτό: έχει μπει σε καλό δρόμο προφανώς όλοι θέλουμε και μια ποιοτική αναβάθμιση του ίδιου του προγράμματος και εργαζόμαστε και προς αυτή την κατεύθυνση.

Δεν περιοριζόμαστε δηλαδή στους ποσοτικούς και μόνο στόχους. Σε αυτή την κατεύθυνση η συμβολή της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι εξαιρετικά σημαντική, έχουμε μια άριστη συνεργασία. Άριστη συνεργασία έχουμε και με το Υπουργείο Οικονομίας για την καλύτερη δυνατή υλοποίηση του προγράμματος και χαιρόμαστε ιδιαίτερα διότι σε αυτό το σημαντικό τεστ που θυμάμαι πολύ καλά είχα πει στην 1^η Σύσκεψη με τις Περιφέρειες θα είναι και το τεστ της αντοχής των πελατειακών σχέσεων –θυμάστε κ. Αγοραστέ- νομίζω ότι οι Περιφέρειες έχουν ανταποκριθεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε πραγματικά αυτή η πρόσκληση εκχώρησης μέτρων του προγράμματος και πόρων του προγράμματος να είναι σε ένα καλό και ικανοποιητικό δρόμο και ευελπιστώ ότι στα επόμενα χρόνια πραγματικά θα πετύχουμε περισσότερους στόχους πολιτικής σε αυτή την συνεργασία.

Εντάξει η γκρίνια είναι δεδομένη και η γκρίνια δεν είναι πάντα αρνητικό είναι και μια υγιής κατάσταση αρκεί να γίνεται με ένα δημιουργικό τρόπο, θετικό τρόπο, έστω κι αν είναι γκρίνια.

Δυο τρία τελευταία πράγματα τα οποία θεωρούμε εξαιρετικά σημαντικά. Νομίζω ότι βρισκόμαστε σε ένα κρίσιμο στάδιο, μας απασχολεί έντονα η ομαλή και έγκαιρη υλοποίηση της χρηματοδότησης των έργων, τόσο των δημοσίων όσο και των ιδιωτικών, που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα ώστε να συνεχίσουμε να έχουμε υψηλές επιδόσεις.

Ποιος είναι ο επιχειρησιακός μας σχεδιασμός.

Πρώτον, εμείς κρίνουμε στο επόμενο διάστημα ότι πρέπει να εστιάσουμε στην ολοκλήρωση των προκηρύξεων. Προχθές μάλιστα πρέπει να πω ότι υπογράψαμε και το θεσμικό πλαίσιο για τα ιδιωτικά στο LEADER, επομένως σύντομα οι ομάδες τοπικής δράσης θα κληθούν να προετοιμάσουν τις προκηρύξεις τους για τα ιδιωτικά έργα.

Και στο στόχο μας είναι εντός της χρονιάς να προχωρήσουμε σε τρεις άξονες: ο ένας είναι τα δάση και εδώ απευθύνομαι στη Γενική Διεύθυνση Δασών που είναι ο ενδιαμέσος φορέας διαχείρισης αυτών των μέτρων που θα πρέπει να εντατικοποιήσει τις προσπάθειές της ώστε πραγματικά τα μέτρα των δασών να προκηρυχθούν το συντομότερο δυνατό. Εμείς όπως ξέρετε έχουμε προσφέρει και τεχνική βοήθεια για να προχωρήσουμε το συντομότερο δυνατό.

Είναι ιδιωτικές επενδύσεις όπως είπα στο LEADER και ένα εξαιρετικά σημαντικό μέτρο, οι «Γεωργικές συμβουλές». Οι Γεωργικές Συμβουλές ξέρετε ότι είναι ένα δύσκολο μέτρο, στόχος μας είναι να προκηρυχθεί μέχρι το τέλος του χρόνου. Είχαμε μια πρόσφατη συνεργασία με τη νέα Διοίκηση του ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ που έχει επιφορτιστεί με την ανάπτυξη συγκεκριμένων φάσεων του εθνικού συστήματος παροχής γεωργικών συμβουλών.

Αποδίδουμε εξαιρετική σημασία σε αυτό το Μέτρο, νομίζω πρέπει να επιταχύνουμε την προσπάθεια και ευελπιστώ ότι το 2018 θα είναι η χρονιά προκήρυξης του Μέρου.

Εξάλλου να θυμόμαστε «Δημογραφική ανανέωση», «Γεωργικές συμβουλές» και «Καινοτομία» την οποία έχουμε προκηρύξει είναι ακρογωνιαίοι λίθοι της ευρωπαϊκής πολιτικής στη νέα προγραμματική περίοδο και εμείς θα επενδύσουμε σε αυτά τα Μέτρα ως πραγματικά κεντρικούς στόχους και της δικής μας πολιτικής.

Επιταχύνουμε και να ενημερώσω εδώ και το Σώμα τις αξιολογήσεις των επενδυτικών κυρίως μέτρων. Η αξιολόγηση του Μέρου της μεταποίησης έχει ξεκινήσει και ευελπιστούμε ότι θα ολοκληρωθεί και θα έχουμε τις εντάξεις εντός του '18.

Επίσης δεν δώσαμε άλλη παράταση στα σχέδια βελτίωσης και να τα λέμε κι όλα και παρά τις πιέσεις, δώσαμε μια παράταση για την οριστικοποίηση που αυτό είναι ένα άλλο ζήτημα.

Τρίτος σημαντικός στόχος στην πολιτική μας αυτή την περίοδο είναι επίσης η θεσμοθέτηση των χρηματοδοτικών εργαλείων. Έχουμε παραλάβει την ex ante μελέτη της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, εργαζόμαστε εντατικά σε αυτή την κατεύθυνση και ευελπιστώ ότι πριν το

καλοκαίρι θα κάνουμε τις επιλογές μας σε ό,τι αφορά τα εργαλεία τα οποία θα θεσμοθετήσουμε.

Έχουμε θέσει ως στόχο το τέλος του '18 να έχουμε τα απαραίτητα χρηματοδοτικά εργαλεία. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να τρέξουμε και θα πρέπει να πάρουμε τις αποφάσεις επαναλαμβάνω πριν το καλοκαίρι.

Θα πρέπει επίσης να επισημάνουμε την ανάγκη τήρησης απ' όλους μας των δεσμεύσεων που αναλαμβάνουμε για να επιτύχουμε τους στόχους και το πλαίσιο επίδοσης και θα πρέπει αφ' ενός να διασφαλίσουμε την επαρκή χρηματοδότηση των πολιτικών που υπηρετούν τα μέτρα του ΠΑΑ αλλά και ενόψει –και θέλω να κάνω ένα σχόλιο εδώ- της νέας προγραμματικής περιόδου, να κατανοήσουμε όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς τι σημαίνει μοντέλο παράδοσης στη νέα προγραμματική περίοδο.

Έχουμε πει πολλές φορές ότι δίνουμε τη μάχη της αντίστασης στη μείωση των πόρων στην Κοινή Αγροτική Πολιτική στα πλαίσια των συζητήσεων για το νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, αλλά εκτός από τη μάχη αυτή υπάρχει και μια άλλη μάχη την οποία θα την αναλάβουμε όλοι μαζί.

Και αυτή είναι της διοικητικής, επιστημονικής, οργανωτικής προετοιμασίας για να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις της νέας ΚΑΠ. Διότι αλλάζει η ίδια η αρχιτεκτονική της νέας ΚΑΠ και οι επιδόσεις συνδέονται και με τις χρηματοδοτήσεις και επομένως ακόμη κι αν διασφαλίσεις το ύψος της χρηματοδότησης που έχουμε σήμερα, δεν συνεπάγεται απαραίτητα ότι θα διασφαλίσεις κατά την υλοποίηση της πολιτικής, τους πόρους.

Χρειαζόμαστε κυρίες και κύριοι κατά την άποψή μας μια επανάσταση διοικητική και οργανωτική. Εμείς προετοιμαζόμαστε πάρα πολύ σοβαρά σε αυτή την κατεύθυνση τόσο στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις συνεργασίες που έχουμε και στις συμμαχίες που συντάσσουμε προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά πρέπει να σας πω ότι δουλεύουμε προς αυτή την κατεύθυνση εδώ και ένα χρόνο περίπου.

Και εξηγούμαι. Πρώτον, το Υπουργείο μας έχει συγκροτήσει υπηρεσιακή ομάδα ΚΑΠ η οποία δουλεύει εδώ και ένα χρόνο τουλάχιστον. Έχει συγκροτήσει δυο επιστημονικές ομάδες οι οποίες μας υποστηρίζουν επιστημονικά τον περασμένο χρόνο και συνεχίζουμε και έχουμε ήδη πρώτα αποτελέσματα που αποτυπώνουν την επεξεργασία διαφόρων σεναρίων σε

ό,τι αφορά τουλάχιστον τον εθνικό σχεδιασμό και έχουμε επίσης κάνει και κάτι άλλο, το οποίο έχει υιοθετηθεί.

Έχουμε συντάξει το εθνικό στρατηγική σχέδιο για την αγροτική ανάπτυξη το οποίο λαμβάνει υπόψη την Κοινή Αγροτική Πολιτική αλλά αποτελεί ένα εθνικό στρατηγικό σχέδιο για την αγροτική ανάπτυξη το οποίο έχει υιοθετηθεί από τους θεσμούς και αποτελεί πλέον κομμάτι της εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη και τα ουσιαστικά του μέρη έχουν ενταχθεί στην εθνική στρατηγική για την ανάπτυξη.

Επομένως υπάρχει μια σοβαρή προετοιμασία, η οποία προφανώς δεν επαρκεί, προφανώς πρέπει να ενταθεί και σε αυτή την κατεύθυνση ο ρόλος ο δικός σας, ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την υποστήριξή μας θα είναι εξαιρετικά σημαντικός.

Θέλω να πω επίσης ότι έχουμε ήδη ξεκινήσει την εθνική διαβούλευση για τη νέα ΚΑΠ από το Νοέμβριο του 2017, συνεχίσαμε στην AGROTICA. Αρχές Ιουλίου θα ξεκινήσουμε διαβούλευση με φορείς που με τον έναν ή με τον άλλον τρόπο εμπλέκονται με την αγροτική πολιτική και ο στόχος μας είναι το φθινόπωρο να ξεκινήσει η μεγάλη καμπάνια ενημέρωσης για τη νέα ΚΑΠ.

Αποδεχόμαστε και την πρόταση της ΕΝΠΕ για τη συνδιοργάνωση μιας μεγάλης εκδήλωσης για τη νέα ΚΑΠ και προφανώς όλα αυτά συνεπάγονται ανάληψη ευθυνών απ' όλους τους εμπλεκόμενους φορείς για την καλύτερη δυνατή προετοιμασία. Διότι εμείς μετράμε πάρα πολύ την άποψη των φορέων που καλούμε σε αυτές τις συζητήσεις, αλλά να θέσουμε ένα ζήτημα: δεν μπορούμε όμως αυτές οι συμβολές να περιορίζονται στην αναπαραγωγή θέσεων του παρελθόντος όταν όλο το περιβάλλον τριγύρω αλλάζει, όταν η αρχιτεκτονική της νέας ΚΑΠ αλλάζει, όταν το οικονομικό, πολιτικό περιβάλλον της χώρας έχει αλλάξει. Αναζητούμε φρέσκες προτάσεις επεξεργασμένες προτάσεις για να πάμε στην επόμενη μέρα.

Ολοκληρώνω λέγοντας ότι στη διάρκεια της ημέρας θα δοθεί η ευκαιρία και στην εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής την κα Tiainen να μας πει δυο λόγια παραπάνω για το νέο μοντέλο παράδοσης, δεν θα εξαντλήσουμε το θέμα σήμερα διότι είναι αντικείμενο περαιτέρω εκδηλώσεων και να σας ευχαριστήσω από αυτή τη θέση αφ' ενός τις Περιφέρειες και το

Υπουργείο Οικονομίας για την συνεργασία, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή χωρίς καμία αμφιβολία και προφανώς να ευχαριστήσω τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για την προσπάθεια που έχουν καταβάλλει όλο το περασμένο διάστημα ώστε το πρόγραμμα να μπει σε μια σειρά και να έχει τα αποτελέσματα που έχει, γιατί χωρίς τους ανθρώπους δεν επιτυγχάνονται στόχοι.

Τέλος να ευχαριστήσω τα στελέχη που βοήθησαν τη διοργάνωση της σημερινής ημερίδας. Ευχαριστώ πολύ και πάμε αμέσως στον κ. Υπουργό που θέλει δυο λεπτά τον λόγο.

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Δυο λεπτά, γιατί έχουμε μια συνεργασία με την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση η οποία έχει λειτουργήσει πραγματικά θετικά στην προσπάθεια που κάνουμε και γι' αυτό κι εμείς από την αρχή εκχωρήσαμε τους συγκεκριμένους πόρους γιατί ξέρουμε τις δυνατότητες που έχει η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση.

Όμως θα πρέπει να έχουμε μια σχέση η οποία να είναι καθαρή και οφείλω σε ένα δυο ζητήματα που μπήκαν τόσο από τον κ. Αγοραστό, όσο και από τον κ. Μπακογιάννη, να απαντήσω.

Πρώτον, ιδιαίτερα στην αναφορά κ. Αγοραστέ για μεροληψία στην κατανομή της βιολογικής κτηνοτροφίας δεν το κατάλαβα. Η κατανομή έγινε σε συνεννόηση μαζί σας, τα κριτήρια τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ήταν σε συνεννόηση μαζί σας. Από εκεί και πέρα ξέρετε κι εσείς όπως κι εμείς ότι τα αιτήματα είναι πολλαπλάσια σε σχέση με τις δυνατότητες που έχουμε, με τους πόρους που διαθέτουμε και λογικό είναι εφόσον έχουμε βάλει συγκεκριμένα κριτήρια να υπάρξουν και περιπτώσεις που παρ' ότι είχαν δημιουργήσει την πεποίθηση ότι θα είναι μέσα, δεν μπορούν να μπουν.

Άρα είναι ζητήματα για τα οποία ουσιαστικά έχουμε συνυπάρξει προς αυτή την κατεύθυνση. Το ότι μπορεί να υπάρχουν ιδιαίτερες περιπτώσεις, αυτά είναι μέσα στη διαδικασία που αντιμετωπίζεται περαιτέρω. Άρα μην χρησιμοποιούμε λέξεις οι οποίες δεν αποδίδουν, σας παρακαλώ. Το ότι υπήρξε μεροληψία είναι κάτι πολύ βαρύ.

Δεύτερον, το κομμάτι ιδιαίτερα που είπε ο κ. Μπακογιάννης ότι υπάρχει μια μείωση της αγροτικής δραστηριότητας, μια μείωση του εισοδήματος, κοιτάξτε οι αριθμοί ειδικά στον αγροτικό χώρο δεν αποδίδουν

την πραγματικότητα και το ξέρουμε όλοι μας. Άρα μην ανοίγουμε ζητήματα για τα οποία γνωρίζουμε όλοι εκ των προτέρων ότι δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα.

Η πραγματικότητα είναι ότι όντως ο αγροτικός χώρος έχει αντέξει, έχει καταπληκτικές επιδόσεις ειδικά στον εξαγωγικό τομέα και μην ξεχνάτε ένα πράγμα: ήδη οδεύουμε προς μηδενισμό του τεράστιου ελλείμματος που είχαμε στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων. Αυτά είναι επιτυχίες τις οποίες δεν πρέπει να κρύβουμε από κάτω.

Όσον αφορά το άλλο θέμα που το έβαλε και ο Γραμματέας, να πω ότι εμείς είμαστε στη διάθεσή σας ιδιαίτερα οι δυο μας παρακολουθώντας από κοντά από το 2017 έχει ξεκινήσει η διαδικασία όσον αφορά τη μετά το 2020 ΚΑΠ και θα σας έλεγα ότι παρακολουθούμε ό,τι γίνεται σε όλα τα φόρα στην Ευρώπη σχετικά με αυτό το θέμα.

Άρα τι ζητάμε από εσάς; Δεν μπορεί να οργανώνεται μια εκδήλωση σε δυο – τρεις μέρες και να ζητάτε από την πολιτική ηγεσία να παρευρεθεί στην εκδήλωση. Είναι τέτοιες οι υποχρεώσεις μας και νομίζω πως οι κανόνες θα έλεγα καλής σχέσεις το επιβάλλουν, δεν το ζητάμε γιατί είμαστε η ηγεσία, το ζητάμε διότι είναι οι υποχρεώσεις τέτοιες, ας υπάρχουν μια δυο τρεις ημερομηνίες τουλάχιστον σε αυτά που προγραμματίζονται για να μπορέσουμε κι εμείς να ανταποκριθούμε.

Έχουμε εμείς κάνει τον σχεδιασμό μας και μέχρι τέλος της χρονιάς και η Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου θα συνεδριάσει σύντομα για να τους ενημερώσουμε που βρισκόμαστε. Δεν έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες, εξάλλου περιμένουμε τέλος του μήνα να δούμε τι θα γίνει στο Συμβούλιο Κορυφής όπου ενδέχεται να μπει το συγκεκριμένο θέμα, γενικά το Ταμείο Συνοχής.

Άρα είμαστε στη διάθεσή σας και θέλω να πιστεύω ότι αυτό που έχουμε ως κοινή συνισταμένη είναι ότι υπηρετούμε τον αγροτικό χώρο και μπορούμε και μέσα από αυτές τις διαδικασίες. Συγνώμη για την παρέμβαση, σας ευχαριστώ.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Προς άρση κάθε παρεξήγησης κ. Κασίμη να πω ότι τα κριτήρια κατανομής φυσικά συμφωνούμε και δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

Το θέμα είναι στη βιολογική κτηνοτροφία, στην ανακατανομή των πόρων εκεί η ανακατανομή δεν έγινε με κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Έγινε με τα ίδια κριτήρια.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Δεν έγινε. Τέλος πάντων δεν ώρα της συζήτησης αυτό μπορούμε να το λύσουμε στην πορεία. Απλώς επισημαίνω την κατάσταση αυτή την οποία πρέπει να τη λύσουμε οπωσδήποτε.

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Απλώς να πούμε ότι η λέξη «μεροληψία» είναι βαριά και το αντιλαμβάνεστε.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Εντάξει, κ. Υπουργέ διαγράφεται δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία να διαγραφεί από τα πρακτικά.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Όσο για το ισοζύγιο εμπορικών συναλλαγών που αυξάνεται, έχει μειωθεί και η κατανάλωση, δηλαδή πρέπει να δούμε και αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η μείωση οφείλεται στην αύξηση των εξαγωγών και όχι στη μείωση των εισαγωγών, αυτά δείχνουν τα στοιχεία, πάμε παρακάτω.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, ως συνήθως κράτησε πάρα πολύ το 1^ο μέρος we are used to it in Greece.

Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Να ζητήσω συγγνώμη γιατί έχουμε μια συνάντηση με το Δήμαρχο σε λίγο και αντιλαμβάνεστε ότι θα πρέπει να αποχωρήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία εντάξει, να ευχαριστήσουμε τον Υπουργό και τον Δήμαρχο και τους Βουλευτές οι οποίοι έχουν μια άλλη υποχρέωση στην περιοχή και εμείς συνεχίζουμε τη δουλειά μας.

Έγκριση των Πρακτικών της 4ης Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΠΑΑ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το επόμενο θέμα αφορά την έγκριση των πρακτικών της 4^{ης} Συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης. Υπάρχουν παρατηρήσεις που πρέπει να λάβουμε υπόψη στα πρακτικά; Από ό,τι βλέπω δεν υπάρχουν, συμφωνείτε με το πρακτικό, άρα είμαστε εντάξει και προχωράμε στο επόμενο θέμα και μπαίνουμε στην ουσία χωρίς να ακυρώνω όλα όσα είπαμε νωρίτερα.

ΜΕΡΟΣ Α: ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΑ

Πορεία Υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020

(ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Περνάμε στην υλοποίηση του προγράμματος με πρώτο ομιλητή τον κ. Δημήτρη Παππά Προϊστάμενο της Μονάδας Χρηματοοικονομικών Ροών και ΟΠΣΑΑ της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, για να δούμε τι μας λένε οι αριθμοί.

Δ. ΠΑΠΠΑΣ: Σας ευχαριστώ πολύ κ. Πρόεδρε. Σκοπός της σημερινής μου παρουσίασης είναι να κάνω μια αναλυτικότερη αναφορά στην πορεία υλοποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης μέχρι και σήμερα.

Με δεδομένο ότι η προηγούμενη Επιτροπή Παρακολούθησης έλαβε χώρα στα μέσα του Δεκεμβρίου του 2017 να δούμε πως έκλεισε το 2017. Στο διάγραμμα αυτό φαίνεται η πορεία των πληρωμών στα διάφορα τρίμηνα εντός του 2017, το συνολικό ύψος των πληρωμών σε όρους δημόσιας δαπάνης ανήλθε στα 785 εκατομμύρια ευρώ, που σημαίνει ότι σε όρους ενωσιακής συμμετοχής ήταν 745 εκατομμύρια ευρώ, σημειώνοντας το μεγαλύτερο ύψος πληρωμών για τα τουλάχιστον τελευταία δέκα έτη.

Συνολικά από την αρχή της προγραμματικής περιόδου και μέχρι το τέλος του 2017 οι πληρωμές ανήλθαν στο 1,4 δις ευρώ έναντι ενωσιακής συμμετοχής 1,3 δις ευρώ, ουσιαστικά μεγαλύτερη των προβλέψεών μας.

Τι σημαίνει αυτό πρακτικά; Σε όρους απορρόφησης η χώρα μας στο τέλος του 2017 είχε απορροφήσει το 33,68% έναντι ενός κοινοτικού μέσου όρου 31,68% γεγονός που την κατέταξε 13^η μεταξύ των κρατών - μελών και φυσικά πάνω από το κοινοτικό μέσο όρο. Αυτό έγινε πράξη γιατί το τελευταίο τρίμηνο ουσιαστικά από το Q3 στο Q4 είχαμε τη μεγαλύτερη ποσοστιαία μεταβολή δαπανών μεταξύ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πάμε να δούμε μερικά γενικά στοιχεία του προγράμματος ξεκινώντας με τις εντάξεις. Οι εντάξεις τόσο σε όρους δημόσιας δαπάνης όσο και ενωσιακής συμμετοχής ανέρχονται στο 51% του προγράμματος. Για τις πληρωμές η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στο 1,558 δις ευρώ που σημαίνει το 27,63% του ΠΑΑ και σε όρους ενωσιακής συμμετοχής στο 1,4 δις ευρώ, δηλαδή το 29,51%.

Για τις ανειλημμένες υποχρεώσεις οι εντάξεις είναι περίπου στο 1,5 δις εκ των οποίων ήδη έχουν πληρωθεί τα 575 εκατομμύρια ευρώ. Για τις νέες προσκλήσεις έχουμε κάνει προκλήσεις άνω των 3 δις ευρώ από την αρχή της προγραμματικής περιόδου εκ των οποίων έχουν ενταχθεί τα 1,3 δις ευρώ και οι πληρωμές ανέρχονται στα 683 εκατομμύρια ευρώ σε όρους δημόσιας δαπάνης.

Αυτό σημαίνει ότι σε ποσοστό απορρόφησης με την προκαταβολή και χωρίς το αποθεματικό επίδοσης που αποδίδεται ως γνωστόν στο κράτος – μέλος εφόσον επιτευχθούν τα ορόσημα, είμαστε στο 35,39%.

Οι νομικές δεσμεύσεις ανά Μέτρο παρουσιάζονται στη διαφάνεια αυτή, συνολικά ανέρχονται στα 2,8 δις ευρώ εκ των οποίων οι ανειλημμένες είναι στο 1,5 δις ευρώ και οι νέες στο 1,3 δις ευρώ. Το μεγαλύτερο ποσό των νομικών δεσμεύσεων αφορά το Μέτρο 13 και έπεται το Μέτρο 4, το Μέτρο 11 και το Μέτρο 6.

Πάμε να δούμε την πορεία των πληρωμών, τις πληρωμές σε όρους δημόσιας δαπάνης ανά Μέτρο. Συνολικά από την αρχή της προγραμματικής περιόδου οι πληρωμές είναι στο 1,6 δις ευρώ περίπου εκ των οποίων τα 875 εκατομμύρια αφορούν ανειλημμένες υποχρεώσεις και τα 683 εκατομμύρια ευρώ τις νέες προσκλήσεις. Μεγαλύτερη συνεισφορά έχει το Μέτρο 13 και ακολουθούν το Μέτρο 4, το Μέτρο 6 και το Μέτρο 11.

Αυτό το διάγραμμα απεικονίζει την ποσοστιαία μεταβολή ανειλημμένων και νέων υποχρεώσεων στο μίγμα των πληρωμών. Βλέπουμε δηλαδή ότι ενώ στην αρχή της προγραμματικής περιόδου δουλεύαμε ουσιαστικά αποκλειστικά με τις ανειλημμένες υποχρεώσεις, τώρα όσο περνάει το πρόγραμμα και τρέχει υπάρχει μια σύγκλιση των γραμμών και είμαστε σίγουροι ότι στο τέλος του έτους η γραμμή που αφορά τις νέες προσκλήσεις, τα νέα Μέτρα, οι πληρωμές δηλαδή, θα υπερκεράσουν αυτή των ανειλημμένων υποχρεώσεων.

Η συμβολή των Μέτρων στην απορρόφηση: το Μέτρο 13 έχει τη μεγαλύτερη συμβολή με 38% περίπου, ακολουθούν το Μέτρο 4 και το Μέτρο 11 με 14% το καθένα.

Ήδη πρέπει να σημειωθεί ότι έχει επιτευχθεί ο ένας από τους δυο μεγάλους στόχους για το 2018 που είναι μια χρονιά – ορόσημο, δηλαδή ο κανόνας $n+3$ και μέχρι το τέλος του έτους θα επιτευχθεί ο κανόνας $n+3$ και για το επόμενο έτος και για το 2019.

Ο άλλος μεγάλος στόχος αφορά την επίτευξη του οροσήμου του 2018 για το πλαίσιο επίδοσης, για το οποίο όμως θα γίνει μια ξεχωριστή παρουσίαση αργότερα.

Ενσωματώνοντας και το Q1 του 2018 η χώρα μας εξακολουθεί σε ποσοστό απορρόφησης να είναι πάνω από το κοινοτικό μέσο όρο με 35% περίπου έναντι 33% που είναι ο μέσος όρος απορρόφησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ειδικά για το 2018 την τρέχουσα χρονιά οι πληρωμές έχουν περάσει αυτή τη στιγμή τα 120 εκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων οι ανειλημμένες είναι στα 80 εκατομμύρια ευρώ περίπου και οι νέες στα 37. Μιλάμε σε όρους δημόσιας δαπάνης. Τη μεγαλύτερη συμβολή έχει το Μέτρο 6 με τους Νέους Αγρότες, ακολουθούν το Μέτρο 4, το Μέτρο 11 και η πρόωρη.

Σε σχέση με τα προηγούμενα δυο έτη μπορούμε να πούμε ότι έχουμε ξεκινήσει καλύτερα για τα δύο πρώτα τρίμηνα, θα μπορούσαμε να πάμε ακόμη καλύτερα, ωστόσο κάποιες δυσλειτουργίες στο ΕΥΠ Δ.Ε. δηλαδή στο Πληροφοριακό Σύστημα με το οποίο γίνονται η εγγραφή των έργων στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και η κατανομή των πληρωμών, δεν μας έδωσε την ευκαιρία να πάμε καλύτερα. Η πρόβλεψή μας πάντως είναι ότι και φέτος θα κάνουμε τα αδύνατα δυνατά, να ξεπεράσουμε τα 700 εκατομμύρια ευρώ σε όρους δημόσιας δαπάνης.

Και για να πάμε στους καρπούς του δέντρου της αγροτικής ανάπτυξης έτσι όπως το έχω φανταστεί εγώ τουλάχιστον, να πάμε στα Μέτρα. Πάμε στο πρώτο Μέτρο, στο Μέτρο της μεταποίησης, ως γνωστόν η υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας έληξε 31/1/2018 συνολικός προϋπολογισμός προσκλήσεων και για τις δυο υποδράσεις ήταν στα 150 εκατομμύρια ευρώ, το ενδιαφέρον ήταν μεγάλο, υπερκάλυψε 600 εκατομμύρια ήταν σε όρους δημόσιας δαπάνης ο προϋπολογισμός των αιτήσεων, με τις περισσότερες εκ των οποίων να κατατίθενται στην Περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας, έπεται η Θεσσαλία, η Πελοπόννησος και το Νότιο Αιγαίο.

Ένα ποιοτικό χαρακτηριστικό το οποίο πρέπει να αναφέρουμε και πρέπει να σταθούμε είναι ότι για τη δράση 4 το υπομέτρο 4.2.1. το μεγαλύτερο ποσοστό έχει κατατεθεί στον τομέα των οπωροκηπευτικών, ακολουθεί ο τομέας του γάλακτος, του οίνου και των ελαιούχων προϊόντων.

Αντίστοιχα στο υπομέτρο 4.2.2. τα πυρηνελαιουργεία έχουν τη μερίδα του λέοντος και ακολουθούν τα προϊόντα κοσμετολογίας και διατροφής.

Ως γνωστόν εντός του 2018 έγινε η δεύτερη πρόσκληση στις Περιφέρειες που δεν εξάντλησαν τον προϋπολογισμό και μιλάω για το Μέτρο των Νέων Γεωργών, έναντι πρόσκλησης 26 εκατομμυρίων ευρώ, η δημόσια δαπάνη των αιτήσεων ανήλθε στα 30 εκατομμύρια ευρώ, αλλά μόνο η Περιφέρεια Ηπείρου και Στερεάς Ελλάδας υπερκάλυψαν τον προϋπολογισμό. Οι άλλες τρεις Περιφέρειες Αττικής, Ιονίων Νήσων και Νοτίου Αιγαίου και πάλι δεν εξάντλησαν τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης.

Πάμε σε ένα σημαντικό Μέτρο για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης το μέτρο που αφορά τα Σχέδια Βελτίωσης. Η πρόσκληση είναι στο ύψος των 416 εκατομμυρίων ευρώ, είναι στον αέρα αυτή τη στιγμή με καταληκτική ημερομηνία οριστικοποίησης 1^{ου} και 2^{ου} σταδίου την 29/8/2018.

Να δούμε μερικά στοιχεία μέχρι σήμερα. Η δημόσια δαπάνη των οριστικοποιημένων αιτήσεων ανέρχεται στα 102 εκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο υπάρχουν και περίπου 6.000 αιτήσεις των οποίων η δημόσια δαπάνη ανέρχεται στα 235 εκατομμύρια ευρώ. Συνολικά, αν πούμε ότι οι αιτήσεις που είναι σε πρόχειρη μορφή τελικά θα οριστικοποιηθούν ο συνολικός προϋπολογισμός των αιτήσεων θα φτάνει τα 337 εκατομμύρια ευρώ.

Πρέπει όμως να προσθέσουμε κι άλλο ένα στοιχείο: ο αριθμός των αιτήσεων που έχουν πάρει κωδικό πρότασης είναι περίπου 23.500 που σημαίνει ότι αυτοί έχουν κατοχυρώσει δικαίωμα υποβολής φακέλου, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία. Αναμένεται δηλαδή το ότι τελικά η δημόσια δαπάνη του προϋπολογισμού των αιτήσεων θα είναι μπορεί και διπλάσια της πρόσκλησης.

Το Μέτρο 19 το CLLD έχουν εγκριθεί 50 τοπικά προγράμματα που υλοποιούνται από 47 ομάδες τοπικής δράσης, συνολικού προϋπολογισμού 303 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Ήδη έχουν προκηρυχθεί

προσκλήσεις από 37 ομάδες τοπικής δράσης για τα δημόσια έργα, ύψους κοντά στα 60 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Όπως σας ανέφερε ο Γενικός η πρόσκληση που αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις έχει πάρει τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΚΕ και σύντομα θα δοθεί στις ομάδες τοπικής δράσης, ώστε να προβούν στην πρόσκληση των ιδιωτικών.

Πάμε στα δημόσια, στη δράση 4.3.4. είναι η Αγροτική Οδοποιία. Και εδώ το ενδιαφέρον ήταν πολύ μεγαλύτερο της πρόσκλησης, ήδη υπάρχουν εντάξεις σε επτά Περιφέρειες συνολικού προϋπολογισμού 35 εκατομμυρίων ευρώ. Έχει δοθεί ως γνωστόν υπερδέσμευση της τάξεως του 100% για το Μέτρο της Αγροτικής Οδοποιίας.

Για τα δημόσια έργα όμως έχουμε προχωρήσει και στην πρώτη πρόσκληση της δράσης 4.3.1. ουσιαστικά αφορά τα μεγάλα εγγειοβελτιωτικά έργα με προϋπολογισμό άνω των 2,2 εκατομμυρίων ευρώ, συνολικού προϋπολογισμού πρόσκλησης 180 εκατομμύρια ευρώ και ημερομηνία έναρξης υποβολής των προτάσεων 10 Μαΐου και λήξης 31/7/2018.

Να πάμε τώρα στα Μέτρα που έχουν να κάνουν με εκτάσεις και ζώα. Το Μέτρο της νιτρορύπανσης 10.1.4. και αυτό το Μέτρο προκηρύχθηκε εντός του 2018 συνολικού προϋπολογισμού 200 εκατομμύρια ευρώ. Το ενδιαφέρον και πάλι ήταν πολύ μεγάλο, υποβλήθηκαν 16.000 αιτήσεις με συνολικό μέγιστο ποσό ενίσχυσης για την πενταετία 583.000 ευρώ.

Σύμφωνα με τον 1^ο πίνακα κατάταξης εντάσσονται 2.758 παραγωγοί, με μέγιστο αιτούμενο ποσό 200 εκατομμύρια. Ως γνωστόν έχει δοθεί υπερδέσμευση της τάξεως του 30% και το συνολικό ύψος των εντάξεων θα ανέλθει στα 260 εκατομμύρια ευρώ περίπου.

Η βιολογική κτηνοτροφία για την οποία έγινε αναφορά, εκδόθηκε η 2^η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Ήδη έχουμε προχωρήσει στην απόφαση ένταξης, ο συνολικός εντασσόμενος προϋπολογισμός είναι στα 220 εκατομμύρια ευρώ περίπου κατανεμημένο στις δράσεις 11 1.2 και 11 2.2. αντίστοιχα και ανά Περιφέρεια.

Η Εξισωτική Αποζημίωση ήδη έχει εκδοθεί η πρόσκληση για το 2018 ύψους 230 εκατομμύρια ευρώ κατανεμημένο στα δυο υπομέτρα του Μέρους και μέχρι τέλος του έτους θα γίνει και η πληρωμή στους δικαιούχους.

Να πάμε σε ένα νέο Μέτρο που η πρόσκλησή του ανακοινώθηκε πριν δυο μέρες, μιλάμε για τη διατήρηση απειλούμενων φυλών αγροτικών ζώων, μιλάω για τη δράση 10.1.9. συνολικού προϋπολογισμού δημόσιας δαπάνης 38 εκατομμύρια ευρώ και χρονοδιάγραμμα υποβολής των αιτήσεων στήριξης από 3/7 έως 22/7/2018.

Επίσης έχει εκδοθεί η δεύτερη πρόσκληση για το Κομφούζιο συνολικού προϋπολογισμού 20 εκατομμυρίων ευρώ με υποβολή αιτήσεων στήριξης από 13/7 έως 31/7/2018.

Έχει εκδοθεί η πρώτη πρόσκληση που αφορά τη δράση 10.1.7. είναι η εναλλακτική καταπολέμηση της ζιζανίων σε ορυζώνες 15 εκατομμύρια ευρώ, με ύψος ενίσχυσης στα 200 ευρώ ανά εκτάριο ανά έτος και η υποβολή των αιτήσεων στήριξης από 6/7 έως 31/7/2018.

Τα επόμενα δυο Μέτρα είναι στον αέρα, είναι το Μέτρο 5.1. που αφορά την «Υλοποίηση επενδύσεων ενεργητικής προστασίας», η πρόσκληση είναι ύψους 12,5 εκατομμύρια ευρώ και περίοδο υποβολής των αιτήσεων στήριξης από 23 Απριλίου έως 25/6/2018. Ήδη θα πάρει μια παράταση μέχρι τα τέλη Ιουλίου του 2018.

Πρέπει να επισημάνω εδώ ότι στο Πληροφοριακό Σύστημα υπάρχουν σε πρόχειρη μορφή πάνω από 340 αιτήσεις, είναι όμως χαρακτηριστικό ότι αφορούν μόνο φυσικά πρόσωπα, κανένας δηλαδή συλλογικός φορέας δεν έχει υποβάλλει μέχρι τώρα αίτηση για το Μέτρο αυτό.

Για το Μέτρο 8 που είναι οι ομάδες παραγωγών η πρώτη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αφορά 25 εκατομμύρια ευρώ και η υποβολή των αιτήσεων στήριξης από 8/1 έως 9/7/2018.

Τέλος το Μέτρο 16 προκηρύχθηκε, τα δυο υπομέτρα 16.1.-16.2. και 16.1-16.5 συνολικού προϋπολογισμού γύρω στα 64 εκατομμύρια. Για την πρώτη δράση, το χρονικό διάστημα υποβολής των αιτήσεων είναι από 6 Ιουνίου έως 3 Σεπτεμβρίου και ουσιαστικά τα projects που θα επιλεγούν στη δράση 1 θα συνεχίσουν και θα έχουν δικαίωμα υποβολής υποψηφιότητας για τη δράση 2.

Όπως είδατε, έχουν προκηρυχθεί στο μεσοδιάστημα μεταξύ των δύο Επιτροπών Παρακολούθησης 12 προσκλήσεις. Αν σε αυτές συμπεριληφθούν και οι 37 προσκλήσεις που έχουν εκδώσει ομάδες τοπικής

δράσης πάνω περίπου 50 προσκλήσεις στο μεσοδιάστημα αυτό στο εξάμηνο έχουν εκδοθεί και αφορούν το Προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης.

Μερικά χρήσιμα συμπεράσματα. Οι μέχρι τώρα εκδοθείσες προσκλήσεις είναι προϋπολογισμού άνω των 3 δις ευρώ. Αν σε αυτές προστεθούν οι εντάξεις που αφορούν ανειλημμένες υποχρεώσεις που είναι 1,5 δις ευρώ, η συνολική ενεργοποίηση του προγράμματος αγγίζει το 82%.

Σημαντικό επίσης είναι το γεγονός ότι σε όλες τις προσκλήσεις, είτε αυτές αφορούν επενδυτικά Μέτρα, δηλαδή 4.1., 4.2., είτε αφορούν δημόσια έργα όπως είναι η Αγροτική Οδοποιία, είτε αφορούν Μέτρο ή υποδράσεις που έχουν να κάνουν με εκτάσεις και ζώα, η ζήτηση ήταν πολύ μεγαλύτερη της προσφοράς. Βλέπετε δηλαδή ότι υπάρχει ένα πολύ μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον.

Ο προγραμματισμός των προσκλήσεων, έχει γίνει ήδη αναφορά από τον κ. Γενικό, δεν θα σταθώ για τα Μέτρα δηλαδή που θα προκηρυχθούν το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα, θα κάνω μόνο μια αναφορά σε ορισμένα δεν θα τα έλεγα προβλήματα, περισσότερο θα τα πω δυσκολίες ίσως είναι πιο δόκιμος ο όρος.

Η πρώτη αφορούσε ακριβώς έκανα μια αναφορά στη μετάβαση στο νέο Πληροφοριακό Σύστημα με το οποίο γίνεται η εγγραφή και η κατανομή στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Υπήρχαν κάποιες τεχνικές δυσκολίες και κάποιες δυσκολίες που αφορούν την εξοικείωση των χρηστών, η κατάσταση όμως ήδη μπορώ να πω ότι έχει ομαλοποιηθεί αρκετά.

Η δεύτερη μεγάλη δυσκολία αφορά το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων. Όσο προχωρά το πρόγραμμα και όσο γίνονται προσκλήσεις και για καινούργια Μέτρα, όλο και περισσότεροι ενδιαμέσοι φορείς διαχείρισης πρέπει να εμπλακούν με τον έναν ή τον άλλον τρόπο, που σημαίνει ότι υπάρχουν αυξημένες ανάγκες υποστήριξης αυτών και εξοικείωσή τους με το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων.

Μια τρίτη δυσκολία είναι η εκχώρηση αυτή στις Περιφέρειες έχει δημιουργήσει καινούργιους ΕΦΔ μεγάλες ανάγκες υποστήριξης αυτών. Χαρακτηριστικό τελευταίο παράδειγμα είναι οι πόροι που δίνονται για την Τεχνική Βοήθεια, που οι πρώτες εννιά Περιφέρειες που έχουν ανταποκριθεί, φαίνεται ότι για τις πρώτες εννιά Περιφέρειες 25 Υπηρεσίες και Μονάδες

εμπλέκονται στη διαχείριση της Τεχνικής Βοήθειας. Ενός μικρού ποσού, παρ' όλα αυτά και αυτοί οι φορείς χρειάζονται την υποστήριξη και τον συντονισμό.

Ποια είναι τα Μέτρα που έχουν παρθεί για να λυθούν αυτές οι δυσκολίες ή να αμβλυνθούν; Για το ΕΥΠ ΔΕ σας είπα ότι έχει ομαλοποιηθεί η κατάσταση μέσω της συμμετοχής μας σε σεμινάρια και ημερίδες και βέβαια και μέσω της στελέχωσης που έχει γίνει τον τελευταίο καιρό της αρμόδιας μονάδας της ΕΥΔ ΠΑΑ.

Για το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων υπάρχει μια άποψη συνεργασία τόσο με τη ΜΟΔ όσο και με την ΕΥΚΕ, υπάρχει ένας ανάδοχος που ασχολείται αποκλειστικά με τα Μέτρα του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Επιπλέον έχουν συσταθεί δυο σημαντικές ομάδες, αποτελείται από στελέχη της ΕΥΔ, της ΕΥΕ και της ΜΟΔ και έχει σαν ρόλο τον συντονισμό των ΕΦΔ σε σχέση με την ΕΥΚΕ και με τη ΜΟΔ. Η δεύτερη μεγάλη ομάδα που έχει συσταθεί, με στελέχη από την ΕΥΔ την ΕΥΕ και τον ΟΠΕΚΕΠΕ, αφορά την προσαρμογή του Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων στις ανάγκες των πληρωμών των διαφόρων μέτρων του προγράμματος.

Τέλος για την εκχώρηση στις Περιφέρειες υπάρχουν ως γνωστόν οι συντονιστικές μονάδες της ΕΥΕ ΠΑΑ που έχουν αναλάβει αυτό το ρόλο και για την υποστήριξή τους όσον αφορά τα πληροφοριακά συστήματα εφαρμόζονται διάφορες σύγχρονες μέθοδοι εκπαίδευσης και επιπλέον γίνονται εκπαιδεύσεις πια και στις έδρες των Περιφερειών με πραγματικούς φακέλους και εξειδικευμένη, εντοπισμένη υποστήριξη των χρηστών ανάλογα με τη διαδικασία και το μέτρο τους. Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παππά και περνάμε αμέσως, γιατί έχουμε βάλει κι ένα στόχο χρονικό για το μεσημεριανό, πάμε αμέσως στην κα Μπακάλη. Θα πάρουμε τις ερωτήσεις ή τυχόν σχόλια αργότερα με βάση την πίεση του χρόνου που θα δούμε.

**Παρουσίαση πλαισίου επίδοσης ΠΑΑ 2014-2020
και πρόταση τροποποίησης του (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού
και Μονάδα Χρηματοοικονομικών Ροών ΟΠΣΑΑ)**

Η κα Μπακάλη θα μας παρουσιάσει το πλαίσιο επίδοσης και την πρόταση τροποποίησης του προγράμματος. Από ό,τι τουλάχιστον βλέπω στην ημερήσια διάταξη είναι από κοινού εισήγηση με τον κ. Παππά.

Ε. ΜΠΑΚΑΛΗ: Ο κ. Παππάς θα συνεχίσει με την πορεία υλοποίησης του πλαισίου επίδοσης αυτή τη φορά.

Βασικά κάποια εισαγωγικά για το πλαίσιο επίδοσης αν και αναφέρθηκαν, ότι ουσιαστικά είναι ένα εργαλείο για την εστίαση σε αποτελέσματα και κινητοποιεί και φορείς εφαρμογής και φορείς διαχείρισης. Θυμάστε τις δυο ημερομηνίες τις δυο χρονικές στιγμές που εξετάζεται, είναι τέλος του '18 που είναι το ενδιάμεσο ορόσημο και τέλος το '23 που είναι η τελική τιμή – στόχος. Εξετάζεται ανά προτεραιότητα στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης είναι πέντε οι προτεραιότητες και θα τις δούμε. Χρησιμοποιούνται δείκτες, ειδικά για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συνήθως του κοινού πλαισίου δεικτών.

Θυμάστε επίσης που αναφέρθηκε τότε επιτυγχάνεται το πλαίσιο επίδοσης. Αν είναι μέχρι δυο οι δείκτες το κατώφλι είναι 85% αν είναι παραπάνω δίνεται σε έναν το περιθώριο να πιάσει 75% ενώ οι υπόλοιποι 85%. Στις προτεραιότητες που επιτυγχάνεται το πλαίσιο, τους στόχους δηλαδή και το ορόσημο το '18 δίδεται το αποθεματικό επίδοσης. Σε όσες προτεραιότητες δεν το επιτυγχάνουν δίνεται στις λοιπές που το έχουν επιτύχει.

Υπάρχει και η αντίστροφη περίπτωση να έχουμε σοβαρή αποτυχία. Εκεί αν έχουμε μέχρι δύο δείκτες αποτυγχάνει αν τουλάχιστον ο ένας δεν πιάσει το 65% κι αν είναι περισσότερο από δύο, όταν τουλάχιστον δυο δείκτες δεν επιτυγχάνουν το 65%.

Σε περίπτωση που μια προτεραιότητα αποτύχει σοβαρά για μεν τα ορόσημα μπορεί να υπάρξει αναστολή πληρωμών όπως είπε ο κ. Bartonic και σε σχέση με τους στόχους να υπάρξουν στο τέλος του προγράμματος δημοσιονομικές διορθώσεις.

Εξηγώντας την πρόταση τροποποίησης σας αναφέρω λίγο το θεσμικό πλαίσιο που επιτρέπει τα κράτη - μέλη να προτείνουν κάποια τροποποίηση και επανεξέταση και των οροσλήμων και των στόχων.

Η πρώτη είναι αν έχουμε ανακατανομές ποσά ουσιαστικά αλλαγή του περιεχομένου του προγράμματος. Η δεύτερη είναι σε αιτιολογημένες περιπτώσεις που καθορίζονται ως δύο: αν υπάρξει μια μεταβολή των οικονομικών και περιβαλλοντικών συνθηκών που δεν είχε προβλεφθεί και αν κάποια δεδομένα που χρησιμοποιήσαμε για να καθορίσουμε τους δείκτες, δηλαδή το στόχο και το ορόσημο, υπήρξαν κάποιες λαθεμένες υποθέσεις που μας οδήγησαν είτε σε υποεκτίμηση είτε σε υπερεκτίμηση.

Αυτή την πρόταση υπάρχει μια σύσταση να υποβληθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου του '18. Θα δείτε τώρα ανά προτεραιότητα ποια είναι τα υφιστάμενα και που παρεμβαίνουμε και γιατί. Ουσιαστικά η προτεραιότητα 2 αφορά την βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα, υπάρχουν τρεις δείκτες: ένας οικονομικός και δυο φυσικοί. Ειδικά για τους Νέους Γεωργούς υπάρχει βήμα υλοποίησης γιατί το '18 δεν είχαν -ενώ είναι πενταετής διάρκειας τα επιχειρηματικά σχέδια- ολοκληρώσει.

Που παρεμβαίνουμε. Εδώ παρεμβαίνουμε γενικώς στην προτεραιότητα προς τα πάνω, γιατί όπως εξηγήθηκε είχε πολύ μεγάλη επιτυχία και υπήρξε και αύξηση των πόρων. Άρα ουσιαστικά είχαμε υποεκτιμήσει κατ' αρχήν τον αριθμό των Νέων Γεωργών, ο οποίος διαμορφώνεται πλέον στις 25.600 και εξ αυτών αναδιαμορφώνεται και το ορόσημο.

Το ίδιο γίνεται και για τη δημόσια δαπάνη όπου εκεί αυξάνονται και οι πόροι του Μέτρου των Νέων Γεωργών και οι πόροι του Μέτρου 6.3. που είναι οι μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Και εξ αυτού αυξάνει και το ορόσημο.

Πάμε στην προτεραιότητα 3 που είναι ουσιαστικά η προώθηση της αλυσίδας τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας γεωργικών προϊόντων και της μεταποίησης. Εδώ υπήρξαν δυο αλλαγές: ένα είναι ο αριθμός των δράσεων ή πράξεων. Εδώ υπήρξε μια υποεκτίμηση, είχαμε υποεκτιμήσει το μοναδιαίο κόστος άρα είχαμε βγάλει ότι θα γίνουν πολλά

περισσότερα έργα, αλλά με βάση και τις πρόσφατες προσκλήσεις το μέσο κόστος ενώ το είχαμε υπολογίσει γύρω στις 600.000 € προκύπτει να είναι γύρω στο 1 εκατομμύριο. Άρα ουσιαστικά προκύπτουν λιγότερα έργα, οπότε εξ αυτού αλλάζει και το ορόσημο.

Για τη δημόσια δαπάνη δεν το αναφέρω, είναι ένα τεχνικό ότι αλλάζει το ποσοστό συγχρηματοδότησης, δεν είναι ότι υπάρχει κάποια ανακατανομή σοβαρή πόρων, είναι ελάχιστη η διαφοροποίηση. Υπάρχει όμως μια σημαντική παρέμβαση στο ορόσημο.

Εδώ είχαμε υπερεκτιμήσει, δηλαδή λόγω ότι τέθηκε στην αρχή του προγράμματος και προέκυψε το παρατεταμένο έλλειμμα ρευστότητας και τα capital controls του '15 ουσιαστικά είχαμε συχνό φαινόμενο τη μείωση του προϋπολογισμού των έργων, συν και την εγκατάλειψη κάποιων έργων. Οπότε προτείνουμε να γίνει 18% και εξ αυτού αλλάζει και το ορόσημο σαν ποσό.

Στην προτεραιότητα 4 έχουμε αυξητική τάση γενικώς. Εδώ χρησιμοποιούνται τρεις δείκτες: ένας οικονομικός και δυο φυσικοί, που αφορούν τη γεωργική γη.

Πάμε για τη δημόσια δαπάνη εδώ ζητάμε ουσιαστικά αύξηση των πόρων. Αυτό λόγω της βιολογικής που κατ' αρχήν αυξήθηκαν σαν συνολικό ποσό, αλλά δεύτερον έγινε τα ποσά που προγραμματίστηκαν στη βιολογική, μεταφέρθηκαν ουσιαστικά από την προτεραιότητα 5Δ στην προτεραιότητα 4 οπότε έχουμε ανακατανομή ποσών, όχι αύξηση μόνο του ίδιου μέτρου, οπότε εξ αυτού του γεγονότος αυξάνει και το ορόσημο.

Πάμε στη γεωργική γη που συμβάλλει στη διαχείριση της βιοποικιλότητας και στη βελτίωση της διαχείρισης του εδάφους, εδώ την κύρια συνεισφορά έχει το Μέτρο 13 η Εξισωτική. Εδώ υπήρξε μια επανεκτίμηση κατ' αρχήν του υπομέτρου 13.1. προς τα πάνω όπως βλέπετε και επίσης μέσα στη χρονιά θα γίνει και μια επανεκτίμηση και για την υποδράση του υπομέτρου 13.1. που αφορά τις μειονεκτικές περιοχές εκτός ορεινών, με βάση τη νέα μελέτη οριοθέτησης. Αφού αυξήθηκε η τιμή – στόχος αυξήθηκε και το ορόσημο.

Πάμε τώρα στη γεωργική γη που ουσιαστικά περιλαμβάνει και τη βιοποικιλότητα και τη διαχείριση εδάφους και τη διαχείριση υδάτων. Εδώ ουσιαστικά έχουμε κάποιες αυξομειώσεις που συνολικά οι περισσότερες

οφείλονται σε διάφορες λανθασμένες εγγραφές για το Μέτρο 8.1. τη Δάσωση και για το γεωργοπεριβαλλοντικό 10.1.11. όπως και ότι διαγράφηκε το Μέτρο 10.1.6. η Διαχείριση των φυτικών υπολειμμάτων ελαιοκαλλιέργειας.

Παρ' όλα αυτά όμως έχουμε και μια αύξηση των πόρων στο Μέτρο 11 όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οπότε αυξάνονται συνεπακόλουθα και οι εκτάσεις. Άρα δεν έχουμε τόσο μεγάλη μείωση και εξ αυτού αλλάζει και η τιμή του οροσήμου.

Πάμε στην προτεραιότητα 5. Εδώ αν θυμάστε, τραβήξαμε χρήματα στη βιολογική άρα ουσιαστικά έχουμε κάποια μείωση του ποσού. Μεταφέραμε δηλαδή το ποσό της βιολογικής από την 5Δ στην προτεραιότητα 4. Επίσης έχουμε και τη διαγραφή του Μέρους 10.1.6. αλλά είναι ανεπαίσθητη η δημοσιονομική επίδραση και εξ αυτού αλλάζει και το ορόσημο.

Εδώ έχουμε ουσιαστικά τη γεωργική και δασική γη που συμβάλλει στη δέσμευση του διοξειδίου του άνθρακα των εκπομπών θερμοκηπίου και αμμωνίας και στη γεωργική γη που έχει καλύτερη διαχείριση υδάτων. Εδώ ουσιαστικά έχουμε μείωση των εκτάσεων, γιατί στο Μέτρο 11 μεταφέρθηκαν και πόροι και συνεπακόλουθα και εκτάσεις από την περιοχή εστίασης 5Δ στην προτεραιότητα 4 συν η λανθασμένη εγγραφή στο Μέτρο 8 που υπήρξε από προηγούμενη στιγμή του προγράμματος και η διαγραφή όπως σας είπα του Μέρους 10.1.6.

Πάμε για το ορόσημο. Εδώ προτείνουμε να γίνει ουσιαστικά σημαντική μείωση στο 11%. Εδώ είχε υπερεκτιμηθεί λόγω δυο βασικών ζητημάτων:

1. Στο Μέτρο 8.1. επειδή είναι ορόσημο και όπως καταλαβαίνετε λαμβάνουμε υπόψη τις ανειλημμένες σε μεγάλο βαθμό, λανθασμένα είχαν στις ανειλημμένες εκτιμηθεί οι εκτάσεις της συντήρησης, ενώ πρέπει να λογίζονται μόνο οι νέες δασώσεις.
2. Για το Μέτρο 4.3.1. που είναι ουσιαστικά τα εγγειοβελτιωτικά, όπου εδώ είχαμε εκτιμήσεις ότι θα υπάρχει νέα πρόσκληση το '16 και θα μπορούσαμε να μετράμε κάποιες εκτάσεις, αλλά λόγω της καθυστέρησης της έγκρισης της αιρεσιμότητας των νερών, συν τη δική μας υποχρέωση κανονιστική που έχει το πρόγραμμα ότι έπρεπε να είχαν αναθεωρηθεί τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής των

ποταμών και να είχαν κυρωθεί, όλα αυτά έγιναν το '17. Άρα η πρόσκληση των νέων έργων έλαβε χώρα όπως σας είπε ο κ. Παππάς αρχές του '18. Άρα υπήρξε κάποια υπερεκτίμηση και εξ αυτού μειώνεται και η τιμή ορόσημο.

Πάμε για την προτεραιότητα 6 όπου εδώ ξεκινώ από τον πληθυσμό που καλύπτεται. Εκεί υπήρξε μια υποεκτίμηση για διάφορους λόγους και ως προς τον αριθμό των ΟΤΔ αλλά και ως προς τη ζήτηση και επιτυχία έπαιξε ρόλο η πολυταμειακότητα, η στρατηγική απόφαση για την διαφοροποίηση να γίνει μέσω LEADER οπότε επεκτάθηκαν οι περιοχές, άρα προτείνεται να αυξηθεί ο πληθυσμός που καλύπτεται με βάση και τα υφιστάμενα δεδομένα στα 4 εκατομμύρια και εξ αυτού και η τιμή του οροσήμου και τώρα η δαπάνη ανεπαίσθητα μειώνεται γιατί ουσιαστικά έχουμε τη διαγραφή του υπομέτρου -στην πρόταση τροποποίησης που θα σας παρουσιαστεί αργότερα- 6.2. που αφορά το start up των μη γεωργικό.

Εδώ όμως και στο ορόσημο ζητάμε κάποια μείωση προτείνουμε κάποια μείωση όχι τόσο σημαντική όσο στη μεταποίηση στην προτεραιότητα 3 παρ' όλα αυτά και εδώ υπήρξε σημαντική μείωση του προϋπολογισμού των έργων όπως και κάποια έργα που δεν συνεχίστηκαν λόγω της οικονομικής κρίσης και των capital controls, οπότε προτείνουμε να μειωθεί στο 25% και εξ αυτού μειώνεται και η τιμή του οροσήμου.

Και τώρα θα συνεχίσει ο κ. Παππάς.

Δ. ΠΑΠΠΑΣ: Να λάβω την σκυτάλη από την κα Μπακάλη και να κάνω μια αναφορά στην πορεία επίτευξης των οροσίων ανά δείκτη και ανά προτεραιότητα, όπως αυτά τα ορόσημα διαμορφώνονται με βάση την 3^η τροποποίηση του προγράμματος και στη συνέχεια θα κάνω μια αναφορά στις προβλέψεις των Υπηρεσιών μέχρι το τέλος του έτους και στα μέτρα που μέχρι τώρα έχουν ληφθεί ώστε να επιτευχθούν αυτά τα ορόσημα.

Ξεκινώντας με την προτεραιότητα 2 έγινε η αναφορά από την κα Μπακάλη, μιλάμε για τρεις δείκτες: έναν οικονομικό, έναν εναλλακτικό δείκτη εκροών και έναν που έχει να κάνει με το βασικό στάδιο εφαρμογής.

Ο πρώτος δείκτης αφορά τον αριθμό των νέων γεωργών με τουλάχιστον μια δόση, βλέπετε ότι ήδη έχουμε υπερκαλύψει το ορόσημο αφού

κυρίως σε αυτό συμβάλλει το νέο Μέτρο των νέων γεωργών που προκηρύχθηκε. Έχουμε τις εντάξεις και έχουμε πια και πληρωμές.

Ο δεύτερος δείκτης αφορά τον αριθμό των ολοκληρωμένων σχεδίων βελτίωσης και εδώ ο δείκτης το ορόσημο για το 2018 έχει επιτευχθεί, αφού μιλάμε για 2.329 ολοκληρωμένα σχέδια έναντι οροσήμου 2.000 ολοκληρωμένων σχεδίων βελτίωσης.

Ο τρίτος δείκτης που είναι ο οικονομικός δείκτης και αυτός έχει επιτευχθεί αφού οι πληρωμές μέχρι τώρα ανέρχονται σε 276 εκατομμύρια ευρώ, που υπερκαλύπτουν το 85% του οροσήμου που είναι τα 267 εκατομμύρια ευρώ. Σε αυτές τις δαπάνες συμβάλλουν κυρίως τα Μέτρα 6.1. και 4.1. και λιγότερο η πρόωρη.

Πάμε στην προτεραιότητα 3 με αποθεματικό επίδοσης 23 εκατομμύρια ευρώ περίπου. Εδώ έχουμε δυο δείκτες: έναν οικονομικό και έναν εναλλακτικό δείκτη εκροών. Είναι η προτεραιότητα που αντιμετωπίζουμε τις περισσότερες δυσκολίες. Ο δείκτης που έχει να κάνει με τον αριθμό των ολοκληρωμένων επενδυτικών σχεδίων του Μέτρου της μεταποίησης έχουν ολοκληρωθεί 116 σχέδια έναντι οροσήμου τα 150 πρέπει να πετύχουμε το 85% αυτού δηλαδή 128 περίπου. Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΕΔΦ ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί, πιστεύουμε ότι θα ολοκληρωθούν πάνω από 180 επενδυτικά σχέδια του Μέτρου αυτού.

Η δυσκολία έγκειται στην επίτευξη του οικονομικού δείκτη. Μέχρι τώρα οι πληρωμές για το Μέτρο ουσιαστικά της μεταποίησης που συμβάλλει σε αυτό τον οικονομικό δείκτη ανέρχονται στα 45 εκατομμύρια ευρώ έναντι οροσήμου 72 εκατομμυρίων ευρώ περίπου και στόχου επίτευξης το 85% του οροσήμου τα 61 εκατομμύρια ευρώ.

Δηλαδή μέχρι τέλος του έτους θα πρέπει να έχουμε πληρωμές περίπου 16 εκατομμύρια ευρώ. Σε αυτό το οικονομικό δείκτη συμβάλλουν αρκετά μέτρα ουσιαστικά όμως οι πληρωμές προέρχονται από το Μέτρο της μεταποίησης κατά κύριο λόγο και λιγότερο από το Μέτρο 3. Τα Μέτρα 5 και 9 μόλις προκηρύχθηκαν οπότε δεν αναμένεται να φέρουν δαπάνες μέχρι τέλος του έτους.

Για την προτεραιότητα 4 το αποθεματικό επίδοσης είναι 86 εκατομμύρια ευρώ περίπου με τρεις δείκτες: ο ένας είναι οικονομικός, ο

δεύτερος είναι εναλλακτικός δείκτης εκροών και ο άλλος ένας δείκτης εκροών. Και οι τρεις δείκτες σύμφωνα με την υφιστάμενη κατάσταση τα ορόσημά τους επιτυγχάνονται.

Ο πρώτος δείκτης αφορά τη γεωργική γη που υπάγεται σε συμβάσεις διαχείρισης στους τομείς επικέντρωσης 4^α και 4γ εδώ συμβάλλουν το Μέτρο της εξισωτικής αποζημίωσης ήδη με 2,5 εκατομμύρια εκτάρια έχουμε υπερκαλύψει τον στόχο που αφορά 1.700.000 εκτάρια περίπου.

Ο οικονομικός δείκτης έχει ήδη επιτευχθεί με 785 εκατομμύρια πληρωμές έναντι στόχου 522 εκατομμύρια που είναι το 85% του οροσήμου. Κυρίως σε αυτό συμβάλλουν το Μέτρο της Εξισωτικής, το Μέτρο της Βιολογικής και το Μέτρο 10.

Ο τελευταίος δείκτης, ένας δείκτης εκροών και αυτός επιτυγχάνεται γι' αυτή την προτεραιότητα με 361.000 εκτάρια περίπου έναντι στόχου 341.000 εκτάρια. Εδώ συμβάλλουν κυρίως τα Μέτρα 10.1., 11.1. και 11.2. και λιγότερο το 8. Η προτεραιότητα 5 με αποθεματικό επίδοσης 58,8 εκατομμύρια ευρώ περίπου, δυο δείκτες είναι ο οικονομικός κι ένας δείκτης εκροών και εδώ τα δυο ορόσημα επιτυγχάνονται με βάση την υφιστάμενη κατάσταση με 176 εκατομμύρια πληρωμές στις οποίες συμβάλλουν τα Μέτρα 4.3., 10.1. και 11.2. έναντι στόχου το 85% του οροσήμου που ανέρχεται στα 101,85 εκατομμύρια ευρώ.

Και ο άλλος δείκτης προτεραιότητας επιτυγχάνεται, μιλάμε για τη γεωργική και δασική γη που υπάγεται στις συμβάσεις διαχείρισης για τους τομείς 5^ε, 5δ και 5^α είναι άνω του 85% του οροσήμου.

Πάμε και στην τελευταία προτεραιότητα με αποθεματικό επίδοσης 36,3 εκατομμύρια ευρώ περίπου και εδώ έχουμε δυο δείκτες, έναν οικονομικό κι έναν δείκτη εκροών. Ο οικονομικός δείκτης είμαστε λίγο κάτω από το 85% του οροσήμου με πληρωμές 126 εκατομμύρια ευρώ, έναντι στόχου 131 εκατομμύρια ευρώ. Σε αυτό συμβάλλουν κυρίως Μέτρα όπως είναι οι ανειλημμένες των παλιών ΟΠΑΧ και το Μέτρο 19. Πιστεύουμε ότι πολύ εύκολα μέχρι τέλος του έτους θα επιτευχθεί αυτός ο στόχος.

Ο τελευταίος στόχος έχει ήδη επιτευχθεί, αφορά τον πληθυσμό που καλύπτεται από τις ομάδες τοπικής δράσης. Ήδη μιλάμε άνω των 4 εκατομμυρίων ατόμων με ορόσημο του 2018 τα 4 εκατομμύρια.

Αυτός ο πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά όλη αυτή την πληροφορία. Να σας επιστήσω την προσοχή σε αυτή τη στήλη που αφορά το ορόσημο του 2018 το 85% του οροσήμου ανά δείκτη είναι σε αυτή τη στήλη. Με γραμμογράφηση στην κίτρινη στήλη αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάσταση και αυτές είναι οι προβλέψεις των Υπηρεσιών.

Μέχρι τώρα με την υφιστάμενη κατάσταση έχουν επιτευχθεί όλοι οι δείκτες, εκτός από τους δείκτες της προτεραιότητας 3 και ένα δείκτη της προτεραιότητας 6 τον οικονομικό δείκτη. Ο δείκτης της προτεραιότητας 6 θεωρούμε ότι πολύ εύκολα θα επιτευχθεί γιατί η διαφορά στη δημόσια δαπάνη πληρωμών είναι μόνο 5 εκατομμύρια που θα την καλύψουμε και η πρόβλεψη είναι για 145 εκατομμύρια έναντι στόχου 131.

Ο στόχος που αφορά που αφορά τα ολοκληρωμένα επενδυτικά σχέδια για τη μεταποίηση θα επιτευχθεί. Η δυσκολία έγκειται στην επίτευξη του οικονομικού δείκτη που αφορά την προτεραιότητα 3 και αφορά τις πληρωμές των επενδυτικών σχεδίων που έχουν να κάνουν με τη μεταποίηση. Μέχρι τώρα οι πληρωμές ανέρχονται στις 45 έναντι στόχου 61 εκατομμύρια ευρώ, το 85%.

Τι ενέργειες έχουν γίνει μέχρι τώρα. Οι ενέργειες έχουν ξεκινήσει από τις αρχές του 2017 οπότε στάλθηκε σε όλους τους ΕΦΔ ένας ενημερωτικός οδηγός εφαρμογής αναφορικά με το πλαίσιο επίδοσης που αναφέρει αναλυτικά τι σημαίνει πλαίσιο επίδοσης, όλα αυτά δηλαδή που σας παρουσίασε η κα Μπακάλη στην παρουσίασή της.

Στις αρχές του έτους επικεντρώσαμε την προσπάθειά μας στους δείκτες αυτούς που φαίνεται ότι δυσκολεύουν να επιτύχουν το ορόσημο. Στάλθηκαν δηλαδή στους ΕΦΔ συγκεκριμένα έγγραφα, αναφερόμενοι ποια είναι τα ορόσημα και ποιοι είναι οι στόχοι τους και οι ΕΦΔ έπραξαν αντίστοιχα, δηλαδή για την προτεραιότητα 4 μιλάμε δηλαδή για το πρόβλημα που αφορά τη δημόσια δαπάνη στη μεταποίηση, ο αντίστοιχος ΕΦΔ προχώρησε και σε μέτρα που έχουν να κάνουν με τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου, όσο και Μέτρα ενημέρωσης τόσο των Επιτροπών Παρακολούθησης πράξεων που έχουν συσταθεί σε περιφερειακό επίπεδο όσο και προς τους δικαιούχους.

Πιο συγκεκριμένα τροποποίησε μια Υπουργική Απόφαση χωρίζοντας τη 2/3/2018 ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής αιτήσεων

τελικής τεχνικής τροποποίησης των δικαιούχων και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής τελικού αιτήματος πληρωμής 31/6/2018.

Έστειλε πλέον στις Επιτροπές Παρακολούθησης των έργων συγκεκριμένα έγγραφα που αναφέρονται στους στόχους ενημερώνοντας και τους δικαιούχους μέσω των Επιτροπών για τις υποχρεώσεις και τις επιλογές τους σε περίπτωση αδυναμίας ολοκλήρωσης των επενδυτικών τους σχεδίων.

Τέλος επικοινωνήσε τηλεφωνικά και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όλους τους δικαιούχους στους οποίους δεν είχε λάβει απάντηση σχετικά με την πορεία υλοποίησης των επενδυτικών σχεδίων.

Για την πορεία του δείκτη προτεραιότητας Π6 που αφορά κυρίως LEADER και ΟΠΑΧ η αρμόδια συντονιστική Μονάδα τη ΕΥΕ ΠΑΑ έστειλε από το 2017 έγγραφο σε όλες τις ΕΤΔ σχετικά με το πλαίσιο επίδοσης. Αντίστοιχα επανήλθε τον Ιανουάριο του 2018 με νέο έγγραφο προς όλες τις ομάδες τοπικής δράσης επισημαίνοντας τη σπουδαιότητα επίτευξης των οροσήμων και καλώντας να ενημερώσουν ενυπόγραφα όλους τους δικαιούχους για την έγκαιρη υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων.

Τέλος προχώρησε και σε τροποποίηση του θεσμικού πλαισίου δίνοντας τη δυνατότητα στις ομάδες τοπικής δράσης να μην πηγαίνουν σε επιτόπια επίσκεψη, εφόσον έχει ολοκληρωθεί τουλάχιστον το 40% της εγκεκριμένη δημόσιας δαπάνης με δεδομένο ότι έτσι κι αλλιώς στο τέλος του επενδυτικού σχεδίου, στο τελικό αίτημα πληρωμής θα γίνει μια επί τόπου επίσκεψη από την αρμόδια Υπηρεσία επαληθεύοντας τόσο το φυσικό όσο και το οικονομικό αντικείμενο και την ετοιμότητα λειτουργίας. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, θα έλεγα ότι η επόμενη ομιλήτρια η κα Τζουμάκα με κοινή ανακοίνωση με την κα Μπακάλη θα καλύψει χρονικά την έκταση της προηγούμενης εισήγησης και έτσι θα ανταποκριθούμε στο dead line που έχουμε βάλει.

Πρόταση 3^{ης} Τροποποίησης ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού)

κα ΤΖΟΥΜΑΚΑ: Εγώ θα σας κάνω μια σύντομη ενημέρωση για την πρόταση της 3^{ης} τροποποίησης του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Για την εν

λόγω εισήγηση έχετε πάρει τα αρχεία ήδη μέσω του διαύλου, θα ξεκινήσω εγώ να σας πω τα γενικά και θα τελειώσει την παρουσίαση η συνάδελφος η κα Μπακάλη, όπου θα σας ενημερώσει ειδικά για την τροποποίηση που γίνεται στο υπομέτρο 6.3.

Η πρόταση της 3^{ης} τροποποίησης πραγματοποιείται για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος, την ορθότερη εφαρμογή του πλαισίου επίδοσης με τη διόρθωση των δεικτών για τα οποία σας μίλησαν προηγούμενα οι συνάδελφοι και την αλλαγή ορισμένων στοιχείων εντός των Μέτρων, λόγω καινούργιων κανονιστικών απαιτήσεων μετά τις τελευταίες τροποποιήσεις που έγιναν το Δεκέμβρη με τον Κανονισμό Omnibus.

Ας δούμε στο πλαίσιο της εν λόγω πρότασης τροποποίησης ποια είναι τα είδη των τροποποιήσεων που έχουμε συμπεριλάβει. Σε αυτή την πρόταση τροποποίησης έχουμε συμπεριλάβει τροποποιήσεις που αφορούν την αλλαγή ποσοστού συνεισφοράς του γεωργικού Ταμείου, υπάρχει τροποποίηση που αφορά στη διαγραφή ορισμένων Μέτρων δράσεων, τροποποίηση που αφορά στην εισαγωγή της πρόσθετης εθνικής χρηματοδότησης που γίνεται για το Μέτρο της Εξισωτικής Αποζημίωσης κάτι που κάνουμε για πρώτη φορά στο ΠΑΑ.

Η τροποποίηση γίνεται για να μεταφερθούν κονδύλια μεταξύ Μέτρων που υλοποιούνται κάτω από διαφορετικά ποσοστά συνεισφοράς του Γεωργικού Ταμείου, πραγματοποιούνται αλλαγές στην περιγραφή ορισμένων Μέτρων τις οποίες τις περισσότερες θα τις έχετε δει και τις αναφέρουμε στο Παράρτημα που συμπεριλαμβάνεται στην πρόταση τροποποίησης. Είναι τροποποίηση κατόπιν μεταβολής του νομικού πλαισίου της Ένωσης που έγινε του 1305 και τέλος έχουμε ορισμένες τυπικές διορθώσεις, που δεν θίγουν όμως την υλοποίηση της πολιτικής και των Μέτρων.

Πάμε στην πρώτη κατηγορία που έχουμε την αλλαγή του ποσοστού συνεισφοράς του Γεωργικού Ταμείου. Εδώ η εν λόγω τροποποίηση αφορά σε αλλαγή των ποσοστών συνεισφοράς του ΕΓΤΑ λαμβάνοντας υπόψη όλες τις πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν, βάσει του άρθρου 59 παρ. 4ζ του Κανονισμού 1305 έως 31/12/2017 και αφορούν το 3^ο τρίμηνο του '17, το 4^ο τρίμηνο του '17 καθώς και το 1^ο τρίμηνο του '18.

Πάμε τώρα στην κατηγορία τροποποιήσεων που αφορά στη διαγραφή ορισμένων Μέτρων και δράσεων. Κατ' αρχήν στο πλαίσιο αυτής της πρότασης τροποποίησης γίνεται η διαγραφή της δράσης του 4.3.2. της δράσης των αναδασμών.

Να δούμε γιατί γίνεται αυτό. Από την καταγραφή που πραγματοποιήθηκε για τις περιφερειακές ανάγκες προέκυψαν ιδιαίτερα αυξημένες ανάγκες για τους αναδασμούς της Περιφέρειας, οι οποίες όμως ανάγκες ξεπερνούσαν κατά πολύ το διατιθέμενο ποσό της δράσης. Οπότε επιλέχθηκε να γίνει η διαγραφή του Μέτρου, παραμένουν όμως οι πόροι που απαιτούνται για την κάλυψη ανειλημμένων υποχρεώσεων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου ενώ οι υπόλοιποι πόροι κατανέμονται σε άλλα Μέτρα δράσης, που είναι εκχωρούμενα στις Περιφέρειες για να έχουν αυτά καλύτερη και αποτελεσματικότερη υλοποίηση χωρίς να αλλάζει και να διαφοροποιείται και το ποσοστό των πόρων που εκχωρούνται στις Περιφέρειες.

Έχουμε διαγραφή του υπομέτρου 6.2. που αφορά στην εκκίνηση μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αγροτικές περιοχές. Εδώ λάβαμε υπόψη ότι αντίστοιχες δράσεις υλοποιούνται από το ΕΠΑΝΕΚ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Οικονομίας μέσω αντίστοιχης δράσης επιπλέον υλοποιούνται τόσο μέσω των ΠΕΠ όσο και μέσω των τοπικών προγραμμάτων στο πλαίσιο του LEADER και ως εκ τούτου ο τομέας της διαφοροποίησης σε μη γεωργική δραστηριότητα ενισχύεται επαρκώς από τα άλλα προγράμματα οπότε κρίθηκε σκόπιμη η διαγραφή του εν λόγω υπομέτρου και οι πόροι που αφορούσαν στην κατανομή που είχε το 6.2. πάνε σε άλλα Μέτρα υποδράσεις στις Περιφέρειες προκειμένου να καλύψουν τη ζήτηση και την αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των Μέτρων.

Διαγράφεται επίσης η δράση 10.1.6. που αφορά τη διαχείριση φυτικών υπολειμμάτων των κλαδεμάτων στην ελαιοκαλλιέργεια. Εδώ αυτή η διαγραφή προέκυψε σε συνέχεια συνεργασίας με το Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και σχετικής γνωμοδότησης που έκανε αυτό, σχετικά με την επισήμανση ότι από το πλαίσιο της εφαρμογής της εν λόγω δράσης θα επηρεαζόταν αρνητικά η παραγωγική διαδικασία της ελαιοκαλλιέργειας στη χώρα.

Εξ αιτίας της διαγραφής αυτής της δράσης πραγματοποιείται και η διαγραφή από το υπομέτρο των μη παραγωγικών επενδύσεων του Μέτρου 4 του υπομέτρου 4.4. που είναι ο θρυμματιστής κλαδεμάτων για τις ελαιοκαλλιέργειες.

Τέλος πραγματοποιήθηκε διαγραφή του Μέτρου 14 που αφορά στη καλή μεταχείριση των ζώων και επανεξετάζεται ο επανασχεδιασμός του και να συμπεριληφθεί αντίστοιχο Μέτρο την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Πάμε τώρα στην εισαγωγή πρόσθετης εθνικής χρηματοδότησης που πραγματοποιείται. Εδώ η ανάγκη κάλυψης των απαιτήσεων των προκηρύξεων για τα έτη '18, '19 και '20 για το Μέτρο της Εξισωτικής Αποζημίωσης διαπιστώθηκε ότι απαιτεί να αυξηθεί ο προϋπολογισμός του εν λόγω Μέτρου κατά 314,5 εκατομμύρια ευρώ.

Δεδομένης της αυξημένης ζήτησης των ήδη προκηρυχθέντων Μέτρων και υπομέτρων δράσεων του ΠΑΑ προτείνεται στο πλαίσιο αυτής της 3^{ης} τροποποίησης του προγράμματος η αύξηση του προϋπολογισμού του εν λόγω Μέτρου να γίνει μέσω πρόσθετης εθνικής χρηματοδότησης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 83 του Κανονισμού 1305/2013 προκειμένου να συνεχίσει ομαλά η υλοποίηση του Μέτρου και να μη δημιουργηθεί κάποιο αντικίνητρο για την εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας στις περιοχές αυτές.

Ωστόσο στην πορεία θα διερευνηθεί κάποια μελλοντική μείωση της εν λόγω εθνικής χρηματοδότησης με αύξηση αντίστοιχης κοινοτικής συμμετοχής σύμφωνα με τις απαιτήσεις των υλοποιηθέντων Μέτρων δράσεων του προγράμματος.

Πάμε να δούμε τώρα τις αλλαγές που πραγματοποιούνται με τη μεταφορά κονδυλίων μεταξύ των Μέτρων που υλοποιούνται από διαφορετικά ποσοστά συνεισφοράς. Όσον αφορά στα πλαίσια του Μέτρου 4 που είναι «Επενδύσεις σε υλικά στοιχεία του ενεργητικού», προτείνεται η μείωση κατά περίπου 9,5 εκατομμύρια ευρώ κοινοτικής συμμετοχής λόγω της πρότασης διαγραφής της δράσης που αφορούσε τους αναδασμούς και αύξηση πόρων εντός του Μέτρου 4 προκειμένου να καλυφθούν ανειλημμένες υποχρεώσεις δράσεων κυρίως όμως έργων Δημοσίου χαρακτήρα υποδομών, προκειμένου

να καλυφθεί έτσι ο φόρος προστιθέμενης αξίας, που αρχικά δεν είχε υπολογιστεί.

Στα πλαίσια του Μέτρου 6 που αφορά στην ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων και επιχειρήσεων προτείνεται αύξηση του εν λόγω Μέτρου κατά περίπου 23,6 εκατομμύρια ευρώ κοινοτική συμμετοχή προκειμένου να καλυφθεί η αυξημένη ζήτηση της προκήρυξης του Μέτρου των Νέων Γεωργών, καθώς και αύξηση των πόρων στο πλαίσιο του υπομέτρου 6.3. που αφορά στην ανάπτυξη γεωργικών εκμεταλλεύσεων με στόχο την ενδυνάμωση της στρατηγικής στόχευσης του συγκεκριμένου υπομέτρου, που αφορά σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις των οποίων το οικονομικό μέγεθος κυμαίνεται μεταξύ 5.000 € και 7.999 τυπική απόδοση.

Στο πλαίσιο του Μέτρου 7 που αφορά τις βασικές υπηρεσίες και ανάπτυξη χωριών σε αγροτικές περιοχές προτείνεται μια μείωση της κατανομής των πόρων κατά περίπου 2,4 εκατομμύρια ευρώ κοινοτική συμμετοχή λόγω της μείωσης των ανειλημμένων υποχρεώσεων στο υπομέτρο 7.3. που αφορά στη στήριξη της ευρυζωνικής υποδομής. Οι πόροι για τα νέα έργα διατηρούνται οι ίδιοι, όπως έχουν αποτυπωθεί και στο κοινό έργο με το ΕΠΑΝΕΚ.

Τώρα, όσον αφορά το Μέτρο 10 που αφορά τις Ενισχύσεις για τη γεωργία, το περιβάλλον και το κλίμα, προτείνεται μια μείωση της κατανομής των πόρων κατά περίπου 27,2 εκατομμύρια ευρώ κοινοτική συμμετοχή λόγω μείωσης των ανειλημμένων υποχρεώσεων του προγράμματος της μη συνεχιζόμενης δράσης του Μέτρου 10 και λόγω μεταφοράς πόρων για την κάλυψη της προκήρυξης των υπομέτρων της βιολογικής κτηνοτροφίας και τρίτον για τη μερική κάλυψη της αύξησης των ανειλημμένων υποχρεώσεων της δράσης του 4.3.1. που αφορά στα εγγειοβελτιωτικά έργα.

Τέλος η μεταφορά κονδυλίων αφορά στο Μέτρο της βιολογικής γεωργίας όπου εδώ προτείνεται αύξηση της κατανομής των πόρων του Γεωργικού Ταμείου κατά περίπου 25,4 εκατομμύρια ευρώ λόγω της αύξησης των ανειλημμένων υποχρεώσεων του προγράμματος στο υπομέτρο 11.2. που αφορά την ενίσχυση της βιολογικής γεωργίας, αλλά και την κάλυψη των νέων προκηρύξεων κυρίως για τη βιολογική κτηνοτροφία αλλά και τη νέα προκήρυξη για τη βιολογική γεωργία που πρόκειται να συμπεριλάβει και κάποιες νέες καλλιέργειες.

Από τις παραπάνω μεταβολές προκύπτει ότι μεταξύ των προτεραιοτήτων του προγράμματος που αναφέρθηκαν και πριν, έχουμε μια μικρή αύξηση της κατανομής των πόρων που αφορά στην προτεραιότητα 2 και στην προτεραιότητα 4, ενώ υπάρχει μια μικρή μείωση στους πόρους που αφορούν στην προτεραιότητα 5 και στην προτεραιότητα 6 του προγράμματος.

Η εν λόγω τροποποίηση περιλαμβάνει και αλλαγές στην περιγραφή των Μέτρων. Όλες αυτές οι προτεινόμενες αλλαγές που υπάρχουν στην περιγραφή των Μέτρων καθώς και η αιτιολογία για την οποία πραγματοποιούνται οι εν λόγω αλλαγές περιγράφονται στο Παράρτημα που συνοδεύει την πρόταση τροποποίησης και σας έχει αποσταλεί μέσω διαύλου.

Η τροποποίηση κατόπιν του μεταβολής του νομικού πλαισίου της Ένωσης που πραγματοποιήθηκε με την έγκριση του Κανονισμού 2393/2017 και τροποποίησε τον Κανονισμό 1305 αναφέρονται και αυτές διακριτά μέσα στο Παράρτημα που έχουμε στην εν λόγω τροποποίηση ότι αυτή η αλλαγή πραγματοποιείται λόγω τροποποίησης του Κανονισμού, οπότε δεν υπάρχει ιδιαίτερη αιτιολόγηση αυτό προκύπτει από τις αλλαγές που έκανε ο Κανονισμός.

Τέλος υπάρχουν κάποιες τυπικές διορθώσεις που δεν θίγουν όμως την υλοποίηση της πολιτικής και των Μέτρων, οι οποίες επίσης περιλαμβάνονται στο Παράρτημα της τροποποίησης. Οι αλλαγές από την εν λόγω τροποποίηση όσον αφορά τους θεματικούς στόχους του ΕΣΠΑ έχουν μια επιρροή αυξητική όσον αφορά το θεματικό στόχο 3, το θεματικό στόχο 5 της κατανομής των πόρων και τον θεματικό στόχο 6 ενώ υπάρχει μια μικρή μείωση στο θεματικό στόχο 4, το θεματικό στόχο 8 και το θεματικό στόχο 9.

Τέλος σχετικά με την τροποποίηση του συνολικού ενδεικτικού ποσού για την ενίσχυση της αλλαγής των στόχων της κλιματικής αλλαγής σύμφωνα με το Παράρτημα 2 του Κανονισμού 215/2014 η συνολική συνεισφορά του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης στην κλιματική αλλαγή κατά την πρόταση της 3^{ης} τροποποίησης σε σχέση με την εγκεκριμένη έκδοση που ισχύει, παρουσιάζει μια πολύ μικρή μείωση της τάξεως του 0,82% του συνολικού ποσού.

Στη συνέχεια θα συνεχίσει η συνάδελφος κα Μπακάλη να σας πει τις αλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί σε σχέση με το Μέτρο 6.3. Ευχαριστώ.

Ε. ΜΠΑΚΑΛΗ: Γεια σας ξανά. Θα είμαι πολύ σύντομη, ουσιαστικά στο Παράρτημα του πίνακα «Περιγραφή των τροποποιήσεων» έχει περιληφθεί και ανέβηκε ως ανανέωση αυτή την εβδομάδα, είναι η τελευταία ειδοποίηση που σας ήρθε στα e-mail στο δίαυλο και έχει αναρτηθεί και στο Αγροτική Ανάπτυξη επίσης.

Μια ανακεφαλαίωση μικρή. Το υπομέτρο αυτό ο στόχος του είναι η ανάπτυξη και η βελτίωση της βιωσιμότητας των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Μέσα στον σχεδιασμό του Μέτρου υπάρχει και συνδυασμός του με υποχρεωτική κατάρτιση των δικαιούχων που θα προκύψουν από το υπομέτρο 1.1. του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και ουσιαστικά αφορά γεωργικές εκμεταλλεύσεις κατ' αρχήν ως προς το παραγωγικό τους δυναμικό σε όρους τυπικής απόδοσης ότι αφορά 5 έως 8.000 € τυπική απόδοση, διαχωρίζοντάς τις και από αυτές που δεν έχουν προσανατολισμό στην αγορά, αλλά και τις περισσότερες δυναμικές που ουσιαστικά είναι το κατώφλι εισόδου για τους νέους γεωργούς.

Υπάρχει μια προσέγγιση χωρική εθνική ότι ουσιαστικά αφορά δικαιούχους που κατοικούν σε αγροτικές Κοινότητες με πληθυσμό έως 5.000 κατοίκους.

Να πούμε τώρα λίγο ποιες τροποποιήσεις προτείνονται. Λαμβάνοντας υπόψη πρώτον ότι το υπομέτρο αυτό εφαρμόζεται για πρώτη φορά, ότι οι πόροι είναι περιορισμένοι, άρα θέλουμε να έχει μια διακριτή και καλή στόχευση. Το πρώτο είναι ότι πλέον σαν κριτήριο επιλεξιμότητας οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να είναι επαγγελματίες αγρότες. Στην προηγούμενη version ζητούσαμε να γίνουν.

Δεύτερον, οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να μην υπερβαίνουν τα 56 έτη όσον αφορά την ηλικία τους. Αυτό και γιατί υπάρχει οικονομική ενίσχυση και σε συνδυασμό με την κατάρτιση να υπάρχει κάποιο χρονικό περιθώριο ανάπτυξης και άσκησης του επαγγέλματος μετά την στήριξη.

Το τρίτο κριτήριο επιλεξιμότητας που προστίθεται είναι ουσιαστικά ότι οι υποψήφιοι δικαιούχοι θα πρέπει να έχουν ατομικό αγροτικό εισόδημα από 0,01 ευρώ δηλαδή όχι μηδενικό έως 3.000 € και συνολικό οικογενειακό εισόδημα έως 15.000 €.

Ουσιαστικά επικεντρώνουμε τους πόρους σε αυτούς που τους έχουν περισσότερο ανάγκη είτε μέσω της γεωργίας είτε γενικώς ότι δεν έχουν επαρκείς πόρους να αναπτύξουν ένα επιχειρηματικό σχέδιο για την ανάπτυξη των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων.

Και ένα τεχνικό που έχει ισχύσει και στους Νέους Γεωργούς ότι ουσιαστικά χρησιμοποιούμε το έτος αναφοράς επειδή βάση της πρόσκλησης και της αίτησης είναι το ΟΣΔΕ, είναι το έτος αναφοράς που αναφέρεται στην πρόσκληση και όχι κάποια παλαιότερη διατύπωση γιατί υπάρχει περίπτωση να γίνει μια πρόσκληση στις αρχές του '19 και να χρησιμοποιούμε σαν ΟΣΔΕ βάση το '18, το πιο πρόσφατο.

Τώρα εξ αυτών των τροποποιήσεων υπάρχουν και κάποιες τροποποιήσεις στις υποχρεώσεις που έχει κατά τη διάρκεια του επιχειρηματικού σχεδίου. Πρώτον είναι όχι να αποκτήσει την ιδιότητα του επαγγελματία αγρότη αλλά να τη διατηρήσει, συν προστίθεται μια νέα υποχρέωση για αύξηση, επειδή στόχος του υπομέτρου είναι η ανάπτυξη και η αύξηση της βιωσιμότητας, κατά την ολοκλήρωση να έχει αυξηθεί η παραγωγική δυναμικότητα σε όρους τυπικής απόδοσης σε σχέση με την αρχική κατάσταση εισόδου κατά ποσοστό ίσο με 15%.

Επίσης με τη λογική ότι πλέον είναι ήδη εγκατεστημένοι οι άνθρωποι στη γεωργία επαγγελματίες αγρότες και με εμπειρία και με πρακτικές γνώσεις, διαγράφεται ως αρχή κριτηρίου επιλογής που μπορεί να είχε προστιθέμενη αξία στους νέους γεωργούς που θα εγκαθίστατο η συνάφεια των επαγγελματικών προσόντων και της εργασιακής εμπειρίας, όπως και η στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας καθ' ότι κρίθηκε ότι δεν έχει πολύ έντονη σύνδεση με τη βιωσιμότητα στον αγροτικό τομέα που είναι η επιδίωξη του υπομέτρου.

Και φυσικά διαγράφεται και η τρίτη αρχή κριτηρίου γιατί ουσιαστικά γίνεται κριτήριο επιλεξιμότητας.

Απλώς σαν ανακεφαλαίωση να πω ότι εδώ παρουσιάζονται ποιες αρχές κριτηρίων επιλογής διατηρούνται, δηλαδή εισοδηματικά κριτήρια, χαρακτηριστικά περιοχών όπως η ενίσχυση νησιωτικών ή ορεινών περιοχών ή περιοχών με μικρό πληθυσμό. Τα χαρακτηριστικά εισόδου της εκμετάλλευσης, παραδείγματος χάριν αν είναι ιδιόκτητη η γη έναντι της μίσθωσης και η προσέγγιση του επιχειρηματικού σχεδίου επειδή είναι και αυτό το υπομέτρο εκχωρημένο στις Περιφέρειες, αν θέλουν κατ' αρχήν οι Περιφέρειες και εμείς κεντρικά να δώσουμε προτεραιότητα σε κάποιους τομείς.

Αυτά όλα εφόσον εγκριθεί η τροποποίηση και περάσει και εγκριθεί και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εξειδικευτούν με γραπτή διαδικασία σε αναλυτικά κριτήρια. Ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τις κυρίες Τζουμάκα και Μπακάλη και πάμε στην τελευταία εισήγηση αυτής της ενότητας, που θα γίνει από την κα Ανθή Κατσιρμά της Μονάδας Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης, με αντικείμενο την Ετήσια έκθεση για έτος αναφοράς το 2017.

Ετήσια έκθεση ΠΑΑ 2014-2020, έτους 2018 για έτος αναφοράς το 2017 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης)

A. ΚΑΤΣΙΡΜΑ: Η ετήσια έκθεση υλοποίησης γενικά υποβάλλεται κάθε χρόνο μέχρι 30 Ιουνίου από τη Διαχειριστική προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφού πρώτα εγκριθεί από τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης. Η ετήσια έκθεση του 2018 περιλαμβάνει την υλοποίηση του ΠΑΑ το σχέδιο αξιολόγησής του, τις ενέργειες αποτελεσματικότητας, το ΕΑΔ και τη δημοσιότητα, τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τους πίνακες.

Η ετήσια έκθεση του 2018 είναι μια απλή έκθεση παρακολούθησης και είναι μικρότερη από την περσινή ετήσια έκθεση του 19 και του 24 που είναι διευρυμένες, καθώς περιλαμβάνει λιγότερα κεφάλαια. Για παράδειγμα δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο της αξιολόγησης από εξωτερικό αξιολογητή, ή δεν περιλαμβάνει το κεφάλαιο για τις αιρεσιμότητες.

Η ετήσια έκθεση επίσης σε αντίθεση με τις προηγούμενες περιγραφές δεν περιγράφει την υλοποίηση ανά Μέτρο αλλά ανά περιοχή εστίασης. Το ελληνικό ΠΑΑ έχει έξι προτεραιότητες και 18 περιοχές εστίασης.

Ξεκινάω με την προτεραιότητα 1. Είναι η προτεραιότητα για την καινοτομία και τη μεταφορά γνώσης, τα σημαντικότερα Μέτρα είναι: η κατάρτιση, η συνεργασία και οι συμβουλές. Μέσα στο 2017 καταρτίστηκαν 10.350 νέοι γεωργοί και για την κατάρτισή τους δαπανήθηκαν 3,3 εκατομμύρια ευρώ. Επίσης προετοιμάστηκε το θεσμικό πλαίσιο για τη συνεργασία το οποίο εκδόθηκε το 2018 μαζί με την πρόσκλησή του η οποία είναι ανοιχτή και το 2017 εκδόθηκε το θεσμικό πλαίσιο για το σύστημα παροχής συμβουλών.

Πάμε στην προτεραιότητα 2 για την ανταγωνιστικότητα. Περιλαμβάνει την περιοχή εστίασης 2^α για την αποδοτικότητα των γεωργικών εκμεταλλεύσεων και την 2β για την ανανέωση των γενεών. Τα σημαντικότερα Μέτρα εδώ είναι τα σχέδια βελτίωσης και οι νέοι γεωργοί.

Το 2016 και το 2017 πληρώθηκαν 67 περίπου εκατομμύρια για 2.242 σχέδια βελτίωσης, 15 εκατομμύρια για τα έργα οδοποιίας και 142 εκατομμύρια για 11.131 νέους γεωργούς. Το 2017 επίσης εκδόθηκε η νέα πρόσκληση για τα σχέδια βελτίωσης για την οδοποιία στις 12 Περιφέρειες ενώ αυτή τη στιγμή είναι ανοιχτή η πρόσκληση στην Περιφέρεια της Αττικής για την οδοποιία και το 2016 είχε γίνει η πρόσκληση των νέων γεωργών.

Η προτεραιότητα 3 «Αλυσίδα τροφίμων» περιλαμβάνει την περιοχή εστίασης 3^α για την αλυσίδα τροφίμων και 3β για τη διαχείριση κινδύνων. Τα σημαντικότερα Μέτρα είναι η μεταποίηση, τα συστήματα ποιότητας, οι ομάδες παραγωγών και η πρόληψη των καταστροφικών συμβάντων.

Το 2016 και το 2017 πληρώθηκαν 42 εκατομμύρια για 227 έργα μεταποίησης, 790.000 € για 397 συστήματα ποιότητας. Το 2017 εκδόθηκε η νέα πρόσκληση για το Μέτρο της μεταποίησης, η νέα πρόσκληση για τις ομάδες παραγωγών που είναι ανοιχτή η ΚΥΑ για τα συστήματα ποιότητας και το θεσμικό πλαίσιο για το Μέτρο καταστροφικών συμβάντων του ΕΛΓΑ του οποίου η πρόσκληση εκδόθηκε το '18.

Σε ό,τι αφορά την προτεραιότητα 4 για τα «Οικοσυστήματα» εδώ έχουμε τρεις περιοχές εστίασης: είναι η 4^α για τη βιοποικιλότητα και το τοπίο, η 4β για τα ύδατα, η 4γ για το έδαφος και τα σημαντικότερα Μέτρα εδώ είναι η Εξισωτική, η Βιολογική, τα Γεωργοπεριβαλλοντικά και η Δάσωση.

Σε ό,τι αφορά στις πληρωμές το 2016 και το 2017 πληρώθηκαν 591 εκατομμύρια για την Εξισωτική, 123 για τη Βιολογική στην προτεραιότητα 4, 57 εκατομμύρια για τα γεωργοπεριβαλλοντικά και 2,7 για τη Δάσωση. Το 2017 επίσης εκδόθηκαν νέες προσκλήσεις για την Εξισωτική, τη Βιολογική και για τα γεωργοπεριβαλλοντικά, το Κομφούζιο, τους γενετικούς πόρους και την νιτρορύπανση.

Η προτεραιότητα 5 που αφορά στην αποδοτικότητα των πόρων έχει πέντε περιοχές εστίασης: είναι η 5^α για την αποδοτική χρήση των υδάτων, η 5β και η 5γ που είναι για την ενέργεια και τις ΑΠΕ, η 5d και 5e που είναι για τη μείωση των εκπομπών θερμοκηπίου και για τη διατήρηση διοξειδίου του άνθρακα.

Τα σημαντικότερα Μέτρα εδώ είναι τα εγγειοβελτιωτικά, ένα κομμάτι της δράσης της μεταποίησης και των σχεδίων που αφορούν την ενέργεια και τις ΑΠΕ, είναι η βιολογική και είναι και τα δασικά.

Το 2016 και το 2017 πληρώθηκαν 66 εκατομμύρια για τα 158 εγγειοβελτιωτικά έργα εκ των οποίων κάποια είναι μελέτες, 82 εκατομμύρια για τη βιολογική στην προτεραιότητα αυτή και 9 εκατομμύρια για τα δασικά Μέτρα.

Το 2017 εκδόθηκαν νέες προσκλήσεις στα σχέδια τη μεταποίηση και τη βιολογική και το 2018 εκδόθηκε η νέα πρόσκληση στα εγγειοβελτιωτικά, η οποία είναι ανοιχτή.

Τελευταία προτεραιότητα είναι η προτεραιότητα 6. Περιλαμβάνει την περιοχή εστίασης 4^α για τη διαφοροποίηση, την 4β για τους CLLD και την 4γ για τις ΤΠΕ. Τα σημαντικότερα Μέτρα εδώ είναι τα παλιά Μέτρα των ΟΠΑΧ, το CLLD και το rural broadband. Το 2016 και '17 πληρώθηκαν 19 εκατομμύρια για τα παλιά ιδιωτικά έργα του Άξονα 3 που ήταν 356 περίπου, 43 εκατομμύρια για το LEADER, 15 εκατομμύρια για μικρά δημόσια έργα και 31 εκατομμύρια για το rural broadband. Το '17 εκδόθηκε το θεσμικό για το CLLD ενώ το 2018 εκδόθηκαν νέες προσκλήσεις για δημόσια έργα.

Περίληπτικά για τα συμπεράσματα υλοποίησης που αφορούν το '16 και το '17 τα δυο πρώτα έτη, εντάχθηκε το 50% της δημόσιας δαπάνης δηλαδή 2,8 δις από τα 5,6 πληρώθηκε το 25% δηλαδή 1,4 από τα 5,6. Το ποσοστό απορρόφησης του ΠΑΑ σε όρους κοινοτικής συμμετοχής ανέρχεται

μαζί με την προκαταβολή στο 31% και ξεπερνά το μέσο όρο των ΠΑΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε μόλις δυο χρόνια υλοποίησης και σε ό,τι αφορά στο ρυθμό πληρωμών είναι πολύ υψηλός στην προτεραιότητα 2β που έχουμε τους νέους γεωργούς, στις προτεραιότητες 4 και 5d που έχουμε τα γεωργοπεριβαλλοντικά, την Εξισωτική, τη Βιολογική και στην 6c που έχουμε το rural broadband ο ρυθμός πληρωμών είναι ικανοποιητικός στις περιοχές εστίασης που έχουμε ιδιωτικές και δημόσιες επενδύσεις, ενώ στις περιοχές 3β, 5β και 5c έχει ξεκινήσει η ενεργοποίησή τους με νέες δράσεις.

Στο διάγραμμα φαίνεται η πορεία υλοποίησης τα δύο έτη αυτά. Σε ό,τι αφορά στο σχέδιο αξιολόγησης το 2017 ενσωματώθηκαν οι δείκτες σε όλες τις εκδοθείσες προσκλήσεις. Ενημερώθηκαν τα πληροφοριακά συστήματα του ΟΠΣΑ και του ΠΣΚΕ ώστε όλοι οι δείκτες εκρών και αποτελεσμάτων να συλλέγονται από τις αιτήσεις στήριξης. Πραγματοποιήθηκαν έξι συναντήσεις ώστε να βελτιωθεί η ικανότητα αξιολόγησης των ΕΦΔ και να διαδοθούν τα αποτελέσματα της ετήσιας έκθεσης και της αξιολόγησης.

Σε συνεργασία με το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα για πρώτη φορά το Work shop του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αξιολόγησης και επίσης σε συνεργασία με το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο δημιουργήθηκε στο νέο site του ΕΑΘ ειδικός χώρος για την αξιολόγηση.

Η αποτελεσματικότητα του ΠΑΑ. Μέσα στο 2017 πραγματοποιήθηκε η 1^η και η 2^η τροποποίησή του, ολοκληρώθηκαν οι εκχωρήσεις για τα δασικά, αναβαθμίστηκαν τα πληροφοριακά συστήματα κυρίως για να υποδεχτούν τις νέες αιτήσεις για τις νέες προσκλήσεις. Εκπονήθηκαν οι μελέτες για τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τη μελέτη του εύλογου κόστους.

Κλείνουμε με τα χρηματοδοτικά εργαλεία. Η ex ante αξιολόγηση έγινε από την ΕΙΒ ολοκληρώθηκε το 2018 κατέδειξε την ύπαρξη χρηματοδοτικού κενού τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στον τομέα της μεταποίησης συνολικού ποσού 3,8 έως 5 δις ευρώ και πρότεινε τρεις τύπους χρηματοδοτικών εργαλείων: τις εγγυήσεις, το envelope και τα μικροδάνεια.

Τα ποσά ανά χρηματοδοτικό εργαλείο είναι ενδεικτικά, ωστόσο οι συνολικοί διαθέσιμοι πόροι του ΠΑΑ για όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία είναι 141 εκατομμύρια ευρώ. Σας ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Κατσιρμά και περνάμε στο τέλος αυτής της Ενότητας, ο λόγος σε εσάς για ερωτήσεις, παρατηρήσεις. Παρακαλώ ο κ. Αγοραστής έχει τον λόγο.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ: Είναι αυτή η ερώτησή μου γιατί είδα την αύξηση στη βιολογική κτηνοτροφία στον προϋπολογισμό. Γιατί έγινε; Με ποια κριτήρια έγινε και πως έγινε η κατανομή;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Την κρατάμε και θα απαντήσουμε συνολικά. Παρακαλώ άλλη ερώτηση; Η κα Πουρνάρα έχει τον λόγο.

κα ΠΟΥΡΝΑΡΑ: Ευχαριστώ μια παρέμβαση μόνο για το πλαίσιο επίδοσης. Από ό,τι φαίνεται πάει πολύ καλά, είχαμε μια τεχνική συνεργασία. Απλά αυτό που θα ήθελα να πω είναι αν έχετε σκοπό να κάνετε χρήση της τροποποίησης του Κανονισμού του 215 και αν συμφέρει να κάνετε γιατί υπάρχει κι ένα διοικητικό κόστος. Δεν ξέρω αν το σύστημα παρακολούθησής σας καλύπτει την τελευταία τροποποίηση του Κανονισμού 215 κι αν θέλετε να κάνετε χρήση τώρα μιλάμε για αργότερα. Θα έχουμε τεχνική συνεργασία, ήδη εμείς δουλεύουμε προς αυτή την κατεύθυνση, αυτά βασικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία, σας ευχαριστούμε πολύ κα Πουρνάρα. Υπάρχει άλλη παρατήρηση; Παρακαλώ ο κύριος.

Ν. ΠΑΥΛΟΝΑΣΙΟΣ: Γεια σας από την Πανελλήνια Ένωση Αγροτών. Κύριε Πρόεδρε σας ευχαριστούμε για την πρόσκληση, να ξεκινήσουμε λίγο με το Μέτρο 6 στο οποίο εν πολλοίς συμφωνούμε με τις τροποποιήσεις που έχουν γίνει, ενισχύοντας το Μέτρο των Νέων Γεωργών, απλά θα θέλαμε λίγο να ρωτήσουμε εκεί για το Μέτρο των Νέων Γεωργών αυτά τα 23,6 εκατομμύρια αφορούν όλους τους Νέους Αγρότες; Όλες τις Περιφέρειες; Πλην των Περιφερειών που έχουν ξαναβγάλει πρόγραμμα.

Είμαστε αντίθετοι στη διαγραφή του Μέρους 14. Κατανοούμε τους λόγους που επικαλείστε, αναρωτιόμαστε βέβαια αν υπήρχε άλλη λύση για να ενεργοποιηθεί ξανά το Μέτρο αυτό. Ομοίως για το Μέτρο που αφορά τη διαχείριση των κλαδεμάτων των ελαιών, θεωρούμε ότι θα έπρεπε να διερευνηθούν τυχόν λύσεις στο πρόβλημα το οποίο αναφέρει για το

Μπενάκειο, ή και ίσως να μελετηθεί η επίπτωση του όχι δυνητικά αλλά με ένα πειραματικό αγρό.

Η διαγραφή του Μέτρου δεν νομίζουμε ότι είναι δικαιολογημένη τόσα χρόνια μετά και για το μόνο αυτού του γεγονότος, αλλά θεωρούμε ότι ίσως βολεύει να μετακινηθούν κάποια κεφάλαια αυτού του Μέτρου. Υπήρχε ο χρόνος πιστεύουμε να βρεθούν λύσεις και να εφαρμοστεί το Μέτρο αυτό γιατί είναι κάτι καινούργιο, καινοτόμο και διαφορετικό.

Με την ευκαιρία θα θέλαμε να ρωτήσουμε αν υπάρχει προγραμματισμός για την ενεργοποίηση του υπομέτρου για τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού στο Μέτρο 16 θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντικό Μέτρο και πρέπει να ενεργοποιηθεί το συντομότερο δυνατό γιατί θα ενισχύσει και το εισόδημα των παραγωγών.

Σε ό,τι αφορά τη δράση 1.1.2. επιτρέψτε μας να εκφράσουμε την επιφύλαξή μας για τα κριτήρια επιλεξιμότητας τα οποία έχουν τεθεί και τα οποία είναι υπερβολικά αυστηρά, φωτογραφίζοντας στην ουσία τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ και ένα δυο ακόμη φορείς.

Η εμπειρία στην εκπαίδευση και κατάρτιση στον γεωργικό τομέα δεν θα πρέπει να είναι όρος επιλεξιμότητας, αλλά κριτήριο μοριοδότησης. Επίσης θεωρούμε ότι πρέπει να επιτρέπονται συμπράξεις ή κονσόρτσια τα οποία θα έχουν ευελιξία και μεγάλη δυναμική.

Είναι ένα Μέτρο που δεν έχει εφαρμοστεί ξανά και θα πρέπει να το κάνουμε ιδιαίτερα ευέλικτο ώστε να αξιολογήσουμε μετά τις καλύτερες προτάσεις μας. Κύριε Πρόεδρε αυτά από εμάς σας ευχαριστούμε πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ο κ. Σοφολόγης από το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. έχει τον λόγο.

Δ. ΣΟΦΟΛΟΓΗΣ: Εκ μέρους του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. θα θέλαμε να πούμε κάποια πράγματα στις προτεινόμενες τροποποιήσεις. Είμαστε στην κορύφωση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης είναι μια πραγματικότητα, υπάρχει μεγάλη απορροφητικότητα, οι προκηρύξεις τρέχουν, έχουν προκηρυχθεί είναι εν ισχύ και σε περίοδο προκήρυξης τα περισσότερα Μέτρα.

Για το 6.3. για το πρόγραμμα «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων» είδα τι προτείνετε, αυτό όμως το οποίο μεταφράζεται είναι ένας παράγωγος ο οποίος είναι ένας αγρότης 5 στρεμμάτων επιτραπέζιας ντομάτας, πρέπει να αυξήσει 15% την τυπική απόδοση και να κάνει 6 να μπει

σε ένα τετραετές επιχειρηματικό σχέδιο και να είναι επαγγελματίας εξ αρχής μέχρι 56 ετών.

Πρέπει να δούμε στο μέλλον από αυτή την αύξηση και από την επιλεξιμότητα την οποία έχει, τι ακριβώς θα κερδίσει από το Μέτρο. Είναι ένα Μέτρο βασικό το οποίο έχει προταθεί και μάλιστα σαν Μέτρο το οποίο ίσως δοθεί μια βοήθεια σε αυτούς που απολύθηκαν από το πρόγραμμα του 10.1.4. της μείωσης ρύπανσης από γεωργική δραστηριότητα.

Ελέχθη ότι είναι πολύ μικρό το ποσό και καλό είναι να ξεκαθαριστεί αυτό προς τους παραγωγούς γιατί το περιμένουν σαν πολύ σημαντικό Μέτρο. Για την Εξισωτική θεωρώ πως είναι αρκετά σημαντικό Μέτρο απλά όπως βλέπουμε είναι ένα πολύ μεγάλο ποσό το οποίο δίδεται στην Εξισωτική Αποζημίωση.

Για τη φυτική παραγωγή δηλαδή αυτή τη στιγμή ένα πολύ μεγάλο ποσό απορροφάται σε αγρότες οι οποίοι είναι κάτοικοι μειονεκτικών περιοχών, μπορούν να καλλιεργούν φέρ' ειπείν 40 στρέμματα ροδάκινα και να λαμβάνουν Εξισωτική 400 € το στρέμμα, δηλαδή 10 € το στρέμμα. Δεν νομίζω ότι το πρόβλημα και το αντικίνητρο της εγκατάλειψης της γης που το λέει και ο Κανονισμός, ότι τα 10 € το στρέμμα είναι το κίνητρο για να μην εγκαταλείψουν τη γη. Το πρόβλημα είναι οι τιμές, η φορολογία, ότι δεν μπορούν να συνεργαστούν, είναι άλλα τα προβλήματα.

Θέλω να πω ότι απορροφάται ένα πάρα πολύ μεγάλο κονδύλι για αγρότες αυτού του είδους για τη φυτική, ξαναλέω για να μην παρεξηγηθώ.

Όσον αφορά το Μέτρο 4.1.2. το οποίο πρόγραμμα για την εξοικονόμηση ύδατος το Μέτρο που αφορά δηλαδή τα σχέδια βελτίωσης το κομμάτι των νερών, φυσικά υπάρχει το θέμα της τιμολογιακής πολιτικής της αιρεσιμότητας του νερού, απλά επειδή έχουν εκδοθεί από 12 Μαρτίου του '18 οι τεχνικές προδιαγραφές για το Μέτρο, πρέπει να υπάρχει ένα χρονοδιάγραμμα το πότε θα προκηρυχθούν αυτά τα Μέτρα, δεδομένου ότι αυτά τα σχέδια βελτίωσης τα οποία τρέχουμε και υπάρχει μια διαδικασία μέχρι τις 30 Αυγούστου για την οριστική υποβολή. Πριμοδοτήθηκαν οι εγκαταστάσεις δενδρωδών καλλιεργειών, φυσικά δεν μπορούν να αρδευτούν οι δενδρώδεις καλλιέργειες χωρίς Μέτρο για τα νερά, είναι το πιο κοινό ερώτημα των Ελλήνων παραγωγών.

Για το θέμα της εκχώρησης η οποία έχει ανακοινωθεί, που οι λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν με Υπουργική Απόφαση στο μέλλον, θα πρέπει και σε αυτό να υπάρχει ένα συγκεκριμένο Μέτρο γιατί όπως ξέρετε η φετινή χρονιά για τον αγροτικό τομέα είναι πάρα πολύ δύσκολη όσον αφορά τις τιμές και χωρίς το χρήμα είναι δύσκολο κάποιος να επενδύσει.

Όσον αφορά το Μέτρο των γεωργικών συμβουλών είδαμε ότι έχει γίνει ένα αίτημα στην Επιτροπή ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Με συγχωρείτε, για ποια εκχώρηση μιλάτε;

Δ. ΣΟΦΟΛΟΓΗΣ: Για την εκχώρηση σε τρίτους που έχουν... Κύριε Πρόεδρε είναι το πιο σημαντικό θέμα που αφορά τον αγροτικό τομέα πως θα υλοποιηθούν αυτά τα σχέδια βελτίωσης. Σύμφωνα με την τροποποίηση αναφέρει πως θα ανακοινωθούν με άλλη Υπουργική Απόφαση στο μέλλον.

Όσον αφορά το Μέτρο της δάσωσης έχουμε φυσικά τις ανειλημμένες, αλλά επειδή έχουν ανακοινωθεί εδώ και δυο χρόνια και από τη Ζαγορά τότε ο κ. Αποστόλου είχε μιλήσει για το νέο Μέτρο δάσωσης, εάν προκηρυχθεί κάτι και δεν πληρώνεται οτιδήποτε παλιό, πρέπει να ανακοινωθεί για να ξέρει και ο κόσμος τι θα γίνει ακριβώς.

Για τη νιτρορύπανση αν έχουμε κάποια επίσημη ανακοίνωση για τα τελικά αποτελέσματα. Και όπως ξέρετε κ. Πρόεδρε το συγκεκριμένο ΠΑΑ και δεδομένου του νέου προτεινόμενου Κανονισμού του 392/1-6-2018 που αφορά τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική με περίοδο '21-'27 αυτά θα μπουν στη νέα περίοδο σαν ανειλημμένες άρα θα πρέπει να ξεκαθαρίζουν γιατί τα δικαιώματα, οι άμεσες ενισχύσεις θα μειωθούν, θα έχουμε περαιτέρω σύγκλιση, είμαστε μια χώρα με θεωρητικά ένα υψηλό δικαίωμα και νομίζω τα Μέτρα θα παίζουν και η εφαρμογή αυτών των Μέτρων δεδομένου και της περικοπής του πυλώνα 2 βάσει της δήλωσης του Επιτρόπου για μείον 15% θα αποτελέσουν βασικό κομμάτι αντιμετώπισης της κρίσης και της βιωσιμότητας του Έλληνα αγρότη. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Παρακαλώ η κυρία.

Γ. ΜΕΓΑ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε, από την ΕΥΔ Περιφέρειας Ηπείρου. Ένα σχόλιο για μια τροποποίηση η οποία δεν παρουσιάστηκε στην αναλυτική παρουσίαση που μας έκαναν οι συνάδελφοι, αλλά υπάρχει μέσα στο φάκελο.

Με χαρά βλέπουμε ότι συμπεριλάβατε στις τροποποιήσεις το Μέτρο 19.4 τη δυνατότητα αξιοποίησης που δίνει ο Κανονισμός για τα απλοποιημένα κόστη και αυτό θα συμβάλλει πολύ στην κατεύθυνση της απλοποίησης και για τη δουλειά των ΕΤΔ αλλά και για τη δουλειά των ενδιαμέσων φορέων και θα παρακαλούσαμε όσο το δυνατό συντομότερα να συμπεριληφθεί στην Υπουργική Απόφαση ώστε να είναι και επιλέξιμες αυτές οι έμμεσες δαπάνες. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Από ό,τι βλέπω δεν υπάρχει άλλη, παρακαλώ ο κ. Bartovic.

A. BARTOVIC: Σας ευχαριστώ πολύ. Δεν έχουμε ερώτηση επί της ουσίας, αλλά θα θέλαμε να κάνουμε κάποιες παρατηρήσεις σχετικά με την πρόταση, ελπίζω να μπορούμε να τις κάνουμε τώρα.

Πρώτα απ' όλα εσείς προτείνετε κάποιες αλλαγές στο πλαίσιο αξιολόγησης της επίδοσης και θα ήθελα να σας πω ότι πρέπει να είστε πάρα πολύ καλοί ως προς την αιτιολόγηση. Τι εννοώ με αυτό; Εννοώ ότι πρέπει να αποδείξετε ότι είναι μια δοκιμή που έχει σκοπό και στόχο. Άμα θέλετε να αλλάξετε τους δείκτες ή τα ορόσημα στο πλαίσιο απόδοσης, θα πρέπει να προσφέρετε αιτιολογία.

Υπάρχουν τρεις βασικοί λόγοι για τους οποίους τα κράτη - μέλη μπορούν να το κάνουν αυτό. Όταν τα χρήματα μεταφέρονται από μια προτεραιότητα σε μια άλλη. Αυτό θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται τόσο στο στόχο όσο και στο ορόσημο.

Δεύτερον, αυτό μπορεί να γίνει σε περίπτωση κάποιου λάθους, όταν πρωτορίστηκαν οι δείκτες. Αυτό μπορεί κάλλιστα να αποτελέσει λόγο για να αλλάξετε το ορόσημο και τον στόχο, αλλά επαναλαμβάνω ότι θα πρέπει να τεκμηριώνετε αυτή την αλλαγή.

Τρίτη δυνατότητα να αλλάξετε ορόσημο ουσιαστικά αφορά την περίπτωση δραματικών κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών που δεν επιτρέπουν την εκάστοτε χώρα να πετύχει τους στόχους, ή να φτάσει στα ορόσημα. Αν τα ορόσημα δεν καλύπτονται διότι δεν υπήρχε η δυνατότητα διότι υπήρχαν κάποιες διοικητικές δυσκολίες, τότε αυτό δεν θα γίνει αποδεκτό.

Αυτό έχει γίνει ξεκάθαρο σε όλα τα κράτη - μέλη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αν τα κράτη - μέλη παραδείγματος χάριν μπορούμε να

ξέρετε ότι καθυστερήσαμε γιατί δεν είχαμε λάβει τη σωστή απόφαση, ή διότι το Υπουργείο καθυστέρησε, τότε αυτό πρόκειται για πρόβλημα του κράτους – μέλους. Το κράτος – μέλος θα έπρεπε να είχε λάβει τις απαιτούμενες δράσεις, για να αντιμετωπίσει αυτό το πρόβλημα.

Γι' αυτό θα ήθελα να σας ζητήσω να διασφαλίσετε ότι όλες οι αλλαγές τεκμηριώνονται για κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες. Διαφορετικά αυτές οι αλλαγές δεν θα γίνουν αποδεκτές.

Επίσης όλα αυτά θα πρέπει να είναι σαφώς διατυπωμένα στην έκθεση που θα υποβάλλετε σε εμάς σύντομα. Σας παρακαλώ να είναι όλα πάρα πολύ καθαρά διατυπωμένα και όλα τα ορόσημα που εσείς αισθάνεστε ότι έχετε μείνει πίσω και γι' αυτό θα θέλαμε να μας δικαιολογήσετε όλες τις δράσεις που έχετε λάβει μέχρι τώρα. Αυτό δεν είναι κάτι το οποίο λέω μόνο σε εσάς, το λέω σε όλα τα κράτη - μέλη, προκειμένου να έχουν ένα καλό σχέδιο υλοποίησης.

Τώρα όσον αφορά τις αλλαγές που θέλετε να κάνετε στο Μέτρο 6. Αναρωτιόμουν γι' αυτές τις αλλαγές που έχετε σκοπό να κάνετε. Κατά την άποψή μου δεν είναι απαραίτητες, διότι άποψή μας είναι δεδομένου ότι είμαστε και στο ευρωπαϊκό επίπεδο και παρακολουθούμε τους φακέλους σας, τα προγράμματά σας, τη διαχείριση αυτών καθώς και το επίπεδο των Μέτρων που λαμβάνετε, είναι ότι αν εσείς προσωρινά μεταφέρετε χρήματα εντός των διαφόρων Μέτρων, από το ένα υπομέτρο σε άλλο υπομέτρο, τότε αυτό είναι κάτι το οποίο δεν μας ενδιαφέρει να παρακολουθήσουμε.

Αυτό που θέλουμε να παρακολουθήσουμε και θέλουμε να είστε κι εσείς προσεκτικοί είναι να υλοποιήσετε το πλάνο σας, το σχέδιό σας από την άποψη Μέτρων. Δηλαδή αν εσείς κάνετε αυτές τις αλλαγές φοβούμενοι ότι θα προκληθεί μια στρατηγική τροποποίηση του προγράμματος τότε τεχνικά θα εντασσόσασταν κι εσείς σε αυτό που περιέγραψα πριν από λίγο.

Πιστεύω γνωρίζετε ότι υπάρχουν μόνο τρεις στρατηγικές τροποποιήσεις που είναι διαθέσιμες στα κράτη - μέλη για όλη την περίοδο που σημαίνει αν εσείς κάνετε μια στρατηγική τροποποίηση του προγράμματος τώρα, θα σας απομείνουν μόνο δύο για το υπόλοιπο του προγράμματος, για τα υπόλοιπα πέντε χρόνια δηλαδή και ίσως στο τέλος της περιόδου να χρειαστεί να κάνετε μια στρατηγική τροποποίηση.

Αυτά βεβαίως είναι δικά σας θέματα, αλλά από την πλευρά μου εγώ θα ήθελα να πω ότι δεν θεωρώ αυτές τις αλλαγές απαραίτητες τουλάχιστον επί του παρόντος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε τον κ. Bartovic για τις παρατηρήσεις και την ειδικότερη αναφορά του στη διαφαινόμενη στρατηγικού χαρακτήρα τροποποίηση στο 6 την οποία παρατήρησή του θα λάβουμε σοβαρά υπόψη και θα δούμε πως θα προσαρμοστούμε, ώστε πράγματι είναι σωστό κατά την άποψή μου να μην εξαντλήσουμε νωρίς τις στρατηγικές τροποποιήσεις μας αν μπορούμε με μια διορθωτική κίνηση να διασώσουμε μια στρατηγική τροποποίηση για αργότερα.

Ο κ. Φίρμπας έχει τον λόγο.

I. ΦΙΡΜΠΑΣ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Απλά με αφορμή την αναφορά του κ. Bartovic στο θέμα του πλαισίου επίδοσης και επειδή μετέχω εδώ και αρκετό καιρό σε διαβουλεύσεις με την Επιτροπή και καταλαβαίνω ότι θα είναι και μια οριζόντια μορφή αντιμετώπισης, πρώτον να υπογραμμίσω και εγώ ότι η επιχειρηματολογία για τις αλλαγές στο πλαίσιο επίδοσης θα πρέπει να είναι – πάλι χρησιμοποιώ νεοελληνικά- duly justified και αυτό είναι απολύτως κατανοητό. Το θέλουμε κι εμείς ως Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Ζήτησα όμως να παρέμβω για να κάνω την εξής διευκρίνιση διότι και στις συζητήσεις με την DG/REGIO και με την DG/EMPLOYMENT μοιάζει να έχει παρεξηγηθεί μια αναφορά της ελληνικής πλευράς. Ποια είναι αυτή. Όταν ένα πρόγραμμα -και έχουμε κι εδώ αυτό το παράδειγμα- επικαλείται μια καθυστέρηση για παράδειγμα στην εκπλήρωση μιας αιρεσιμότητας και στη συγκεκριμένη περίπτωση έγινε η αναφορά στα νερά, δεν την εμφανίζει το πρόγραμμα η ελληνική πλευρά ως την αιτιολογία το duly justified διότι προφανώς κάτι τέτοιο δεν προβλέπεται από τον Κανονισμό.

Αυτό που εμείς λέμε είναι ότι όταν το πρόγραμμα προσπαθούσε να εκτιμήσει τον στόχο που θα θέσει, είχε μπροστά του και στο μυαλό του στο πλαίσιο της μεθοδολογίας, διότι και ο χρόνος η εκτίμηση του διαθέσιμου χρόνου είναι μέρος της μεθοδολογίας εκτίμησης ενός στόχου ή ενός milestone, ότι ο αρμόδιος φορέας, που δεν είναι σε αυτή την περίπτωση η Διαχειριστική Αρχή, θα κάνει γρήγορα ή θα κάνει εν πάση περιπτώσει έναν άλφα χρόνο, για να ολοκληρώσει.

Η επίκληση δεν είναι δικαιολογούμενη γιατί κάποιος άλλος φταίει και άρα επέτρεψέ μου να αλλάξω χρόνο. Η επίκληση είναι ότι εγώ τότε υπολόγιζα ένα συγκεκριμένο χρόνο. Έχω περιπτώσεις που στις περισσότερες θα έπρεπε τα προγράμματα να λένε «έχω μπροστά μου 3-3,5 χρόνια από τον Ιούνιο του 2015 έχω μπροστά μου 3,5 χρόνια μέχρι το 2018 για να υλοποιήσω».

Εάν όμως δικαιολογημένα έπρεπε να περιμένω τη μελέτη στο παράδειγμα των υδάτων για να μπορέσω να προκηρύξω και να προχωρήσω κανονικά, το γεγονός ότι το Μάρτιο του 2017 ακόμη δεν είχαμε ολοκληρώσει, είναι ένα πρόβλημα για το πρόγραμμα και δεν σταματάει εκεί η αιτιολογία. Συνεχίζει και σας το λέω και σε εσάς αγαπητοί συνάδελφοι από τη Διαχειριστική. Το επιχείρημά σας δεν πρέπει να είναι «καθυστέρησε το Υπουργείο Περιβάλλοντος με τα νερά». «Μου επηρέασε τη μεθοδολογία υπολογισμού» αυτό είναι το επιχείρημα.

Επειδή έχω ακούσει και τους συναδέλφους της REGIO και παρακαλώ όταν θα μιλήσετε και με τους οριζόντιους που ξέρω, καταλαβαίνω κι εγώ υπάλληλος είμαι, αναπτύξτε σας παρακαλώ αυτό το επιχείρημα ότι η ελληνική πλευρά αυτό το επιχείρημα έχει. Δεν έχει το επιχείρημα «φταίει κάποιος άλλος», δεν δείχνει τον άλλον. Λέει ότι «εγώ είχα υπολογίσει για 3,5 χρόνια υλοποίηση αλλά μου έμειναν έξι μήνες. Άρα πρέπει κατάλληλα να προσαρμόσω τη μεθοδολογία υπολογισμού, για να είναι πραγματικοί».

Επίσης μια που αναφέρθηκα σε αυτό το θέμα και επειδή βλέπω επίσης ότι υπάρχει μια προσέγγιση από το πρόγραμμα που σε ό,τι αφορά τους οικονομικούς δείκτες αυτούς που στη δική μας ξύλινη γλώσσα έχουμε συνηθίσει να τους λέμε F100 βλέπω ότι προτείνεται αυξομειώσεις δικαιολογημένες πάλι. Θα ήθελα πάλι επικαλούμαι κ. Bartovic τις συζητήσεις που θα κάνετε με τους συναδέλφους και με τις άλλες DGs να γίνει και εδώ κατανοητό ότι όταν θα αποδεχτούμε μια αλλαγή σε δείκτες, μια αλλαγή σε ένα δείκτη εκροής, ή σε ένα δείκτη που ήταν key implementation step, εάν γίνεται αποδεκτή αυτή η αλλαγή ως justified, equally justified θα έπρεπε να είναι και μια αυξομείωση των οικονομικών δεικτών.

Σας το μεταφέρω, γιατί δεν έχουμε την ίδια αντιμετώπιση σε αυτά μας τα επιχειρήματα προς τις άλλες δύο DGs οπότε όταν θα τα συζητήσετε λάβετέ το υπόψη ότι είναι απολύτως κατανοητό εάν έχει

επηρεαστεί η υλοποίηση από κάποιους παράγοντες παραδείγματος χάριν της μεθοδολογίας δεν αρκεί να δεχτούμε την αλλαγή του δείκτη εκροής αλλά και το equally ότι δεν θα μπορούσε να έχει απορρόφηση αν ο χρόνος που μου επηρέασε τη μεθοδολογία δεν μπορούσε να απορροφήσει.

Συνεπώς θα παρακαλούσα να μεταφέρετε και αυτό, όχι ότι δεν το έχω μεταφέρει απ' ευθείας αλλά δραττόμενος της ευκαιρίας να σας παρακαλέσω να το μεταφέρετε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε τον κ. Φίρμπα για τις ουσιαστικές παρατηρήσεις. Θέλω να δώσω γρήγορα τον λόγο στον κ. Αγοραστό, αλλά να λάβουμε υπόψη ότι πρέπει να κλείσουμε γιατί περιμένουμε και ένα μεσημεριανό γεύμα, το οποίο είναι έτοιμο.

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Το πρόγραμμα μπορεί να είναι καλά δομημένο, σωστά δομημένο, μπορεί να έχει σωστούς στόχους αλλά δεν μπορούν να επιτευχθούν και άλλωστε φαίνεται διαχρονικά από το 2011 που ασχολούμαστε συστηματικά κάποιοι με αυτό ότι δεν μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι και πάντα έχουμε αστοχίες γι' αυτό εφευρίσκονται κάθε φορές τεχνικές λύσεις $n+2$, ή αλλαγή των στόχων των δεικτών και τα λοιπά.

Αυτό γίνεται για ένα κυρίως λόγο. Διότι δεν υπάρχει το κατάλληλο εργαλείο να υποστηρίξει το πρόγραμμα. Και όταν λέω το «κατάλληλο εργαλείο» εξηγούμαι καθαρά: πρώτον οι λειτουργίες και οι Υπηρεσίες του κράτους δεν συνεργάζονται γρήγορα, αποτελεσματικά και με θετική θέληση.

Δασαρχείο, μην μπλέξεις. Αρχαιολογία, μην ακουμπήσεις. Ξεκάθαρα πράγματα. Το λέω από την αρχή, πρέπει να συμμαζευτούν και να καταλάβουν ότι υπάρχει εθνικός στόχος να υπάρξει παραγωγή στη χώρα και η παραγωγή στη χώρα θα ενισχυθεί από αυτό το πρόγραμμα το οποίο έχουμε στη διάθεσή μας.

Ψηφίζονται νόμοι απλώς για θέματα γοήτρου Υπουργών. Ο πρόσφατος νόμος για τις αναθέσεις των δημοσίων έργων, καταστροφικός για τα δημόσια έργα. Υπήρχε ο φόβος της τιμολόγησης του νερού, πήγαν πίσω όλα τα έργα νερού στον αγροτικό τμήμα. Φταίει ο Κασίμης; Άμα φταίει, να του ρίξουμε. Ναι, αλλά όμως ο Κασίμης το ακούει γιατί είναι ο τελευταίος

αποδέκτης της υπογραφής των προγραμμάτων εγγειοβελτιωτικών έργων, που πάσχει η Ελλάδα από νερό και υπάρχουν και Υπηρεσίες.

Στα κριτήρια μία πάνω μία κάτω τα βρίσκουμε και το θέμα ορισμένων χρημάτων δεν νομίζω αποτελεί θέμα για τις Περιφέρειες. Μια Περιφέρεια είμαστε όλη Ελλάδα και όλοι συγκοινωνούντα δοχεία είμαστε. Άρα πρέπει να βρούμε τον τρόπο της γρήγορης υλοποίησης των προγραμμάτων και με οποιαδήποτε αστοχία η οποία θα καλύπτεται από την ταχύτητα υλοποίησης.

Γιατί τώρα τι συμβαίνει; Κυρίες και κύριοι ένα πλαίσιο προγραμματικής σύμβασης χάσαμε, ένα ΕΣΠΑ χάσαμε διαχρονικά από τα ΜΟΠΑ και μέχρι σήμερα με τα μεταφερόμενα έργα και τα μεταφερόμενα έργα γίνονται γιατί δεν υπάρχουν τα κατάλληλα εργαλεία υλοποίησης των έργων. Τα προγράμματα είναι καλά, το θέμα είναι ότι τα εργαλεία πάσχουν.

Άρα πρέπει να αλλάξουμε τα εργαλεία, να σταματήσουμε πλέον να κοιτάμε το δέντρο και να χάνουμε το δάσος και γίνεται πιο γραφειοκρατικό το σύστημα. Δεν μας πειράζει, να είναι γραφειοκρατικό, αλλά να είναι επιτελικά γραφειοκρατικό και γρήγορα ελεγκτικό και γρήγορο.

Που να μπλέξεις με τους Επιτρόπους; Αυτά πρέπει να αλλάξουμε. Εδώ, σωστά είναι τα ζητήματα, σωστό είναι το πρόγραμμα, ελάτε με τις αποκεντρωμένες να μπλέξετε, που για να πάρεις μία άδεια της πλάκας είναι ελεγμένη από 32 Υπηρεσίες, δεν θα σταματήσει ο 33^{ος} να δει, σε ταλαιπωρεί ανάλογα με τις ορέξεις του κυρίου ο οποίος προΐσταται της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του συντονιστή ανάλογα με τις ορέξεις και τι αχρωματοψία έχει, σε ταλαιπωρεί.

Αλλά δεν ταλαιπωρεί τον Περιφερειάρχη ή το Δήμαρχο ή το Υπουργείο, ταλαιπωρεί την κοινωνία. Αυτό είναι το ζήτημα που πρέπει να αλλάξουμε. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε κ. Αγοραστέ για τις παρατηρήσεις σας, αλλά αυτές είναι παθογένειες που σέρνονται δεκαετίες όπως ξέρετε

Κ. ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ: Πρέπει να τις αλλάξουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Περιμένουμε να τις αλλάξουμε εμείς. Αλλά περιμέναμε χρόνια όταν θα ανασυγκροτείται το κράτος και τα λοιπά.

Λέω το εξής διαδικαστικά: να έχουμε μια σύντομη παρέμβαση με απαντήσεις στα καίρια ερωτήματα, μπορούμε να επανέλθουμε και μετά το μεσημεριανό και θα δώσω τον λόγο σε δυο στελέχη της Υπηρεσίας στην Προϊσταμένη της Μονάδας προγραμματισμού της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης πρώτα και μετά στον κ. Μανέτα, αν υπάρχει κάτι συμπληρωματικό από τους ομιλήσαντες και ομιλήτριες.

Η κα Αθανασοπούλου έχει τον λόγο.

A. ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: Χαιρετώ όλους μια και δεν είχα πριν την ευκαιρία να το κάνω, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ που ήρθατε από αρκετά μακριά για να παρασιτείτε στην 5^η συνάντηση της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα αναφερθώ σε κάποια από τα θέματα που μπήκαν στο τραπέζι, κατ' αρχάς για την αύξηση των πόρων στο Μέτρο 11 και ιδιαίτερα για τη βιολογική κτηνοτροφία.

Έγινε μια ενδυνάμωση του Μέτρου για να μπορέσει να καλυφθεί το ποσό των ανειλημμένων που δεν είχε υπολογιστεί από την αρχή από τους Ενδιάμεσους Φορείς Διαχείρισης. Οπότε μπήκαν αυτά τα λεφτά για την κάλυψη έτσι ώστε να μείνουν ακέραια τα ποσά και για τη βιολογική κτηνοτροφία και για τη νέα πρόσκληση της βιολογικής γεωργίας, αυτό είναι το ένα.

Δεύτερο για τα Μέτρα που έχουμε πρόταση για διαγραφή. Όντως όταν μας ήρθε το έγγραφο από το Μπενάκειο για το Μέτρο 10.1.6. σκεφτήκαμε κι εμείς να δούμε πως μπορούμε να παρέμβουμε έτσι ώστε να διατηρήσουμε αυτό το Μέτρο. Παρ' όλα αυτά δεν είχαμε στα χέρια μας ούτε κάποια μελέτη ούτε τον χρόνο, αλλά δεν θέλαμε να πάρουμε και το ρίσκο σε μια καλλιέργεια τόσο μεγάλη όσο είναι η ελαιοκαλλιέργεια στην Ελλάδα να ρισκάρουμε και να έχουμε άσχημα αποτελέσματα.

Δηλαδή θα μπορούσαμε με το να γίνει αυτό να είχαμε μια μετάδοση μολυσμάτων και δεν θέλαμε να πάρουμε αυτή τη χρονική περίοδο αυτό το ρίσκο. Παρ' όλα αυτά επειδή είναι ένα έργο που έχει σημασία, θέλουμε να το αφήσουμε για να το κάνουμε την επόμενη περίοδο, αφού πρώτα συνεννοηθούμε με το Μπενάκειο και το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο για το πώς μπορούμε να το χειριστούμε.

Για το Μέτρο 14. Το Μέτρο 14 ήταν ένα φιλόδοξο Μέτρο για να το εγκρίνουμε είχε γίνει πάρα πολύ δουλειά και είχε πέσει πολύ μεράκι. Υπάρχουν κάποιες παθογένειες στον τομέα της κτηνοτροφίας γιατί για να γίνει αυτό το Μέτρο, έπρεπε να καλύπτει κατ' αρχάς τη γραμμή βάσης, δηλαδή όλα τα υποχρεωτικά πρότυπα.

Παρ' όλα αυτά εμείς είπαμε ότι θα υπάρχουν κάποιες εκμεταλλεύσεις που θα τα καλύπτουν, άρα να τους δώσουμε την αβάντα για να κάνουν κάτι μεγαλύτερο. Μέχρι πρότινος, που με ειδοποίησαν τώρα πριν την Επιτροπή Παρακολούθησης υπήρχε στο Συμβούλιο της Επικρατείας μια καταγγελία για τους κτηνιάτρους εκτροφής και επειδή εκεί είχε βασιστεί η εφαρμογή του Μέτρου, δεν ξέραμε αν θα δικαιωθούν ή όχι.

Δεν έχω δει την απόφαση με τα μάτια μου, μου είπαν όμως ότι πάρθηκε μια τέτοια απόφαση. Προτιμούμε, επειδή είναι μόνο 10 εκατομμύρια αυτή τη χρονική στιγμή να το διαγράψουμε και το Μέτρο να ενδυναμωθεί και να πάει για την επόμενη περίοδο. Εξάλλου λίγα χρόνια διαφορά είναι, δηλαδή δεν θα χάσουμε κάτι, είμαστε στο μέσο της περιόδου έτσι κι αλλιώς.

Για τα μεγάλα ποσά του Μέτρου 13 αυτό έχει βγει βάσει μιας μελέτης. Πάντα η Επιτροπή ρωτάει αν μειώσουμε κάποιο ποσό μήπως δημιουργείται ένα αντικίνητρο για να παραμείνουν αυτοί οι άνθρωποι στις μειονεκτικές περιοχές; Τώρα που θα γίνει και η νέα οριοθέτηση των μειονεκτικών περιοχών, θα δούμε βάσει της καινούργιας μελέτης πως θα πάνε αυτές οι τιμές.

Αλλά όμως μέχρι τώρα το Μέτρο είναι δεδομένο και είναι και στο μεγαλύτερό του αριθμό δικαιούχων, λόγω του ΠΟΕ δηλαδή που δεν μας αφήνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου να μειώσουμε τους δικαιούχους. Γιατί θα πρέπει όσοι παράγουν, όσοι έχουν αγροτική εκμετάλλευση στις περιοχές αυτές που έχουν μειονεξία να μπορούν να είναι δικαιούχοι, για να πάρουν όλοι αυτά τα λεφτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εάν δεν είναι κάτι άλλο να προσθέσετε τώρα, να πάμε στον κ. Μανέτα και κλείνουμε.

N. MANETAS: Νομίζω καλύφθηκε στην πλειοψηφία των ερωτήσεων από την κα Αθανασοπούλου, εγώ δυο έχω σημειώσει που εκκρεμούν σαν απάντηση, είναι η εκχώρηση σε τρίτους μέσω ΟΠΕΚΕΠΕ. Έχουμε κάνει μια συνεννόηση

με τον Οργανισμό Πληρωμών, να δούμε τι δυνατότητες και τι προεκτάσεις έχει ένα τέτοιο θέμα της εκχώρησης σε τρίτους, δηλαδή να μπαίνουν τα ποσά της δημόσιας δαπάνης του προγράμματος που δικαιούται ένας δικαιούχος επένδυσης στο λογαριασμό του προμηθευτή του, αυτή είναι η λογική αυτής της δυνατότητας που έχουμε προβλέψει στα σχέδια βελτίωσης.

Θα διερευνήσουμε και με το Υπουργείο Οικονομικών ενδεχόμενες παρενέργειες που θα έχει αυτό και θα απαντήσουμε. Αυτή τη στιγμή δεν είμαστε έτοιμοι να το πούμε.

Όσον αφορά για τη νιτρορύπανση αναμένουμε, θα έχουμε τις εντάξεις μέσα στο μήνα λογικά. Έχουμε πει και για την υπερδέσμευση οπότε θα κλείσουν και οι νομικές δεσμεύσεις αυτού του Μέτρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αναμένουμε την απάντηση της ΔΑΟΚ Λάρισας τους προενταξιακούς ελέγχους.

N. MANETAS: Και στους προενταξιακούς ελέγχους από την ΔΑΟΚ Λάρισας αναμένουμε τα αποτελέσματα και όσον αφορά το 6.3. που αναφέρθηκε για τη λογική του Μέτρου, είπαμε ότι η λογική είναι για κατά κύριο επάγγελμα αγρότες που έχουν πρόβλημα ως προς την βιωσιμότητα των γεωργικών τους εκμεταλλεύσεων, με τυπική απόδοση από 5 μέχρι 7, 9, 9, τυπική απόδοση και θεωρούμε ότι η επίτευξη του στόχου του 15% είναι μια λογική στο να κάνει ένα βήμα προς την βιωσιμότητά της η γεωργική εκμετάλλευση.

Θα δούμε και στην πορεία πως θα πάει, είναι καινούργιο Μέτρο θεωρώ ότι είναι στη σωστή βάση και τα κριτήρια επιλεξιμότητας και τα κριτήρια επιλογής. Αυτό που δεν αλλάζει, για να απαντήσω και στους εκπροσώπους των νέων γεωργών, στο Μέτρο σε σχέση με την προηγούμενη τροποποίηση είναι η κατάρτιση που είναι υποχρεωτική.

Δηλαδή πρέπει να ενισχυθεί αυτός ο μικρός καλλιεργητής, ο μικρός παραγωγός στο να κάνει το βήμα βιωσιμότητας και επιχειρηματικότητας που θέλουμε να τον ενισχύσουμε μέσα από το Μέτρο και γι' αυτό πρέπει να καταρτιστεί προβλεπόμενα και συνεχίζουμε να το προβλέπουμε και η κατάρτισή του αυτή προβλεπόμενα και συνεχίζουμε να το προβλέπουμε ότι θα γίνεται από τον ΕΛΓΟ ΔΗΜΗΤΡΑ, όπως γίνεται και η κατάρτιση των νέων γεωργών. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε και τον κ. Μανέτα, για να ολοκληρώσουμε εκλαμβάνω μια σειρά παρατηρήσεις περισσότερο ως παρατηρήσεις – συστάσεις και λιγότερο ως κατηγορηματικά αρνητικές θέσεις σε ό,τι αφορά τις προτάσεις τροποποίησης. Με εξαίρεση ένα Μέτρο αν θυμάμαι καλά από την ΠΕΝΑ, κάνατε μια αναφορά για τα κλαδέματα, νομίζω ότι μετά τις απαντήσεις που δόθηκαν φαντάζομαι δεν υπάρχουν αντιρρήσεις επί της ουσίας.

Άρα εκλαμβάνω ως θετική την ανταπόκριση του Σώματος στις τροποποιήσεις που εισηγείται η Διαχειριστική Αρχή, ούτως ή άλλως θα επανέλθουμε στην απόφαση στο τέλος. Τώρα θα διακόψουμε για μεσημεριανό και θα δοθεί κάτω εκτός του ξενοδοχείου μπροστά στο εστιατόριο εδώ στη γωνία.

Όμως θα ήθελα να ψαλιδίσουμε τη μία ώρα και να επιστρέψουμε σε 45 λεπτά, που σημαίνει αυτό ότι θα είμαστε πίσω στις 2 και μισή. Σας ευχαριστούμε πολύ.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ Β: ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα συζητήσουμε Ειδικά Θέματα σ' αυτό το δεύτερο μέρος και αρχίζουμε με την εισήγηση της κας Τζουμάκα από τη Μονάδα Προγραμματισμού.

«Τροποποίηση και έγκριση κριτηρίων επιλογής μέτρων ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Προγραμματισμού)»

Ε. ΤΖΟΥΜΑΚΑ: Στο πλαίσιο του Β' μέρους της συνεδριάσής μας, θα σας κάνω μια σύντομη ενημέρωση για την πρόταση τροποποίησης των κριτηρίων επιλογής που αφορούν σε μία Δράση και ένα Υπομέτρο. Αφορά η πρόταση τη Δράση 1.2 που είναι η κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των Μέτρων του ΠΑΑ και η πρόταση τροποποίησης που αφορά για τα κριτήρια επιλογής του Υπομέτρου 7.1, Εκπόνηση Θεμάτων Σχεδίων Διαχείρισης για τον Τομέα της Γεωργίας σε Προστατευμένες Περιοχές.

Να δούμε την πρόταση όπως έχει διαμορφωθεί για τα κριτήρια επιλογής της Δράσης 1.1.2. Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής αυτής της δράσης αφορούν στην ποιότητα και τη συνάφεια της πρότασης συμπεριλαμβανομένου και του εκπαιδευτικού υλικού, και την κατάλληλη περιγραφή και ανάλυση του έργου, τη δομή και σύνθεση του οργανωτικού σχήματος του παρόχου της σχετικής Υπηρεσίας και η τρίτη αρχή αφορά στην οργάνωση και ροή της παρεχόμενης ενέργειας με στόχο την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της ενέργειας.

Εδώ υπήρχε και μια αρχή που αφορούσε την πανελλαδική εμβέλεια του παρόχου αλλά αυτή στην 3^η πρόταση τροποποίησης που έχουμε τώρα μέσα στο φάκελο της Επιτροπής, έχει προταθεί να φύγει. Να δούμε πώς διαμορφώνονται τα κριτήρια ανά αρχή κριτηρίων επιλογής.

Στα πλαίσια λοιπόν της πρώτης αρχής έχουμε τρία κριτήρια. Στα πλαίσια του κριτηρίου 1.1.1 αξιολογείται και βαθμολογείται το εκπαιδευτικό περιεχόμενο και η συνάφεια της πρότασης. Η βαρύτητα σ' αυτό το κριτήριο είναι 10%. Εδώ τιμή δίνεται για την ανάλυση του εκπαιδευτικού περιεχομένου της πρότασης σ' εκπαιδευτικές ενότητες καθώς και για τη σύνδεση με τις θεματικές Προτεραιότητες του Μέτρου.

Στα πλαίσια του κριτηρίου 1.2 αξιολογείται και βαθμολογείται η επάρκεια και πληρότητα του εκπαιδευτικού περιεχομένου του Προγράμματος για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχων την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των Μέτρων του Προγράμματος. Το κριτήριο αυτό έχει βαρύτητα 20%. Στα πλαίσια αυτού του κριτηρίου δίνεται τιμή για την περιγραφή και την καταλληλότητα των εκπαιδευτικών μεθόδων και τεχνικών του Προγράμματος, για την περιγραφή του εκπαιδευτικού υλικού, του ειδικού εξοπλισμού και τη μεθοδολογία κατάρτισης καθώς και για τη σύνδεση του αντικειμένου θεωρητικής κατάρτισης με την πρακτική εξάσκηση.

Στο πλαίσιο του 3^{ου} κριτηρίου αξιολογείται και βαθμολογείται η ωριμότητα υλοποίησης της πρότασης. Η βαρύτητά του είναι 5%. Εδώ πέρα η τιμή δίνεται στο να υπάρχει η δυνατότητα άμεσης υλοποίησης, αξιολογείται συνολικά αν ο πάροχος διαθέτει επαρκείς δομές, προσωπικό, εμπειρία στελεχών για τη υλοποίηση της πράξης καθώς και η δυνατότητα άμεσης ενεργοποίησης των καταρτιζομένων μετά την ένταξη της πράξης.

Στο πλαίσιο της δεύτερης αρχής τώρα: Έχει διαμορφωθεί ένα κριτήριο, εδώ θ' αξιολογηθεί και θα βαθμολογηθεί η σύνθεση της ομάδας του έργου του παρόχου. Η βαρύτητα σ' αυτό το κριτήριο είναι 30%. Τιμή δίνεται αξιολογώντας την αναλυτική περιγραφή του σχήματος Διοίκησης του έργου και αν υπάρχει σαφής αποτύπωση ρόλων και αρμοδιοτήτων των μελών της ομάδας του έργου.

Στα πλαίσια της 3^{ης} αρχής που αφορά την οργάνωση της παρεχόμενης ενέργειας έχουμε δυο κριτήρια, το 3.1, στα πλαίσια αυτού αξιολογείται και βαθμολογείται η διαδικασία οργάνωσης και παρακολούθησης του έργου. Η βαρύτητα είναι 25%. Εδώ πέρα παίρνουν τιμές οι προτάσεις που κάνουν περιγραφή ανάλογα με τον τρόπο περιγραφής της διαδικασίας οργάνωσης και παρακολούθησης της υλοποίησης του έργου, με παρουσίαση όλων των επιμέρους φάσεων, ανάλυση ροών και παρεχομένων ενεργειών.

Και έχουμε και το κριτήριο 3.2 που αξιολογείται και βαθμολογείται το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου. Η βαρύτητα αυτού είναι 10%. Εδώ βαθμολογείται η αποτύπωση της ροής των παρεχομένων ενεργειών και η τεκμηρίωση της ανελαστικότητας του χρονοδιαγράμματος σε σχέση με τους περιορισμούς και τη χρονική διάρκεια του έργου. Η ελάχιστη βαθμολογία ορίζεται σε 50 βαθμούς.

Πάμε και στην πρόταση για την τροποποίηση των κριτηρίων επιλογής του Υπομέτρου 7.1 Οι βασικές αρχές που διέπουν τα κριτήρια επιλογής αυτού του Μέτρου έχουν να κάνουν με την κατηγορία και το είδος των περιοχών σε σχέση με τη σπουδαιότητά τους ή την κρισιμότητα ασκούμενων πιέσεων όπως οι περιοχές Ramsar, υδροβιότοποι, κατηγορίες γεωργικής δραστηριότητας όπως η υδατική γεωργία και άλλες περιοχές για υψηλές πιέσεις, ασκούμενες από τη γεωργία.

Η άλλη αρχή έχει να κάνει με τη συνεισφορά συμβατότητα με άλλα Μέτρα και Προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη και η 3^η αρχή έχει να κάνει με το βαθμό τεκμηρίωσης της σκοπιμότητας και ποιότητας της προσέγγισης της προτεινόμενης παρέμβασης.

Να δούμε πώς διαμορφώνονται τα κριτήρια: Σε σχέση με την πρώτη αρχή, υπάρχει το κριτήριο στο πλαίσιο του οποίου αξιολογείται και βαθμολογείται η κατηγορία, το είδος των περιοχών σε σχέση με τη

σπουδαιότητά τους ως προς τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της γεωργίας. Η βαρύτητα σ' αυτό το κριτήριο, διαμορφώνεται σε 20%. Εδώ δίνεται τιμή αν υπάρχουν περιοχές παρέμβασης που περιλαμβάνουν περιοχές της σύμβασης Ramsar.

Στη 2^η αρχή υπάρχει πάλι ένα κριτήριο στο πλαίσιο του οποίου αξιολογείται και δίνεται ο βαθμός συνέργειας και συμπληρωματικότητας με άλλα συγχρηματοδοτούμενα ή όχι Προγράμματα και άλλες πολιτικές. Η βαρύτητα αυτού του κριτηρίου είναι 30%.

Έχουμε δυο τιμές που δίνονται εδώ και αυτές βαθμολογούνται αθροιστικά. Η μία τιμή αφορά στο αν υπάρχει συνέργεια και συμπληρωματικότητα με υλοποιημένες δράσεις και Προγράμματα που είναι συγχρηματοδοτούμενα ή μη για την προστασία της βιοποικιλότητας στην περιοχή παρέμβασης και αν υπάρχει λεπτομερής περιγραφή για την επίτευξη συνέργειας και συμπληρωματικότητας με τις δράσεις για την προστασία και διαχείριση των περιοχών NATURA στο πλαίσιο των στρατηγικών και δράσεων προώθησης και ενσωμάτωσης του Ευρωπαϊκού Περιβαλλοντικού Κεκτημένου του ΥΜΕΠΕΡΑΑ 2014-2020.

Τέλος, στο πλαίσιο της 3^{ης} αρχής, υπάρχει πάλι ένα κριτήριο στα πλαίσια του οποίου αξιολογείται και βαθμολογείται η ποιότητα και η τεκμηρίωση της αποβαλλόμενης πρότασης. Η βαρύτητα αυτού του κριτηρίου διαμορφώνεται στο 50% και αυτό το κριτήριο βαθμολογείται αθροιστικά για τις δυο τιμές του.

Η μία αφορά στο αν ο υποψήφιος δικαιούχος διαθέτει τεχνογνωσία για την υλοποίηση των παρεμβάσεων του 7.1 και εδώ εξετάζονται τα προσόντα των στελεχών του φορέα και η εμπειρία σε παρόμοια έργα και μελέτες και η άλλη τιμή αφορά στο αν η πρόταση προβλέπει καινοτόμες συμμετοχικές διαδικασίες με τους άμεσα εμπλεκόμενους τοπικούς φορείς, στη συνδιαμόρφωση, συναπόφαση των γεωργικών πρακτικών και την προστασία της βιοποικιλότητας ή και αυτοδέσμευσης των τοπικών φορέων για την εφαρμογή και προώθηση των πρακτικών αυτών. Η ελάχιστη βαθμολογία και για τα κριτήρια του Υπομέτρου 7.1 ορίζεται σε 50 βαθμούς.

Τέλος, στα πλαίσια αυτής της πρότασης αλλαγής κριτηρίων θα πραγματοποιηθεί και μια αλλαγή στο κριτήριο 2.1 όπου αξιολογείται η αντιπροσωπευτικότητα της επιχειρησιακής ομάδας και ο βαθμός κάλυψης των επιμέρους κλάδων του αγροδιατροφικού τομέα της Δράσης 2 του Υπομέτρου 16.1, 16.2 και του Υπομέτρου 16.5, 16.1, όπου οι προσδιορισμένες αναλύσεις τιμών αλλάζουν κλιμάκωση, διαμορφώνονται σε 40, 15, 30 και 15 για το Υπομέτρο 16.1, 16.2 και σε 50, 20, 30 για το Υπομέτρο 16.5, 16.1.

Αυτό γίνεται γιατί εκ παραδρομής στα πλαίσια της 10^{ης} γραπτής διαδικασίας όπου οριστικοποιήσαμε και είχαμε προτείνει την τροποποίηση των κριτηρίων των δυο αυτών Υπομέτρων, σ' αυτό το κριτήριο για τη Δράση 2.1 εκ παραδρομής δεν είχαμε προσέξει ότι δεν αθροίζανε τα κριτήρια αυτά, τα 100 μόρια, γιατί όπως τα έχουμε διαμορφώσει σε κάθε κριτήριο, πρέπει ν' αθροίζουν 100 μόρια οι τιμές και απλά τ' αναμορφώνουμε αυτά αναλογικά προκειμένου να αθροίζουν 100 μόρια και να μην υπάρχει πρόβλημα. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ την κα Τζουμάκα. Θα ήθελα να τοποθετηθούμε ή να θέσουμε τα ερωτήματα σε αυτή την εισήγηση γιατί εδώ επιδέχεται απόφασης. Οπότε ό,τι αντιδράσεις υπάρχουν ας το κάνουμε τώρα. Υπάρχει κάποια ερώτηση, τοποθέτηση, αντίδραση; Όχι. Θεωρώ λοιπόν ότι δεν έχουμε κανένα πρόβλημα.

Πάμε αμέσως στην επόμενη εισήγηση που θα γίνει από την κα Μαρία Χριστίνα Μακρανδρέου, Προϊσταμένης της Μονάδας Δικτύωσης και Δημοσιότητας.

«Ενέργειες δικτύωσης και ενημέρωσης για το ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας)»

Μ. Χ. ΜΑΚΡΑΝΔΡΕΟΥ: Ευχαριστώ πολύ κ. Πρόεδρε. Ξέρω ότι είναι δύσκολη η ώρα μετά το γεύμα, θα σας μιλήσω λίγο για πιο light πράγματα, ούτε γι' αριθμούς ούτε για κριτήρια. Θα προσπαθήσω να είμαι σύντομη για τις ενέργειες δικτύωσης και δημοσιότητας που πραγματοποίησε η Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας στο α' εξάμηνο του 2018.

Κατ' αρχήν θα ξεκινήσω από την τελευταία συνάντηση της Επιτροπής Παρακολούθησης. Σας έχουμε πει ότι μια από τις προτεραιότητες

του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου είναι να υποστηρίξει το Μέτρο 16, «Συνεργασία».

Το α' εξάμηνο του 2018 συνεχίζουμε τις διαδρομές μας στις έδρες των Περιφερειών της χώρας. Το Μάρτιο πραγματοποιήσαμε μια συνάντηση στα Ιωάννινα, την προηγούμενη εβδομάδα στη Λάρισα και την επόμενη, είναι η πανηγυρική μας θα έλεγα, είναι η ολοκλήρωση αυτών των συναντήσεων, που θα γίνει στη Θεσσαλονίκη και βέβαια όλοι είστε καλεσμένοι και ελπίζω ότι όλοι έχετε λάβει προσκλήσεις.

Αυτό που κάναμε επίσης για να υποστηρίξουμε το Μέτρο 16, έχετε όλοι μπροστά σας όλοι ένα έντυπο, παραδείγματα συνεργασιών, νομίζω ότι ακόμα και αν δεν ασχολείστε με το Μέτρο 16, οι περισσότεροι από σας, αξίζει πραγματικά να του ρίξετε μια ματιά. εδώ κάναμε μια προσπάθεια, με τη βοήθεια βέβαια του Ευρωπαϊκού Δικτύου που υπάρχει για να υποστηρίξει τις Ευρωπαϊκές Συμπράξεις Καινοτομίας και έχουμε παρουσιάσει, αν θέλετε με πολύ απλά λόγια, κυρίως για τους αγρότες, το πώς θα μπορούσαν να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν μια επιχειρησιακή ομάδα.

Στη συνέχεια εδώ βλέπετε την πρόσκληση για τη Θεσσαλονίκη, νομίζω ότι το α' εξάμηνο του 2018, μια πολύ σημαντική δηλαδή που έγινε στη Μονάδα και στην Υπηρεσία και που πραγματικά μας πήρε πραγματικά πολύ χρόνο, είναι η ανανέωση του site του ΕΑΔ. Όλοι έχετε στα τραπέζι σας ένα μικρό κουτάκι, προφανώς έχετε καταλάβει ότι δεν είναι CD, δεν ξέρω τί έχετε καταλάβει ότι είναι, πάντως σας προσκαλώ να το ανοίξετε και μέσα στο κουτάκι, που δεν είναι CD, θα βρείτε 4 καρτούλες.

Αυτές λοιπόν μπορείτε να τις χρησιμοποιήσετε όχι στο σπίτι σας, στα γραφεία σας, είναι εντολή αυτή, να τις χρησιμοποιήσετε στα γραφεία σας, είναι σουβέρ αλλά την ίδια ώρα σας δίνουν κάποιες πληροφορίες για το τί καινοτομία και τί καινούργιες ιδέες περιλαμβάνει το site του ΕΑΔ. Δε θα μπω αναλυτικά γιατί μου έχουν πει να είμαι σύντομη, απλά θέλω δυο πράγματα να επισημάνω.

Το ένα είναι ότι προφανώς από τα πιο σημαντικά πράγματα του site είναι τα νέα και οι εκδηλώσεις. Στις μεν εκδηλώσεις κυρίως αναρτούμε τις εκδηλώσεις του δικτύου, στα δε νέα ευελπιστούμε να γίνει ένας πόλος πληροφόρησης κι ενημέρωσης σε θέματα που αφορούν όχι μόνο το

Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά και γενικότερα θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης και εκεί βέβαια σας καλούμε όλους σας, γιατί θέλω να ελπίζω ότι οι περισσότεροι από εσάς γνωρίζετε ότι τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης είναι και μέλη του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου και θα θέλαμε να μας ενημερώνετε σε τακτική βάση για εκδηλώσεις που κάνουν οι φορείς σας, για θέματα και για μέτρα αρμοδιότητάς σας.

Ένα δεύτερο κομμάτι που προσπαθήσαμε να κάνουμε είναι να κατηγοριοποιήσουμε αν θέλετε τις πληροφορίες, είναι η δεύτερη καρτελίτσα η οποία τί μας λέει: Ότι θα προσπαθήσουμε να κατηγοριοποιήσουμε τις πληροφορίες ανάλογα με τη ιδιότητα του καθενός μας. Αν δηλαδή κάποιος είναι μέλος του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου, αν κάποιος είναι αγρότης και αν κάποιος είναι σύμβουλος ή ερευνητής.

Μια άλλη καινοτομία του site είναι δυο πλατφόρμες που δημιουργήσαμε κι εκεί και πάλι ζητάμε τη συνεισφορά του κοινού και των επισκεπτών, ο κάθε επισκέπτης μπορεί να υποβάλλει αξιόλογες εμπειρίες, αξιόλογα έργα ή παρεμβάσεις που έγιναν είτε με τη χρηματοδότηση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης είτε από άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Και βέβαια, αυτό που προσπαθήσαμε να κάνουμε, είναι και μια πλατφόρμα καινοτομίας κι εδώ να υποστηρίξουμε όλους τους ενδιαφερομένους, κυρίως αγρότες, ομάδες παραγωγών, Συνεταιρισμούς, ερευνητές, πανεπιστημιακούς, που θα ήθελαν να γνωριστούν μεταξύ τους προκειμένου να υποβάλλουν μια πρόταση στο πλαίσιο του Μέτρου 16.

Η τελευταία καινοτομία: Στο τέλος της ιστοσελίδας έχουμε περιλάβει τα λεγόμενα RSS. Μια ροή δηλαδή πληροφοριών η οποία κυρίως προέρχεται από το site του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, από το site του ΠΑΑ, από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Αγροτικής Ανάπτυξης και από το EIP AGRI.

Συνάδελφοι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα βάλουμε και τα δικά σας νέα από τη DG AGRI, αλλά αυτό υπολογίζουμε να το κάνουμε στο καινούργιο site του ΠΑΑ που αυτή τη στιγμή ετοιμάζεται. Κλείνω το κεφάλαιο, το site του ΕΑΔ, να πω για τους προχωρημένους στις νέες τεχνολογίες. Όπως θα δείτε έχουμε βάλει και πάνω στις καρτέλες QR Code προκειμένου να μπορείτε με μια απλή κίνηση να μπαίνετε κατευθείαν στο site μας.

Ως προς τα θέματα δημοσιότητας του ΠΑΑ απλά να σας πω ότι αυτή τη στιγμή ετοιμάζεται ένα καινούργιο site, μια καινούργια ιστοσελίδα για το ΠΑΑ, ξέρουμε ότι ταλαιπωρείστε όλοι σας με το υπάρχον site, ελπίζουμε ότι το καινούργιο θα είναι πιο λειτουργικό για όλους μας και κυρίως για το κοινό μας.

Το Φεβρουάριο επίσης έγινε η επιλογή ενός συμβούλου επικοινωνίας και έχει ξεκινήσει η συνεργασία μαζί του, προκειμένου από το φθινόπωρο να δρομολογήσουμε μια σειρά δράσεων και ενεργειών για θέματα ενημέρωσης και δημοσιότητας του ΠΑΑ και επίσης σ' αυτό το διάστημα και προφανώς και συνεχίζουμε, στέλνουμε σταδιακά οδηγίες στους δικαιούχους των Μέτρων σχετικά με την τήρηση των κανόνων δημοσιότητας του Προγράμματος.

Τώρα θα ήθελα πολύ λίγο να σας πω για μια εκδήλωση που κάναμε τον περασμένο Φεβρουάριο και πραγματικά όλοι μας στην Υπηρεσία είμαστε πολύ περήφανοι γι' αυτό, ενόψει της 27^{ης} AGROTICA που έγινε το Φεβρουάριο και που ομολογουμένως ήταν η μεγαλύτερη AGROTICA όλων των εποχών, καταγράφηκαν περίπου 140.000 επισκέπτες, αποφασίσαμε λίγο να βγούμε από το καβούκι μας και να κάνουμε μια σειρά δράσεων και ενεργειών πληροφόρησης του κοινού.

Και τί θέλω να πω μ' αυτό: Κατ' αρχάς στο περίπτερο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης το οποίο φιλοξενεί όλους τους φορείς του, στο stand μας δηλαδή, αποφασίσαμε ν' αναρτήσουμε κάποια info graphics κάνοντας ένα θεματικό αν θέλετε αφιέρωμα στις στρατηγικές προκλήσεις που υπάρχουν στον τομέα των αιγοπροβάτων και πώς ξεκινώντας κανείς από το θέμα για παράδειγμα των αυτόχθονων ελληνικών φυλών και φτάνοντας μέχρι τη γαστρονομία, μπορεί ν' αναπτύξει μια σειρά ενεργειών και πώς το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης με κάποια από τα μέτρα του, μπορεί να συνεισφέρει σε αυτό.

Σαν κεντρικό κορμό λοιπόν είχαμε τα info graphics αλλά την ίδια ώρα στο χώρο του περιπτέρου είχαμε μια σειρά ομιλιών, όχι μόνο για τα αιγοπρόβατα και τη γαστρονομία αλλά και για τα μέτρα που εκείνη τη στιγμή ήταν σε ανοιχτή πρόσκληση, όπως για παράδειγμα για τα σχέδια βελτίωσης, για η νιτρορύπανση, για τις προληπτικές δράσεις, για τις φυσικές καταστροφές, για το LEADER, για τις ομάδες παραγωγών, για το Μέτρο 16

για τη συνεργασία, το Confusion, μπορεί να ξεχνάω και κάτι, οπότε φανταστείτε ότι ήμαστε σ' ένα περίπτερο όπου κόσμος έμπαινε έμπαινε, κόσμος έβγαινε, κόσμος άκουγε για όλα τα μέτρα που εκείνο το διάστημα ήταν ανοιχτά για το ΠΑΑ.

Κι εδώ θα μου επιτρέψετε, γιατί νομίζω, μια εικόνα χίλιες λέξεις, θα ήθελα να σας δείξω ένα βίντεο. Να με συγχωρήσουν και πάλι οι συνάδελφοι από τη DG AGRI αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει μετάφραση, νομίζω όμως ότι από το βίντεο θα πάρετε μια εικόνα.

Θα ήθελα να σας πω, πριν παίξει το βιντεάκι, ότι έγινε με την ευγενική προσφορά του Κώστα Ψυχουντάκη, από την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής. Μπορεί να μας λένε τεχνοκράτες, γραφειοκράτες, αλλά πραγματικά, πιστέψτε με, και τις δυο Υπηρεσίες, και στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και στην Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής, υπάρχουν πράγματι συνάδελφοι και με μεράκι και με καλλιτεχνικές ανησυχίες.

Ας δούμε λοιπόν το βίντεο.

Προβάλλεται βίντεο

M. X. ΜΑΚΡΑΝΔΡΕΟΥ: Τελείωσα, απλά να πω ότι όλα αυτά προφανώς καταλαβαίνετε ότι δε θα είχαν γίνει αν δεν υπήρχαν οι τρεις συνάδελφοι στη Μονάδα Δικτύωσης και Δημοσιότητας, η Γαβριέλα Μιχαήλ, η Βάσω Χαλβατζή και η Πέρρη Θωμοπούλου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ και την κα Μακρανδρέου και τη δουλειά που κάνει η Μονάδα για τη δημοσιότητα και για την υλοποίηση ιδεών, όπως είδαμε στην AGROTICA. Νομίζω ότι αυτό που έγινε φέτος στην AGROTICA είναι αυτό που πρέπει να κάνει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης: Εξωστρέφεια, επικοινωνία της δουλειάς μας, των ιδεών μας, και όλο αυτό θα βοηθήσει να επανατοποθετήσουμε το Αγροτικό στο επίκεντρο του οικονομικού, του κοινωνικού, του αναπτυξιακού.

Ο κ. Bartovic έχει το λόγο.

A. BARTOVIC: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Θα ήθελα να παρέμβω και να κάνω κάποια σχόλια. Πιστεύω ότι η προώθηση και η επικοινωνία είναι πάρα πολύ σημαντικά στοιχεία . δυστυχώς δεν αποτελούν προτεραιότητα για τους περισσότερους από εμάς, παρ' όλο που επαναλαμβάνω, είναι εξέχουσας σημασίας.

Εσείς και οι συνάδελφοί σας έχουν κάνει πάρα πολύ καλή δουλειά αλλά δεν έχουν πουλήσει πάρα πολύ καλά και αυτό δυστυχώς συμβαίνει πολύ συχνά για θέματα Αγροτικής Ανάπτυξης. Κάνουμε προγραμματισμό, κάνουμε σχεδιασμό, κάνουμε προκηρύξεις, προβαίνουμε σε υλοποίηση, κάνουμε ελέγχους και στο τέλος, ακόμα και αυτοί που λαμβάνουν χρήματα από το πρόγραμμα δε γνωρίζουν ακριβώς περί τίνος πρόκειται.

Το γεγονός λοιπόν ότι πολλές φορές λέγεται ότι αυτά που λαμβάνονται είναι συγχρηματοδοτούμενα από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης περνάνε χωρίς την απαιτούμενη προσοχή από την πλευρά των δικαιούχων και όλων των ενδιαφερομένων. Θα ήθελα να σας συγχαρώ για το έργο που κάνετε και ελπίζω να το προωθήσετε στο μέλλον καλύτερα. Αυτό ήταν το πρώτο μήνυμα που ήθελα να μεταφέρω.

Το δεύτερο που είναι εξίσου σημαντικό και κάτι που βλέπω ότι έχετε ήδη ξεκινήσει είναι το εξής: Σας παρακαλώ, θα ήθελα να είστε μέλη του Ευρωπαϊκού Δικτύου. Υπάρχει η ευρωπαϊκή συνεργασία για την Καινοτομία και υπάρχουν κι άλλα ευρωπαϊκά δίκτυα τα οποία θα μπορούσαν να σας δώσουν πάρα πολύ χρήσιμες ιδέες και συμβουλές.

Βεβαίως γνωρίζουμε ότι οι Έλληνες έχουν εφεύρει τα πάντα. Εσείς δεν είναι ανάγκη ν' αντιγράψετε τα υφιστάμενα παραδείγματα και μοντέλα. Εγώ π.χ. έχω παρευρεθεί σε σεμινάριο στην Αθήνα και ένιωσα πραγματικά σα να ήμουν χρηματιστής. Έρχονταν και μου έλεγαν «πώς να το κάνουμε αυτό, πώς να το κάνουμε το άλλο;», χρηματιστής ενδιάμεσος για να το πω καλύτερα.

Τους έλεγα εγώ «μα δε γνωρίζω, εκπροσωπώ την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εσείς ξέρετε καλύτερα». Αλλά όχι, μου ζητούσαν πρακτικές βοήθειες και συμβουλές και αυτό δε συνέβη μόνο μια φορά αλλά επανειλημμένως. Γι' αυτό θα ήθελα να σας ζητήσω να συμμετέχετε σ' αυτά τα δίκτυα που υπάρχουν και θα δείτε ότι μπορείτε να μάθετε πάρα πολλά.

Εσείς βεβαίως μπορείτε να μου πείτε «μα καλά, εδώ είμαστε Ελλάδα, είμαστε ιδιαίτερο το περιβάλλον, βιώνουμε μια δύσκολη οικονομική κρίση, κανένας δε μπορεί να μας βοηθήσει».

Αυτό δεν αληθεύει, διότι αν πάτε στην Ιρλανδία π.χ., σε μια χώρα που πάντα βρέχει, όλα είναι πράσινα, υπάρχει πολλή υγρασία, και εκεί

Θ' ακούγατε να σας λένε ότι αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα με τη φύση, με το περιβάλλον, με τη Διοίκηση, με τους αγρότες και θα σας έκανε εντύπωση πιστεύω η ομοιότητα των προβλημάτων που θα σας εξέφραζαν. 95% των λύσεων υπάρχουν ήδη, απλώς πρέπει να τις βρείτε.

Μη φοβάστε λοιπόν να συμμετέχετε στο δίκτυο που υπάρχει. Και εντάξει, να μη λέω «μη φοβάστε ν' αντιγράψετε», ας το πω αλλιώς, «μη φοβάστε να κινητοποιηθείτε και να εμπνευστείτε από άλλους».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε για την παρέμβαση. Περνάμε στην επόμενη εισήγηση, με εισηγητή τον κ. Θεοδώρου, στέλεχος της Μονάδας Δημοσίων Υποδομών και Παρεμβάσεων της ΕΥΕ.

«Προσκλήσεις των Δράσεων 4.3.1. «Υποδομές εγγείων βελτιώσεων και 4.3.4. «Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις» του ΠΑΑ 2014-2020 (ΕΥΕ ΠΑΑ Μονάδα Δημοσίων Υποδομών και Παρεμβάσεων)»

Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ: Καλησπέρα κι από μένα. Θα πούμε δυο λόγια τώρα για τις προσκλήσεις για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο των δράσεων του Προγράμματος 4.3.1 και 4.3.4, προσκλήσεις που είτε έχουν εκδοθεί είτε πρόκειται να εκδοθούν ή άλλες που τρέχουν.

Οι δράσεις αυτές ανήκουν στο Μέτρο 4 του ΠΑΑ και συγκεκριμένα στο Υπομέτρο 4.3. Συγκεκριμένα για τη δράση 4.3.1 θα χρηματοδοτηθούν έργα που θα αφορούν είτε στη βελτίωση είτε στην αύξηση των αρδευομένων εκτάσεων.

Τί εννοούμε εδώ βελτίωση και τί αύξηση: Όταν πάμε να κατασκευάσουμε σε μια ήδη αρδευόμενη έκταση, όπου υφίστανται δηλαδή υποδομές από πριν όπως για παράδειγμα ένα δίκτυο κλειστών ή ανοιχτών αγωγών, τότε μιλάμε για έργα βελτίωσης. Όταν όμως δεν υπάρχει κάποιος δίκτυο έτοιμο, πάμε ν' αρδεύσουμε κάτι καινούργιο, μιλάμε για μια επένδυση αύξησης της αρδευόμενης έκτασης.

Άλλα έργα που θα χρηματοδοτηθούν, θ' αφορούν σ' εκταμίευση χειμερινών απορροών όπως οι λιμνοδεξαμενές και τα φράγματα, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κάποιων αρδευτικών υποδομών, χρήση

ανακυκλωμένου νερού στις αρδεύσεις, τεχνητό εμπλουτισμό υπογείων υδάτων σε ανακαίνιση δικτύου από γεωτρήσεις.

Εδώ να πούμε ότι ταυτόχρονα θα πρέπει ν' ανακαινίζεται και το δίκτυο. Θα πρέπει παράλληλα δηλαδή να στοχεύει στη μείωση της κατανάλωσης του νερού. Τί επιτυγχάνεται τώρα με αυτές τις δράσεις: Πάμε να πετύχουμε μείωση των απωλειών και αύξηση της αποδοτικότητας των μεθόδων που χρησιμοποιούνται. Θα χρησιμοποιήσουμε εναλλακτικές πηγές νερού, προσπαθούμε να συγκρατήσουμε τις χειμερινές απορροές ώστε να τις διαθέσουμε κατά τους θερινούς μήνες οπότε και είναι πιο απαραίτητες οι καλλιέργειες.

Προσπαθούμε να κάνουμε καλύτερη διαχείριση της απόληψης του νερού. Θέλουμε να μειώσουμε τις πιέσεις από τη γεωργία είτε στα επιφανειακά ύδατα είτε στους υπόγειους υδροφορείς και ν' αντιμετωπίσουμε προβλήματα υφαλμύρυνσης καθώς και ν' αποκαταστήσουμε προβληματικούς υπόγειους υδροφορείς.

Επομένως με τον τρόπο αυτό, αυξάνεται η αποδοτικότητα του αρδευτικού νερού, είμαστε σε πλήρη συμφωνία με την Προτεραιότητα 5, τον Τομέα Εστίασης 5Α αυτός είναι εξάλλου ο κύριος τομέας εστίασης της δράσης 4.3.1 ενώ παράλληλα βελτιώνεται εμμέσως και η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής γεωργίας μ' αυτό τον τρόπο αν το σκεφτούμε. Όπως έχει τεθεί με την Προτεραιότητα 2 το Focus Area 2Α.

Ας δούμε τώρα ποιοι είναι οι όροι επιλεξιμότητας για τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν: Υπάρχουν οπωσδήποτε κάποιοι όροι και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην εκάστοτε πρόσκληση, αλλά θα επικεντρωθούμε κυρίως στην τήρηση των όρων και προϋποθέσεων που επιτάσσει το άρθρο του Κανονισμού 1305/13.

Εδώ λοιπόν το άρθρο 46 βάζει όρους και προϋποθέσεις ανάλογα με την περίπτωση της άρδευσης όπως προαναφέρθηκε, δηλαδή αν θα είναι σε υφιστάμενες ή σε νέες αρδευόμενες περιοχές, αλλά και με την κατάσταση του υδάτινου σώματος. Θα έχετε ακούσει τώρα που συζητήθηκαν τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής των ποταμών, από πλευράς ποσότητας εννοούμε την κατάσταση.

Επίσης υπάρχουν και κάποιοι οριζόντιοι περιορισμοί για όλες τις παραπάνω περιπτώσεις, που είναι η εκτίμηση της αναμενόμενης περιβαλλοντικής επίπτωσης όπως περιγράφεται στο προηγούμενο άρθρο του Κανονισμού, το 45, θα πρέπει να υπάρχει συμβατότητα με το εκάστοτε εγκεκριμένο πάντα σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής, να υπάρχει οπωσδήποτε υδρομέτρηση, να εφαρμόζεται ήδη ή να εφαρμοστεί μέσω της επένδυσης. Ένα από τα δύο πρέπει να ισχύει οπωσδήποτε.

Τέλος εξετάζονται και κάποια στοιχεία για την εξασφάλιση γης. Μπορείτε να δείτε περισσότερα και στον οδηγό της πρόσκλησης. Έγινε μια προσπάθεια εδώ πέρα να παραστήσουμε λίγο πιο γραφικά το άρθρο 46, είναι στην κρίση σας αν είναι επιτυχής η προσπάθεια.

Ας δούμε λοιπόν συγκεντρωτικά τί ισχύει ανά κατηγορία προτεινόμενης επένδυσης: Βλέπουμε οριζόντια πάνω την κατηγορία της επένδυσης, μιλάμε για επενδύσεις βελτίωσης υφιστάμενης αρδευτικής εγκατάστασης σε στοιχείο αρδευτικής υποδομής, είτε στην επόμενη στήλη για επένδυση στην επαγόμενη καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης, είτε επένδυση για δημιουργία έργου ταμείωσης χειμερινών απορροών όπως είπαμε, λιμνοδεξαμενές, φράγματα κτλ., είτε για επένδυση που επηρεάζει αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση σε μια υφιστάμενη αρδευτική εγκατάσταση, για παράδειγμα ν' αντικαταστήσουμε τον Η/Μ εξοπλισμό, να εγκαταστήσουμε μια ΑΠΕ κτλ., είτε για επένδυση άρδευσης με τη χρήση ανακυκλωμένου νερού.

Αριστερά φαίνονται οι όροι του άρθρου 46. Βλέπουμε ότι η πρώτη γραμμή αφορά στο χαρακτηρισμό του υδάτινου σώματος από πλευράς ποσότητας, μπορεί να είναι είτε ανώτερη είτε ίση της καλής είτε κατώτερη της καλής. Οι επόμενες τρεις γραμμές είναι αυτοί οι όροι που συναντάμε παντού, να έχουν οπωσδήποτε μια εκτίμηση της περιβαλλοντικής επίπτωσης σε κάθε κατηγορία, να είναι συμβατή οπωσδήποτε η επένδυση με το εγκεκριμένο ΣΔΛΑΠ, να υπάρχει παντού υδρομέτρηση.

Από κει και μετά, όπου υπάρχει βελτίωση, μετράμε τη δυνητική εξοικονόμηση του νερού. Βλέπουμε στη μεσαία γραμμή, θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη ή ίση του 10%, όπου υπάρχει βελτίωση. Αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι ότι στην περίπτωση της αύξησης της αρδευόμενης έκτασης, περιορίζεται από τον Κανονισμό, όταν είναι καλή η κατάσταση του υδάτινου

σώματος βλέπουμε ότι δεν υπάρχουν άλλοι περιορισμοί εκτός από τους τρεις βασικούς.

Όμως όταν δεν είναι καλοί τότε έχουμε την υποχρέωση είτε να συνδυαστεί με βελτίωση η επένδυση είτε να εφοδιάζεται από υφιστάμενο ταμιευτήρα. Αυτό λίγο να το προσέξουμε. Αν τώρα πάμε να δούμε την πραγματική μείωση της χρήσης του νερού, αυτή εμφανίζεται όταν δεν είναι καλή η κατάσταση του υδάτινου σώματος, αν παρατηρείτε.

Επομένως τί γίνεται: Τα έργα που θα έρθουν, θα έχουν μια μελέτη για τη δυνητική εξοικονόμηση του νερού και στην περίπτωση που το υδάτινο σώμα δεν έχει καλή ποσότητα νερού, τότε θα πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει μια μελέτη για την πραγματική μείωση της χρήσης του νερού η οποία θα πρέπει να είναι μεγαλύτερη ή ίση του 50% της προϋπολογισθείσας δυνητικής εξοικονόμησης νερού.

Εδώ θα πρέπει να προσέξουμε λίγο γιατί θα πρέπει να είναι ρεαλιστικοί οι υπολογισμοί, διότι ενώ μπορεί να βαθμολογηθούν υψηλά, να πάρουν δηλαδή τους βαθμούς που πρέπει, μετά μπορεί να κινδυνεύσουν ν' απενταχθούν τα έργα, διότι η πραγματική εξοικονόμηση να είναι τελικά μικρότερη από το μισό της δυνητική που υπολογίσαμε. Σας εφιστώ εδώ λίγο την προσοχή για όσους ασχοληθούν μ' αυτά.

Τέλος, η συνεκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων επί της λεκάνης απορροής, γίνεται για τα έργα της ταμίευσης αλλά αυτά εμφανίζονται και στην περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Κάποιοι γενικοί όροι και επισημάνσεις για τους όρους της επιλεξιμότητας, είναι ότι η περίοδος επιλεξιμότητας όπως ξέρετε είναι από 1/1/2014 έως το τέλος του 2023. Να προσέξουμε ότι η αγορά μη οικοδομημένης είτε οικοδομημένης γης είναι μη επιλέξιμη για ποσό που υπερβαίνει το 10% της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης της πράξης και τέλος, ότι ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμος.

Υπάρχουν φυσικά κάποια κριτήρια επιλογής, μ' αυτά γίνεται και η βαθμολογία, είναι ο βαθμός περιβαλλοντικής επίπτωσης της επένδυσης, η οικονομική ευστάθεια των έργων, η συμπληρωματικότητα των επενδύσεων με υφιστάμενες υποδομές άρδευσης, ο βαθμός διοικητικής και τεχνικής ωριμότητας των έργων ώστε να έχουμε μια άμεση εφαρμογή των επενδύσεων

που θα ενταχθούν και η συμπληρωματικότητα οπωσδήποτε με άλλα Μέτρα του Προγράμματος και άλλα Ταμεία.

Και αυτό παίρνει μεγαλύτερη βαθμολογία. Ελάχιστο ποσοστό βαθμολογίας που πρέπει να συγκεντρώσει μια πρόταση είναι το 30% των 100 μορίων, της μέγιστης βαθμολογίας.

Ποιοι είναι οι δικαιούχοι -μιλάμε τώρα για να μπορούν να υποβάλλουν πρόταση στις εκδοθείσες προσκλήσεις, ή υπό έκδοση: Είναι λοιπόν είτε η Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, είτε η Διεύθυνση Αντιπλημμυρικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων του ΥΠΟΜΕ καθώς και οι Δήμοι και οι Περιφέρειες.

Θα δούμε παρακάτω πώς διαχωρίζονται αυτά στην πρόσκληση που τρέχει και πώς θα είναι στις επόμενες. Οι ενδιαμέσοι Φορείς Διαχείρισης όπως έχουν οριστεί για επενδύσεις άνω των 2,2 εκατομμυρίων ευρώ απ' όσο ξέρετε είναι η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής του Προγράμματος, ενώ για επενδύσεως έως 2,2 εκατομμυρίων είναι οι Ειδικές Υπηρεσίες Διαχείρισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των Περιφερειών.

Ας δούμε και λίγα πράγματα τώρα για την πρόσκληση που τρέχει. Εδώ η συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη των πράξεων ανέρχεται στα 180 εκατομμύρια ευρώ με δυνατότητα υπερδέσμευσης. Το ποσοστό στήριξης είναι 100%, που συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΠΑΑ και το Ελληνικό Δημόσιο.

Η πρόσκληση τρέχει από 23/4, έχει ξεκινήσει λοιπόν και η έναρξη ηλεκτρονικής υποβολής, ορίστηκε στις 10/5 και λήγει 31/8. Με τον τρόπο που έχουμε πει ότι υποβάλλεται ηλεκτρονικά και υπάρχει κι ένας φάκελος που πρέπει ν' αποσταλεί στην Υπηρεσία με κάποια συγκεκριμένα δικαιολογητικά μέσα, όπως έχουν οριστεί στην πρόσκληση πάντα. Να πούμε ότι η διαδικασία επιλογής και η αξιολόγηση των πράξεων, γίνεται και αυτή μέσω του ΟΠΣΑ και είναι συγκριτική.

Τώρα για τις επενδύσεις κάτω από τα 2,2 εκατομμύρια ευρώ, με την εκχώρηση αρμοδιοτήτων όπως ξέρουμε που έκανε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος στις Ειδικές Υπηρεσίες των Περιφερειών,

ακολουθούμε τη διαδικασία που προβλέπει το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.

Δηλαδή εκδίδουν τις προσκλήσεις, ελέγχουν διοικητικά τις αιτήσεις στήριξης των δικαιούχων, εκδίδουν τις αποφάσεις ένταξης ή τροποποιήσεις εντάξεων καθώς και των ολοκληρώσεων των πράξεων, κάνουν τους ελέγχους νομιμότητας των σταδίων εξέλιξης των δημοσίων συμβάσεων, δηλαδή προεγκρίσεις ανακεφαλαιωτικών πινάκων, παρατάσεων κτλ. και εφ' όσον εκχωρηθεί από τον ΟΠΕΚΕΠΕ θα γίνεται και διαχείριση των αιτημάτων πληρωμής.

Στο προσεχές διάστημα θα εκδοθούν οι σχετικές προσκλήσεις των Περιφερειών, σύμφωνα με τους οδηγούς και τις κατευθύνσεις των Υπηρεσιών μας.

Και δυο λόγια για μια Δράση που φυσικά ξέρετε εσείς των Περιφερειών, είναι η Δράση 4.3.4 για τη βελτίωση της πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, η αγροτική οδοποιία η γνωστή. Εδώ μιλάμε για μελέτη ή κατασκευή έργων πρόσβασης σε γεωργική γη ή σε κτηνοτροφική εκμετάλλευση.

Οι όροι επιλεξιμότητας είναι οι εξής: Οι προτεινόμενες παρεμβάσεις είναι επιλέξιμες εφ' όσον τηρούνται οι εξής προϋποθέσεις: Ν' αφορούν σε έργο που υλοποιείται σε εκτός σχεδίου περιοχή και ν' αφορούν σε πρόσβαση σε γεωργική γη ή κτηνοτροφική εκμετάλλευση όπως είπαμε. Να είναι συμβατή η πράξη με τους κανόνες επιλεξιμότητας που τίθενται στην πρόσκληση, για παράδειγμα η ύπαρξη τεχνικών μελετών, ο καθορισμός τιμής μονάδας για την απόκτηση γης από κάποιο Δικαστήριο κτλ., όπως τα γνωρίζετε.

Αλλά το βασικό είναι, κρατάμε ότι μιλάμε για ασφαλτοσιμεντοστρώσεις, για εκτός σχεδίου έργα και να μην αφορούν δρόμους γενικής κυκλοφορίας ή τμήματα του ευρύτερου οδικού δικτύου. Και εδώ απ' όσο θυμάστε, τα κριτήρια επιλογής είναι η ωριμότητα των έργων από πλευράς αδειοδοτήσεων και μελετών, η σκοπιμότητα και η αποδοτικότητα στις πράξεις, η συνέργεια – συμπληρωματικότητα με το υφιστάμενο ή και με το υπό κατασκευή οδικό δίκτυο, τα χωροταξικά κριτήρια όπως περιοχές με φυσικές καταστροφές και παίρνουμε καλύτερο βαθμό αν υπάρχει πρόσβαση

σε κτηνοτροφικές ή μικτές, δηλαδή φυτικής και κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης μαζί.

Οι δικαιούχοι φυσικά είναι οι Δήμοι απ' όσο ξέρετε, αντίστοιχα και εδώ η εκχώρηση αρμοδιοτήτων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης στις Περιφέρειες, όπως και πριν, απλά μόνο να πω τελειώνοντας ότι ολοκληρώνονται απ' όσο φαίνεται οι αξιολογήσεις, εκκρεμεί μόνο η Περιφέρεια Αττικής, η πρόσκλησή της είναι στον αέρα ακόμα και υπάρχει σχεδόν καθημερινή συνεργασία με όλες τις Περιφέρειες για να επιλύονται οποιαδήποτε προβλήματα προκύπτουν. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Θεοδώρου. Εντός των ημερών θα κλείσουμε και τα έργα κάτω από 2,2 εκατομμύρια ευρώ με την έννοια δηλαδή ότι όπως μας προτρέπει και ο κ. Αγοραστός, ν' αποφασίσουμε εμείς για τα κριτήρια, θα το πράξουμε την ερχόμενη εβδομάδα.

Πάμε στην επόμενη εισήγηση που αφορά την αξιολόγηση του LEADER σε τοπικό επίπεδο, που θα γίνει από τον κ. Γιάννη Δανιηλίδη, της Μονάδας Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης της ΕΥΔ.

«Αξιολόγηση LEADER/CLLD σε τοπικό επίπεδο (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης)»

Κ. ΔΑΝΙΗΛΙΔΗΣ: Καλησπέρα σας. Μαζί θα δούμε μια παρουσίαση σχετικά με την αξιολόγηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης των ΟΤΔ από τις ίδιες τις ΟΤΔ στο πλαίσιο υλοποίηση του Προγράμματός τους.

Σύμφωνα με τα όσα γνωρίζουμε από τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, οι βασικές υποχρεώσεις των ΟΤΔ συνίστανται στη χάραξη και την υλοποίηση της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξής τους και όλες οι ενέργειές τους υπαγορεύονται απ' αυτή την υποχρέωση. Με το άρθρο 34 του Κανονισμού 1303, στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο προστίθεται μια ακόμα υποχρέωση πέρα από αυτές που ξέρουμε ήδη, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να διενεργήσουν οι ίδιες οι ΟΤΔ αξιολόγηση της στρατηγικής τους.

Όπως προκύπτει από την παραπάνω διάταξη, η διενέργεια της αξιολόγησης εντάσσεται στις βασικές υποχρεώσεις των ΟΤΔ, οπότε αυτή καθίσταται δομικό στοιχείο της λειτουργίας τους έχοντας την ίδια βαρύτητα με

ενέργειες όπως για παράδειγμα η πρόσκληση και η παρακολούθηση του τοπικού προγράμματος.

Άρα είναι σαφές ότι στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο δε νοείται στρατηγική τοπικής ανάπτυξης που δε συνοδεύεται από ενέργειες αξιολόγησης αυτής της στρατηγικής από την ίδια την ΟΤΔ. Τώρα ποιος θα διενεργήσει αυτή την αξιολόγηση: Η κάθε Ομάδα Τοπικής Δράσης έχει τη δυνατότητα ν' αναθέσει αυτή την εργασία στα δικά της στελέχη που είναι υπεύθυνα για το σχεδιασμό και την υλοποίησης της στρατηγικής της ή σε ανεξάρτητο αξιολογητή.

Επίσης είναι δυνατός και ο συνδυασμός των δυο ανωτέρω περιπτώσεων, όπου ένας αξιολογητής θα κληθεί από την ΟΤΔ να συντονίσει τις ενέργειες αυτοαξιολόγησης. Στην περίπτωση αυτή, ο αξιολογητής μπορεί να έχει ρόλο απλώς συντονιστικό ή μπορεί και να έχει ρόλο πιο ενεργό με την παροχή γνώμης και συμβουλών.

Μια άλλη επιλογή της ΟΤΔ είναι ότι μπορεί αν το κρίνει σκόπιμο, μπορεί να διενεργήσει δυο παράλληλα δυο αξιολογήσεις. Μία αυτοαξιολόγηση και μια με ανεξάρτητο αξιολογητή. Στην περίπτωση αυτή βέβαια συνίσταται να χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος και οι ίδιοι δείκτες και στις δυο αξιολογήσεις ώστε να είναι τ' αποτελέσματα άμεσα συγκρίσιμα.

Τέλος να πούμε ότι η κάθε ΟΤΔ μπορεί να επιλέξει από μόνη της έναν ανεξάρτητο αξιολογητή ή εναλλακτικά περισσότερες από μία, θα μπορούν να επιλέξουν από κοινού έναν αξιολογητή ο οποίος όμως υποχρεωτικά θα διενεργήσει ξεχωριστές αξιολογήσεις για κάθε ΟΤΔ. Στη δεύτερη περίπτωση, εάν ο αξιολογητής ακολουθήσει πάλι την ίδια μέθοδο, είναι δυνατή η σύγκριση των αποτελεσμάτων με τα όποια πλεονεκτήματα αυτό συνεπάγεται.

Για να επιλέξουν οι ΟΤΔ την κατάλληλη προσέγγιση θα πρέπει να εκτιμήσουν τους διαθέσιμους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους που διαθέτουν αλλά και το γνωσιακό επίπεδο των στελεχών τους. Από μια σχετική έρευνα που έγινε σε ΟΤΔ Αλιείας και LEADER, εκτιμήθηκε ότι μια εκ των υστέρων αξιολόγηση ενός τοπικού Προγράμματος από ανεξάρτητο αξιολογητή, μπορεί να κοστίσει από 6.000 € έως 25.000 €.

Παρ' ότι το ποσό αυτό δεν είναι απαγορευτικό για τις ΟΤΔ και παρ' ότι η σχετική δαπάνη καλύπτεται από τα λειτουργικά τους έξοδα, η κάθε ομάδα θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπ' όψιν ότι το προϊόν μιας αξιολόγησης στο οποίο αυτή δε θα έχει εμπλακεί άμεσα, μπορεί να μην της αποφέρει κανένα όφελος, εφ' όσον δε θα έχει καταφέρει τελικά να το κάνει κτήμα της.

Ας δούμε λοιπόν τί εννοούμε με τον όρο «αξιολόγηση». Η αξιολόγηση είναι μια συνεχής εκτίμηση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και των μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων μιας διαδικασίας. Στη συγκεκριμένη περίπτωση θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η στρατηγική τοπικής ανάπτυξης και η ποιότητα της εργασίας μιας ΟΤΔ.

Δυο σημαντικές και οριζόντιες επισημάνσεις που αφορούν την αξιολόγηση, είναι οι εξής: Πρώτον, η αξιολόγηση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παρακολούθηση του τοπικού Προγράμματος. Η καταγραφή των αριθμητικών δεδομένων που προκύπτουν από την υλοποίηση του LEADER, εντάσσεται στις διαδικασίες παρακολούθησης του τοπικού Προγράμματος που ακολουθούν οι ΟΤΔ.

Παραδείγματα τέτοιων αριθμητικών δεικτών είναι: Ο αριθμός των πράξεων που ενέταξε η ΟΤΔ, οι θέσεις εργασίας που δημιουργήθηκαν ή ακόμα και δεδομένα όπως ο αριθμός συμμετεχόντων σε ενέργειες δημοσιότητας της ομάδας ή ακόμα και ο αριθμός επισκέψεων της ιστοσελίδας της ΟΤΔ. Η αξιολόγηση θα επιτρέψει στους ενδιαφερομένους να προχωρήσουν πέρα από την αποτύπωση των άμεσων αποτελεσμάτων, ώστε να εντοπίσουν τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις από την υλοποίηση του τοπικού Προγράμματος.

Η δεύτερη επισημάνση είναι ότι η αξιολόγηση αποτελεί ένα εργαλείο των ΟΤΔ για τη βελτίωση της λειτουργίας τους και της στρατηγικής τους. Ο ρόλος της Διαχειριστικής Αρχής είναι να βοηθήσει τις ΟΤΔ και σε καμία περίπτωση δεν είναι πρόθεσή της να βαθμολογήσει τις ομάδες και να τις κατατάξει με βάση τ' αποτελέσματα των αξιολογήσεων.

Άρα λοιπόν στο ερώτημα για ποιο λόγο θα πρέπει να γίνει η αξιολόγηση, μια πρώτη απάντηση είναι ότι απλά επειδή είναι υποχρεωτική. Πέρα όμως από αυτή την κανονιστική υποχρέωση, η κάθε ΟΤΔ πρέπει ν' αντιμετωπίσει την αξιολόγηση ως ένα εργαλείο βελτίωσης και μάθησης από το

οποίο θα ωφεληθεί η ίδια καθώς με την αξιολόγηση θα ενισχύσει τη λογοδοσία και τη διαφάνειά της όσον αφορά τη λειτουργία και τις δραστηριότητές της.

Για παράδειγμα, οι ΟΤΔ μπορούν να χρησιμοποιούν τα πορίσματα της αξιολόγησης για ν' αναδείξουν και να διαφημίσουν προς τα έξω την αποδοτικότητά τους και τ' αποτελέσματα των παρεμβάσεών τους. Ένα ακόμη όφελος για μια ΟΤΔ μπορεί να είναι η αύξηση της συλλογικής μάθησης χρησιμοποιώντας την αξιολόγηση, για να μάθει η ομάδα τί αποφέρει και τί δεν αποφέρει θετικά αποτελέσματα στη λειτουργία της ή για να βελτιώσει το σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής της.

Σε τελική ανάλυση, μπορούμε να πούμε ότι η αξιολόγηση μπορεί να βοηθήσει τις ομάδες τοπικής δράσης να χρησιμοποιούν όσο πιο αποτελεσματικά μπορούν τους διαθέσιμους πόρους και να διασφαλίσουν πως ό,τι κάνουν το κάνουν σωστά και έχουν την αποδοχή του τοπικού πληθυσμού στον οποίο άλλωστε απευθύνονται.

Επειδή η αξιολόγηση προορίζεται ως ένα εργαλείο μάθησης και βελτίωσης, θα δοθεί σημαντικός βαθμός ελευθερίας στις ίδιες τις ομάδες, ώστε να επιλέξουν αυτές τα πεδία εκείνα που τις ενδιαφέρουν. Η αξιολόγηση χωρίζεται σε 4 βασικά πεδία: Το ένα από αυτά είναι υποχρεωτικό και τ' άλλα τρία είναι προαιρετικά.

Η υποχρεωτική αξιολόγηση αφορά τα εξής θέματα: Πρώτον, ήταν συνοχή της στρατηγικής του LEADER, δηλαδή της συνοχής μεταξύ των στόχων, των δράσεων, των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων του τοπικού Προγράμματος. Τη συνάφεια της στρατηγικής, δηλαδή της συνάφειας του τοπικού Προγράμματος με τις σημαντικότερες ανάγκες της περιοχής παρέμβασης.

Αφορά τη συνεισφορά των ενταγμένων πράξεων στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής και τέλος αφορά την ανάλυση των παραγόντων επιτυχίας και αποτυχίας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής. Πέρα από αυτά τα υποχρεωτικά πεδία της αξιολόγησης, άλλη μία υποχρέωση των ΟΤΔ είναι η περιγραφή των ρυθμίσεων παρακολούθησης και αξιολόγησης της στρατηγικής τους. Συνίσταται αυτές οι ρυθμίσεις να

περιγράφουν με τη σύνταξη ενός εγγράφου το οποίο ουσιαστικά θα είναι ένα σχέδιο αξιολόγησης.

Εδώ τελειώσαμε με το υποχρεωτικό κομμάτι της αξιολόγησης και θα προχωρήσουμε στο προαιρετικό το οποίο κρίνω σκόπιμοι, επειδή είναι και λίγο περασμένη η ώρα, απλά να σας αναφέρω τους τίτλους, δε θ' αναλύσουμε πάρα πολύ τα τρία πεδία.

Το ένα είναι ο συντονισμός των ΟΤΔ. Αυτό αφορά την αξιολόγηση της ικανότητας των ΟΤΔ να ενισχύουν την ευαισθητοποίηση, τη συνεργασία και τη δικτύωση του τοπικού πληθυσμού.

Το δεύτερο είναι ο μηχανισμός υλοποίησης που αξιολογεί το κατά πόσον είναι πιστή η εφαρμογή της προσέγγισης LEADER από την ΟΤΔ.

Το τρίτο είναι η προστιθέμενη αξία του LEADER, όπου εδώ αξιολογούνται τα οφέλη που αποκομίζονται από την ορθή εφαρμογή της προσέγγισης LEADER σε σύγκριση με τα οφέλη που θα είχαν αποκομισθεί σε περίπτωση εφαρμογής άλλης προσέγγισης.

Τώρα να πούμε ότι το υποχρεωτικό πεδίο της αξιολόγησης που αφορά στη συνεισφορά των ενταγμένων πράξεων, είναι εύκολα μετρήσιμο και ποσοτικοποιημένο. Οι δείκτες που θα χρησιμοποιήσει η ΟΤΔ γι' αυτή την αξιολόγηση, αναμένουμε να είναι κατ' ελάχιστον αυτοί του κοινού συστήματος παρακολούθησης και αξιολόγησης. Αντιθέτως, τα τρία προαιρετικά πεδία, εισάγουν έννοιες οι οποίες δε θα είναι εφικτό να εκτιμηθούν μόνο από αριθμητικούς δείκτες, αλλά θα χρειαστούν και ποιοτικά δεδομένα.

Για τα τρία προαιρετικά πεδία αξίζει να πούμε ότι οι ΟΤΔ θα πρέπει ν' αναπτύξουν τους δικούς τους δείκτες και τα δικά τους ερωτήματα και κριτήρια αξιολόγησης. Όπως αναφέραμε και προηγουμένως η υποχρέωση των ομάδων είναι η σύνταξη ενός σχεδίου αξιολόγησης. Το περιεχόμενο αυτού του σχεδίου δε μπορεί να βασίζεται σ' ένα συγκεκριμένο υπόδειγμα, αλλά θα εξαρτάται κυρίως από τον τρόπο που θ' αποφασίσει η ΟΤΔ να διεξάγει την αξιολόγησή της.

Αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι το σχέδιο αυτό θα πρέπει να είναι ένα κείμενο περιεκτικό, μικρό σε μέγεθος, για παράδειγμα ένα κείμενο 30 σελίδων είναι μια πολύ καλή περίπτωση και εύχρηστο για να μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εγχειρίδιο αξιολόγησης από κάποιον τρίτο, με τον ίδιο

τρόπο που χρησιμοποιούμε στο σπίτι μας ένα manual για να ρυθμίσουμε την τηλεόρασή μας για παράδειγμα.

Η αξιολόγηση έχει 4 βήματα: Θα παρακάμψω τα δυο πρώτα για να συντομεύσουμε λίγο την παρουσίαση γιατί είναι και λίγο αυτονόητα: Είναι ο σχεδιασμός της αξιολόγησης το ένα και το δεύτερο είναι η συλλογή των δεδομένων της αξιολόγησης. Και θα προχωρήσω κατευθείαν στο 3^ο βήμα.

Όσον αφορά τις μεθόδους αξιολόγησης, υπάρχει εκτενής βιβλιογραφία από την οποία θα μπορούσε να επιλεγεί από την ΟΤΔ η καταλληλότερη μέθοδος. Ορισμένες προσεγγίσεις αξιολόγησης είναι: Η έρευνα γραφείου, η έρευνα πεδίου, οι συνεντεύξεις, οι ομάδες εστίασης, ακόμα και η αξιολόγηση μιας ΟΤΔ από μια άλλη ΟΤΔ.

Ενδεικτικά αναφέρουμε δυο περιπτώσεις: Η έρευνα γραφείου συνίσταται στη συλλογή και ανάλυση όλων των διαθέσιμων αριθμητικών δεδομένων. Κι αυτό μπορεί να γίνει εύκολα από το ΟΠΣΑ για παράδειγμα. Ο περιορισμός της μεθόδου αυτής έγκειται στο γεγονός ότι χρησιμοποιεί μόνο αποτυπωμένες αριθμητικές πληροφορίες και δε λαμβάνει υπ' όψιν τις γνώμες του γενικού πληθυσμού και των τοπικών φορέων της περιοχής παρέμβασης.

Άρα μια τέτοια προσέγγιση θα ήταν ενδεχομένως κατάλληλη για να διενεργήσει μια ΟΤΔ το υποχρεωτικό πεδίο της αξιολόγησης αλλά δε θα ήταν η πιο σωστή επιλογή για μια ΟΤΔ που έχει επιλέξει να εξετάσει μια πιο ποιοτική διάσταση όπως για παράδειγμα το μηχανισμό υλοποίησης του LEADER.

Αντίθετα, η διενέργεια αξιολόγησης που περιλαμβάνει συνεντεύξεις με δικαιούχους του ΠΑΑ και άλλους τοπικούς φορείς, θα επιτρέψει στον αξιολογητή να συλλέξει τέτοια δεδομένα, ώστε ν' απαντήσει σε ερωτήματα αξιολόγησης με ποιοτικά χαρακτηριστικά, όπως για παράδειγμα, η τοπική διακυβέρνηση ή το κοινωνικό κεφάλαιο.

Το τέταρτο και τελευταίο βήμα της αξιολόγησης είναι η χρήση των αποτελεσμάτων αυτής, τα οποία θα πρέπει ν' αποτυπώνονται σε μια έκθεση. Η έκθεση αυτή θα έχει διπλή χρήση. Πρώτον, θα χρησιμοποιηθεί για την ευρύτερη δημοσιοποίηση της λειτουργίας και των επιτευγμάτων της ΟΤΔ. Για το σκοπό αυτό η έκθεση θα πρέπει ν' απευθύνεται στη Διαχειριστική Αρχή

σίγουρα, στους δικαιούχους του ΠΑΑ και κυρίως στους τοπικούς φορείς και στον τοπικό πληθυσμό.

Η μορφή της θα μπορούσε να είναι διαφορετική ανάλογα με τον παραλήπτη. Δηλαδή η Έκθεση που θ' απευθύνεται στη Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να έχει μια πιο επίσημη δομή, ενώ η μορφή της έκθεσης που θ' απευθύνεται στον τοπικό πληθυσμό θα μπορούσε να έχει τη μορφή ενός φυλλαδίου στο οποίο θα παρουσιάζονται με απλό και φιλικό τρόπο, τα συνοπτικά αποτελέσματα της αξιολόγησης.

Δεύτερον, η αξιολόγηση θα χρησιμοποιηθεί ώστε η ΟΤΔ να υιοθετήσει τα συμπεράσματα και τις συστάσεις αυτής με σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας της. Για το σκοπό αυτό η έκθεση θα πρέπει να παρουσιαστεί στη Διοίκηση της ομάδας και στα μέλη της όπου η Διοίκηση θα πρέπει σε αυτό το στάδιο ν' αναλάβει ουσιαστικά την ιδιοκτησία του παραδοτέου και ν' αποφασίσει επί της ουσίας για τις παρατηρήσεις εκείνες που θα υιοθετήσει ή ακόμα και για τις παρατηρήσεις εκείνες που θα κρίνει ότι είναι δύσκολο να τις εφαρμόσει.

Είναι προφανές ότι αυτό το τελευταίο στάδιο θα καθορίσει και την επιτυχία του όλου εγχειρήματος καθώς μία έκθεση αξιολόγησης η οποία θ' αρχειοθετηθεί σ' ένα ράφι, δε θα έχει προσφέρει τίποτα στην ΟΤΔ παρά μόνο θα έχει απορροφήσει χρόνο και χρήμα χωρίς κανένα όφελος.

Σας θυμίζω ότι η αξιολόγηση όπως είπαμε εισάγεται για πρώτη φορά ως κανονιστική υποχρέωση οπότε είναι λογικό να υποθέσουμε ότι πολλές ομάδες τοπικής δράσης δεν έχουν προηγούμενη αντίστοιχη εμπειρία. Για το λόγο αυτό η Διαχειριστική Αρχή και το Δίκτυο θα έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της αξιολόγησης ρόλο συμβουλευτικό και υποστηρικτικό με σκοπό να βοηθήσουν τις ομάδες και τους αξιολογητές να ολοκληρώσουν το έργο τους.

Ενδεικτικές ενέργειες υποστήριξης είναι για παράδειγμα από τη Διαχειριστική Αρχή η θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για το περιεχόμενο του Σχεδίου Αξιολόγησης ενώ το Δίκτυο θα μπορούσε να συμβάλλει με την παροχή πακέτων κατάρτισης και σεμιναρίων. Ο απώτερος στόχος όλων των εμπλεκομένων είναι ν' αναπτύξουν οι ΟΤΔ τα δικά τους σχέδια.

Αυτός ο στόχος μπορεί ν' αναλυθεί σε 4 ενδιάμεσους στόχους: Ο πρώτος ενδιάμεσος είναι η εκτίμηση της ετοιμότητας της κάθε ΟΤΔ. Για το

σκοπό αυτό έχει ήδη ετοιμαστεί από τη Διαχειριστική ένα ερωτηματολόγιο το οποίο σύντομα θ' αποσταλεί στις ομάδες μαζί με μία επιστολή που θα εξηγεί το σκοπό και τα οφέλη της αξιολόγησης και μετά σκοπεύουμε να παρουσιάσουμε το ερωτηματολόγιο αυτό σε μια συνάντηση με τις ομάδες.

Μόλις οι ΟΤΔ συμπληρώσουν και αποστείλουν πίσω σ' εμάς το ερωτηματολόγιο, αυτές οι ομάδες θα ομαδοποιηθούν με βάση την εμπειρία που έχουν σε τέτοια ζητήματα.

Ο δεύτερος ενδιάμεσος στόχος είναι η κινητοποίηση και εμπύχωση των ΟΤΔ σύμφωνα με τις ανάγκες τους. Σε αυτό το δεύτερο στάδιο θα γίνει από τη Διαχειριστική Αρχή μια πρόταση για την επιλογή των καταλληλότερων μεθόδων με βάση τις ανάγκες των ΟΤΔ όπως έχουν προκύψει από την ανάλυση των ερωτηματολογίων προηγουμένως.

Και για το σκοπό αυτό σκοπεύουμε να διοργανώσουμε εργαστήρια για την τόνωση του ενδιαφέροντος και το ξεκίνημα της ανάπτυξης ικανοτήτων των ομάδων.

Η επίτευξη του τρίτου στόχου βασίζεται στη συνεχή στήριξη των ΟΤΔ από τη Διαχειριστική Αρχή. Με τη σύνταξη ενός προτύπου αξιολόγησης, με τη δημιουργία ενός γραφείου υποστήριξης, με τη συλλογή και διακίνηση ορθών πρακτικών και τέλος, με την οργάνωση τακτικών συναντήσεων πιθανότατα και με τηλεδιάσκεψη για την παρουσίαση των καλών πρακτικών και την ευρεία διάδοση της παραγόμενης γνώσης.

Ο τέταρτος και τελευταίος στόχος αφορά στην εξέταση και στην προσπάθεια σύνθεσης από τη Διαχειριστική Αρχή των Σχεδίων Αξιολόγησης που θα καταρτίζουν οι ομάδες. Στη συνέχεια θα συνταχθεί μια έκθεση η οποία θα υπογραμμίζει τις κοινές προσεγγίσεις στα ερωτήματα αξιολόγησης και τις καλές πρακτικές στη συλλογή των δεδομένων και την απάντηση των ερωτημάτων αξιολόγησης.

Πρόθεση της Διαχειριστικής Αρχής είναι να δημιουργηθεί ένα εργαστήριο με σκοπό την παρουσίαση της έκθεσης και την ενθάρρυνση των ΟΤΔ προς την κατεύθυνση της συνεργασίας μεταξύ τους. Για την αξιολόγηση υπάρχουν διαθέσιμα τα έντυπα που βλέπετε στη διαφάνεια.

Το ένα είναι οι κατευθυντήριες γραμμές από το Ευρωπαϊκό Γραφείο Υποστήριξης της Αξιολόγησης για την Αγροτική Ανάπτυξη και το

δεύτερο είναι ένα εγχειρίδιο για τις ΟΤΔ και τις ΟΤΔ Αλιείας από το Δίκτυο της Αλιείας. Καλό θα είναι όλοι οι εμπλεκόμενοι με την αξιολόγηση, να εξοικειωθούν με αυτά τα δύο έντυπα.

Στο σημείο αυτό ολοκληρώθηκε η παρουσίαση και θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για το χρόνο σας και την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κι εμείς να ευχαριστήσουμε τον κ. Δανιηλίδη για την εξαιρετικά αναλυτική και ουσιαστική παρουσίαση. Οδηγούμαστε σιγά-σιγά προς το τέλος, με την τελευταία εισήγηση από τον κ. Αποστολόπουλο, Προϊστάμενο της Μονάδας Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης.

«Νέα οριοθέτηση των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς, εκτός των ορεινών περιοχών (ΕΥΔ ΠΑΑ Μονάδα Αξιολόγησης και Θεσμικής Υποστήριξης)»

κ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ: Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος. Με την παρουσίαση αυτή θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε για το πλαίσιο πάνω στο οποίο πραγματοποιείται η νέα οριοθέτηση των μειονεκτικών περιοχών, καθώς αυτή καθαυτή η οριοθέτηση δεν έχει ακόμα ετοιμαστεί και θα παρουσιαστεί σ' επόμενη συνεδρίαση. Καλό όμως είναι να έχουμε μια εικόνα για το πλαίσιο ώστε μετά να μπορέσουμε να δούμε και τ' αποτελέσματά του.

Θα κάνω μια σύντομη αναφορά στο πώς ξεκίνησε η ιστορία με τις ορεινές, μειονεκτικές και με ειδικά μειονεκτήματα περιοχές. Όλη η διαδικασία έχει ξεκινήσει από το 1975 με μια Οδηγία που είχε εκδοθεί από την τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα και η οποία είχε τρεις κατηγορίες περιοχών, τις ορεινές, τις μειονεκτικές και τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα.

Στις ορεινές περιοχές τα πράγματα ήταν σχετικά μετρήσιμα, δηλαδή είτε υψόμετρο είτε κλίση, είτε συνδυασμός αυτών των δύο για να οριοθετηθούν. Στις μειονεκτικές περιοχές τα πράγματα ήταν λίγο πιο ρευστά, καθώς λαμβάνονταν υπ' όψιν ζητήματα παραγωγικότητας, εδάφους, οικονομικά αποτελέσματα και πληθυσμιακή πυκνότητα, πράγματα δηλαδή που μεταβάλλονται στο χρόνο, ενώ για τις περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα υπήρχε ένα πλαφόν στην έκταση που θα μπορούσαν να καταλαμβάνουν

αυτές οι περιοχές και επομένως τα κριτήρια ήταν λίγο πιο χαλαρά και πιο ιδιαίτερα για κάθε κράτος μέλος.

Η προσαρμογή της Οδηγίας αυτής στην Ελλάδα έγινε το 1981 με την ένταξή μας στην ΕΟΚ. Εμείς λοιπόν ορίσαμε για τις ορεινές περιοχές υψόμετρο πάνω από 800 μέτρα και κλίσεις μεγαλύτερες του 20% ή συνδυασμός αυτών των δύο με υψόμετρο πάνω από 600 μέτρα και κλίσεις πάνω από 16%.

Στα ειδικά μειονεκτήματα μπήκαν χαμηλές αποδόσεις και εισοδήματα και κυρίως μεθοριακότητα και νησιωτικότητα και στις μειονεκτικές περιοχές χρησιμοποιήθηκαν κριτήρια όπως το επίπεδο απόδοσης να είναι κάτω από το 80% και ένα ποσοστό βοσκοτόπων πάνω από 30%, να υπάρχουν οικονομικά αποτελέσματα όπως αποτυπώνονται σε εισόδημα ανά ΜΑΕ κάτω από το 80% του εθνικού μέσου όρου και μια πληθυσμιακή πυκνότητα 30 κατοίκων ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο ή μείωση κατά 2% κάθε χρόνο κι έναν σημαντικό ενεργό πληθυσμό στη γεωργία.

Αυτά ήταν τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν εκείνη την εποχή και ορίστηκαν οι μειονεκτικές περιοχές. Το 2003 ήρθε μια κριτική από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την οποία η κατάταξη των μειονεκτικών περιοχών μπορεί να μην ήταν έγκυρη καθώς οι συνθήκες με βάση τις οποίες έγινε η οριοθέτηση μπορεί να είχαν μεταβληθεί.

Επίσης τα κράτη μέλη χρησιμοποιούσαν ένα ευρύ φάσμα δεικτών που αυτό μπορεί να οδηγούσε σε διαφορές στη μεταχείριση των δικαιούχων μεταξύ των κρατών μελών και τέλος μπορεί να υπήρχε και ένα επίπεδο υπερ-αντιστάθμισης καθώς οι δείκτες, όπως είπα και πριν, μπορεί να είχαν μεταβληθεί με την πορεία των χρόνων.

Και σε γενικές γραμμές έκανε μια κριτική στην Επιτροπή, ότι θα πρέπει να εναρμονίσει με κάποιον τρόπο τα κριτήρια με τα οποία ορίζονται οι μειονεκτικές περιοχές. Όχι οι ορεινές, ούτε τα ειδικά μειονεκτήματα, καθώς εκεί τα πράγματα ήταν πιο χειροπιαστά.

Η απάντηση της Επιτροπής ήρθε με τον Κανονισμό 1698/2005 ο οποίος προέβλεπε ότι στο εξής οι μειονεκτικές περιοχές θα καθορίζονται με βάση βιοφυσικά κριτήρια που αφορούν το κλίμα, το έδαφος και τη

γεωμορφολογία. Στην πορεία των συζητήσεων με τα κράτη μέλη και καθώς η όλη διαδικασία πήρε αρκετό καιρό, δεν εφαρμόστηκε στο πλαίσιο του 1698 η συγκεκριμένη διαδικασία και έτσι μετατέθηκε για την τρέχουσα προγραμματική περίοδο όπου με τον Κανονισμό 1305 ορίζονται αναλυτικά τα κριτήρια και ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνει οριοθέτηση.

Υπάρχουν δυο στάδια για την οριοθέτηση των μειονεκτικών περιοχών. Το πρώτο αφορά την εφαρμογή των καθαρά βιοφυσικών κριτηρίων τα οποία αφορούν το κλίμα και για την Ελλάδα συγκεκριμένα ο δείκτης ξηρασίας και το έδαφος που για την Ελλάδα ενδιαφέρον έχουν οι αποστραγγίσεις σε μικρό βαθμό, η υφή του εδάφους, δηλαδή η σύσταση του εδάφους και η παρουσία ή όχι ανδρομερών υλικών στην ανώτατη επιφάνειά του καθώς και το βάθος στο οποίο μπορούν ν' αναπτυχθούν οι ρίζες και οι χημικές ιδιότητες των εδαφών.

Αφού βρεθούν και εντοπιστούν οι περιοχές στις οποίες υπάρχει ένας περιορισμός στην άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας εξαιτίας αυτών των βιοφυσικών παραμέτρων, θα πρέπει να εντοπισθούν οι περιοχές εκείνες στις οποίες αυτά τα μειονεκτήματα μπορεί να έχουν ξεπεραστεί. Για παράδειγμα ένα μειονέκτημα που έχει να κάνει με την ξηρασία, μπορεί να ξεπεραστεί με υποδομές άρδευσης. Αν μπορείς ν' αρδεύεις στην περιοχή, τότε ξεπερνάς το ζήτημα της ξηρασίας.

Επίσης μπορεί προσαρμοζόμενη η γεωργία στις ιδιαίτερες αυτές συνθήκες να έχει βρει τρόπους, πρακτικές και ήδη καλλιέργειας με τα οποία τα οικονομικά αποτελέσματα να είναι συγκρίσιμα με τις υπόλοιπες περιοχές που δεν έχουν κάποιου είδους βιοφυσικά μειονεκτήματα. Κι αυτές οι περιοχές θα πρέπει να εξαιρεθούν.

Δηλαδή όπως ειπώθηκε και νωρίτερα το πρώι, σε μια κριτική για τις μειονεκτικές περιοχές, η νέα οριοθέτηση κάνει μια προσπάθεια να ληφθούν υπ' όψιν τα οικονομικά αποτελέσματα ώστε να στηρίζεται η άσκηση της γεωργικής δραστηριότητας εκεί που πραγματικά υπάρχει ανάγκη.

Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την εφαρμογή της οριοθέτησης: Κατ' αρχάς η άσκηση της εφαρμογής των κριτηρίων και της κατάρτισης σεναρίων για τη νέα οριοθέτηση η οποία είναι αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη. Στη συνέχεια, να επιλεγεί ένα βέλτιστο σενάριο εφαρμογής και να

τροποποιηθεί κατάλληλα το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης γιατί με αυτή την τροποποίηση θα οριστούν οι περιοχές οι οποίες θα ορίζονται ως μειονεκτικές περιοχές και να τεθεί σε ισχύ η όλη διαδικασία την 1/1/2019.

Να διευκρινίσω εδώ ότι οι ορεινές περιοχές παραμένουν ως έχουν αυτή τη στιγμή, οι περιοχές με ειδικά μειονεκτήματα μπορούν να φτάσουν μέχρι το 10% της έκτασης της χώρας έναντι 2,5% που ήταν παλαιότερα και εκεί τα κριτήρια είναι στη διακριτική ευχέρεια εντελώς του κράτους μέλους με γενικές κατευθύνσεις τη διατήρηση της υπαίθρου ή τη στήριξη ενός τουριστικού δυναμικού που υπάρχει στις περιοχές αυτές και εκεί δηλαδή ξανά η μεθοριακότητα και η νησιωτικότητα μπορούν να παίξουν το ρόλο τους και οι περιοχές με φυσικούς περιορισμούς όπως θα ονομάζονται πλέον, εκτός των ορεινών, είναι το αντικείμενο αυτής της διαδικασίας οριοθέτησης. Ευχαριστώ πολύ.

Παρεμβάσεις μελών

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ κ. Αποστολόπουλε. Και τώρα θα πάμε ως εξής: Επειδή είμαστε όλοι κουρασμένοι και πρέπει σιγά-σιγά να ολοκληρώνουμε, εάν υπάρχουν παρατηρήσεις, ερωτήσεις, παρεμβάσεις, να γίνουν τώρα. Δεν υπάρχουν.

M. MAYRIA: Χαιρετίζω την Επιτροπή Παρακολούθησης. Δεν είχα σκοπό να παρέμβω γιατί με έχει καλύψει ο κ. Φίρμπας, παρ' όλα αυτά θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τους συναδέλφους της Διαχειριστικής Αρχής και τους συναδέλφους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Είχα την τύχη και από χτες που ήμουν μαζί τους να δω μια άριστη συνεργασία, πραγματικά εποικοδομητική, με φρέσκιες ιδέες, με παρεμβάσεις to the point, προς τη βελτιστοποίηση και τους βαθμούς ελευθερίας του Προγράμματος και τους ευχαριστώ ιδιαίτερα γι' αυτό και εθιμοτυπικά θα ξαναγκρίνιαζα λιγάκι για το χρόνο.

Είχα παρακαλέσει στο Ναύπλιο, βελτιώθηκε στο Βόλο, βλέπω ότι σηκώνει κι άλλη βελτίωση. Στο δεύτερο μέρος πήγαμε πάρα πολύ καλά, οι παρεμβάσεις ήταν πιο σύντομες, ότι υπήρχε στο φάκελο πραγματικά αποτυπώθηκε από τη Διαχειριστική Αρχή συνοπτικά και επί της ουσίας, στο δεύτερο μέρος πάλι ξεφύγαμε, υπήρξαν παρεμβάσεις που αφορούσαν κυρίως

δικαιούχους του Προγράμματος και όχι την Επιτροπή Παρακολούθησης και ήταν και εκτενείς.

Λίγο να προσέξουμε αυτό το θέμα γιατί η ώρα πέρασε, και να ήθελε κάποιος να κάνει παρέμβαση, είμαστε όλοι εξουθενωμένοι. Καλό είναι στην επόμενη Επιτροπή να το κάνουμε ακόμα καλύτερα. Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, πλην όμως έχω την υποχρέωση ν' απαντήσω σ' αυτό. Αντιλαμβάνεστε στα πλαίσια μιας δημοκρατικής διαχείρισης μιας συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης, όταν αυτός ο οποίος παίρνει το λόγο ξεφεύγει λιγάκι από το αντικείμενο της συνεδρίασης της Επιτροπής, πρέπει να του δώσεις λίγο χρόνο και όχι να τον κόψει γιατί πολλές φορές οι παρεμβάσεις είναι και εκτός αντικειμένου της ίδιας συνεδρίασης. Το καταλαβαίνω αυτό που λέτε αλλά δεν είναι και εύκολα διαχειρίσιμο.

Η κα Νίκα έχει το λόγο.

M. NIKΑ: Καλησπέρα κι από μένα. Εκ μέρους της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων, θα ήθελα να κάνω ένα σχόλιο σχετικά με την τελευταία πρόσκληση που έχει βγει σχετικά με τις υποδομές των εγγειοβελτιώσεων και να πω το εξής:

Ότι κατά την περίοδο κατάρτισης της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών της χώρας και για τα 14 υδατικά διαμερίσματα, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων ήταν σε πλήρη συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος και έτσι υπάρχουν στο Πρόγραμμα Μέτρων δύο συγκεκριμένα Μέτρα που κάνουν άμεση σύνδεση με τους στόχους του Προγράμματος, τηρώντας αποκλειστικά τα κριτήρια που είχε θέσει το Πρόγραμμα, ώστε έτσι να έχουμε μια πρώτη ενσωμάτωση της συμβατότητας των δράσεων του Προγράμματος με τα προβλεπόμενα στο Πρόγραμμα Μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης και επιπλέον, γίνεται και μια συγκεκριμένη πρόβλεψη, επειδή αυτά τα νέα έργα, οι υποδομές που έχουν να κάνουν με τα φράγματα και τις λιμνοδεξαμενές στα επιφανειακά υδατικά συστήματα, υπάρχει περίπτωση να δημιουργήσουν υδρομορφολογικές αλλοιώσεις.

Γι' αυτό υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στη μεθοδολογία που έχει αναπτυχθεί από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων, πώς θ' αντιμετωπισθεί

αυτό το θέμα και θα καλύψει τις απαιτήσεις του άρθρου 4.7 της Οδηγίας και ήθελα να το αναφέρω αυτό για να φανεί η διασύνδεση των δυο πολιτικών, και του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής που ήταν και ένας από τους προβληματισμούς. Σας ευχαριστούμε πολύ για την πρόσκληση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η κα Πουρνάρα έχει το λόγο.

κα ΠΟΥΡΝΑΡΑ: Ευχαριστώ κ. Πρόεδρε. Έχω μια σύντομη παρέμβαση σχετικά με την αξιολόγηση. Ήταν πολύ ενδιαφέρουσα η παρουσίαση της αξιολόγησης, ωστόσο, πριν ακόμα βγουν κάποιες οδηγίες και κάποια προκήρυξη, καλό θα ήταν να γίνει μια συνεργασία μαζί μας λαμβάνοντας υπ' όψιν ότι πολλές Ομάδες Τοπικής Δράσης, πέρα από το Γεωργικό Ταμείο και το Ταμείο της Αλιείας, έχουν και Κοινωνικό Ταμείο στην ίδια στρατηγική. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Θα δώσω τώρα το λόγο στους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πρώτα στην κα Taria Tiennen.

T. TIENNEN: Θα ήθελα πρώτα απ' όλα να σας ευχαριστήσω, να ευχαριστήσω την Επιτροπή Παρακολούθησης και να ευχαριστήσω και τη Διαχειριστική Αρχή που μας έδωσε τη δυνατότητα να γευτούμε αν θέλετε αλλά και να δοκιμάσουμε τα ποιοτικά προϊόντα που παράγει η Ελλάδα. Ήταν πολύ μεγάλη απόλαυση αυτή που μας προσφέρατε και πραγματικά διαπιστώσαμε την ποιότητα των προϊόντων σας.

Θα ήθελα επίσης εν συντομία να επικεντρωθώ σε δυο θέματα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής και της τροποποίησης αυτής. Πρώτα απ' όλα, σχετικά με το νέο τρόπο εργασίας, διότι καταλαβαίνω ότι όλοι μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι αυτό ουσιαστικά προτείνεται από την Επιτροπή, για τον αγροτικό τομέα, για τις αγροτικές περιοχές, πρόκειται για ένα νέο μοντέλο συνεργασίας.

Νωρίτερα έγινε μια αναφορά και μάλιστα εκφράστηκαν και κάποιες απογοητεύσεις για το γεγονός ότι θ' απομακρυνθούμε από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο αλλά εγώ δεν το θεωρώ ότι πρέπει να αισθανόμαστε έτσι, διότι η συνεργασία θα παραμείνει. Και είναι πάρα πολύ σημαντικό η συνεργασία αυτή να συνεχιστεί και στο μέλλον και να

διασφαλίσουμε ότι θα κάνουμε τη βέλτιστη χρήση των χρημάτων ανεξαρτήτως από το πού αυτά προέρχονται.

Επίσης στηρίζω απόλυτα τις ιδέες της Επιτροπής βάσει των οποίων οι αγροτικές περιοχές και η γεωργία είναι τόσο στενά συνδεδεμένες και γι' αυτό υπάρχει ανάγκη να υπάρχει μια κοινή στρατηγική και γι' αυτές τις δυο παραμέτρους. Γι' αυτό και θέλουμε να εντάξουμε αυτές τις δυο παραμέτρους και τα μέτρα της αγοράς μέσα σ' ένα κοινό σχέδιο.

Επίσης, σημαίνει ότι αυτή η Επιτροπή Παρακολούθησης στο μέλλον, ίσως ν' αποκτήσει καινούργια μέλη τα οποία θα εκπροσωπούν τις απευθείας πληρωμές, τα μέτρα αγοράς, που σημαίνει βεβαίως ότι δε θα μειώσουν τη σπουδαιότητα και τη σημασία της Επιτροπής Παρακολούθησης. Αντιθέτως ο ρόλος αυτής θα ενδυναμωθεί στο μέλλον.

Θα ήθελα να επαναλάβω για άλλη μια φορά αυτό που έχει ήδη ειπωθεί, ότι η Επιτροπή Παρακολούθησης είναι θεμελιώδους σημασία για τη διασφάλιση της βέλτιστης χρήσης των χρημάτων και για την απόκτηση αποτελεσμάτων. Αυτά λοιπόν ήταν κάποια στοιχεία για το νέο τρόπο εργασίας.

Ένα άλλο στοιχείο είναι η στρατηγική προσέγγιση η οποία βρίσκεται στον πυρήνα της νέας αυτής πρότασης. Επίσης το γεγονός ότι πρέπει να εγγυηθούμε ότι θ' αποκτήσουμε κάποια αποτελέσματα από τα χρήματα που δαπανούμε, είναι αυτό που μας οδήγησε στην τροποποίηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Θέλουμε λοιπόν να δαπανούμε τα χρήματα αλλά να παίρνουμε και κάποια αποτελέσματα. Και αυτό βεβαίως έχει αποτελέσει θέμα συζήτησης της προγραμματικής περιόδου την οποία διανύουμε αλλά πέρα απ' αυτό, κεντρικό θέμα συζήτησης αφορούσε και το θέμα των πληρωμών, ένα θέμα το οποίο βεβαίως γνωρίζει πάρα πολύ καλά η Επιτροπή Παρακολούθησης. Γνωρίζουμε, επαναλαμβάνω, πόσο σημαντικό είναι να παίρνουμε χρήματα αλλά να πετυχαίνουμε και κάτι μ' αυτά τα χρήματα.

Ένα άλλο θέμα το οποίο είναι πάρα πολύ σημαντικό για το νέο τρόπο συνεργασίας, αφορά την αυξημένη επικουρικότητα. Που σημαίνει κατά βάση ότι η απόφαση θα πρέπει να λαμβάνεται εκεί όπου υπάρχει η μεγαλύτερη ανάγκη. Σ' ευρωπαϊκό επίπεδο εμείς θέτουμε κάποια πλαίσια,

εσείς σ' εθνικό επίπεδο θα θέσετε κάποιους κανόνες, πιθανώς και σε περιφερειακό επίπεδο στην Ελλάδα.

Θα θέσετε κάποιες επιπλέον προϋποθέσεις για το πώς θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα χρήματα στις εκάστοτε Περιφέρειες, οι αποφάσεις θα λαμβάνονται στα επίπεδα όπου είναι δυνατό να δώσουν και τα καλύτερα αποτελέσματα. Το γνωρίζω βεβαίως ότι αυτό ίσως να εγείρει κάποιες δυσκολίες, διότι κάποιιοι θα πουν «μα καλά, η Επιτροπή μας λέει ότι πρέπει να δράσουμε έτσι».

Αυτό βεβαίως σημαίνει ότι εσείς και η πολιτική ιεραρχία θα πρέπει ν' αναλάβετε το δικό σας μερίδιο ευθύνης για τη λήψη αποφάσεων, προκειμένου να μην αποδίδονται όλες οι ευθύνες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Θα πρέπει να επιδείξουν θάρρος και τόλμη διότι καταλαβαίνω ότι είναι εύκολο να συνεχίσουμε να κάνουμε αυτά που κάνουμε τα τελευταία 15 χρόνια αντί να συλλογιστόμαστε για το τί θα είναι το καλύτερο για τις χώρες μας και για τις Περιφέρειές μας.

Αυτό απαιτεί τόλμη και θάρρος και ελπίζω τόλμη και θάρρος να επιδείξετε κι εσείς και ελπίζω η πολιτική ηγεσία να πάρει τις σωστές αποφάσεις και να τις ακολουθήσει στην πράξη.

Ένα άλλο ζήτημα και βεβαίως αυτό μας απομακρύνει λιγάκι από το θέμα του τρόπου εργασίας, αφορά την εστίαση στην καινοτομία και στην τεχνολογία. Ακούσαμε πολλά για τη συνεργασία για την τεχνολογία και τί μπορεί να πετύχει και ακούσαμε και πάρα πολλά όμορφα παραδείγματα. Είναι πάρα πολύ ευχάριστο να βλέπουμε ότι έχουν γίνει μεγάλες επενδύσεις σε καινοτόμα έργα για τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, για την προώθηση της καινοτομίας και των νεοφυών επιχειρήσεων στον αγροτικό τομέα.

Επισκεφθήκαμε κάποιες από αυτές τις επιχειρήσεις και πραγματικά είναι πάρα πολύ μεγάλη ευχαρίστηση να βλέπουμε επιχειρήσεις σαν κι αυτές. Παρ' όλα αυτά θέλαμε να κάνουμε ένα βήμα παραπέρα.

Πέρα λοιπόν από την καινοτομία και τον εκσυγχρονισμό και πέρα από τις συμβουλές και την κατάρτιση, θέματα τα οποία συζητήθηκαν σήμερα και πέρα από την παροχή ευρυζωνικής σύνδεσης σε όλες τις αγροτικές περιοχές, θέλουμε να κάνουμε ένα βήμα παραπέρα και να βάλουμε την καινοτομία στον πυρήνα των ελέγχων χρησιμοποιώντας καινοτόμους

τρόπους ελέγχου, χρήσης των χρημάτων, χρησιμοποιώντας αυτά τα καινοτόμα προϊόντα για να διασφαλίσουμε ότι χρησιμοποιούνται με το βέλτιστο δυνατό τρόπο.

Κάπου εδώ θα ήθελα να ολοκληρώσω. Ελπίζω να έχουμε την ευκαιρία στο μέλλον να επισκεφθούμε ξανά τη χώρα σας για να δούμε πώς τα πηγαίνετε και γενικότερα ήθελα να σας πω ότι μου άρεσε η ιδέα που εκφράστηκε, δηλαδή η ανάγκη συνάντηση με όλους τους εμπλεκόμενους προκειμένου να συζητήσετε ποιο θέλετε να είναι το μέλλον, πού θέλετε να επικεντρωθείτε και ποιες είναι οι σημαντικές αποφάσεις που πρέπει να ληφθούν από τα πολιτικά επίπεδα. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε την κα Tiennet, Αναπληρώτρια επικεφαλής της Γεωγραφικής Μονάδας που παρακολουθεί το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας.

Δίνω το λόγο στον κ. Bartovic από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επικεφαλής της Γεωγραφικής Μονάδας για το Πρόγραμμά μας.

A. BARTOVIC: Ευχαριστώ πολύ κ. Πρόεδρε. Θα ήθελα μόνο να κάνω μια σύντομη παρουσίαση κάποιων από τα πράγματα που πιστεύω ότι είναι πολύ σημαντικά.

Πρώτα-πρώτα θα ήθελα να σας ευχηθώ καλή επιτυχία στους νέους στόχους που έχετε θέσει, πιστεύω ότι πολύ σύντομα θα έχετε αποτελέσματα. Το δεύτερο μήνυμα είναι ότι θα ήθελα να δουλέψετε πάνω στο πλαίσιο. Πιστεύω ότι σίγουρα θα τα καταφέρετε να επιτύχετε και σίγουρα θα πρέπει να ολοκληρώσετε την έκθεση για να μπορέσετε να δικαιολογήσετε τί κάνετε και πού βρίσκεστε.

Όσον αφορά τους άξονες η περίληψη ήταν πάρα πολύ καλή. Θα ήθελα ν' ακούσω περισσότερα όμως για τις διαδικασίες. Και αυτό θα πρέπει να γίνει τώρα. Το σύστημα θα πρέπει να είναι έτοιμο μέχρι τις αρχές του 2019. Ξέρετε ότι παρ' όλο που μπορεί να φαίνεται ότι υπάρχει χρόνος, δεν υπάρχει χρόνος.

Θα πρέπει βεβαίως να το ετοιμάσετε, να το εξετάσουμε, να το εγκρίνουμε, να το ενσωματώσετε και γι' αυτό ακριβώς θα πρέπει να γίνει μέχρι τις αρχές του 2019 γιατί διαφορετικά δε θα πάρετε παρά μόνο 20% της

συνολικής επιχορήγησης. Γι' αυτό παρακαλώ δημιουργήστε το σύστημα όσο πιο γρήγορα γίνεται.

Και το τελευταίο που θα ήθελα ν' αναφέρω, το οποίο πολλοί από σας επίσης τονίσατε, συνεργασία, συνεργασία, συνεργασία, θα γίνεται ολοένα και πιο σημαντική στο μέλλον. Συνεργαστείτε μεταξύ σας. Παρατήρησα ότι στο παρελθόν υπήρχαν περιπτώσεις που η συνεργασία δεν πήγε και πάρα πολύ καλά. Δε θέλω να ρίξω το φταίξιμο σε κανέναν, αλλά είναι πάρα πολύ σημαντικό να γίνει αν θέλετε μια προσπάθεια.

Ας μην ξεχνούμε ότι υπάρχουν τομείς που έχουμε μείνει πίσω. ένας από τους τομείς αυτούς είναι τα δάση. Υπάρχουν τεράστιες προκλήσεις όσον αφορά τα δάση και για να τις ξεπεράσουμε, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη, θα πρέπει να συνεργαστούμε. Θα πρέπει να όλοι να δεσμευτούμε να πετύχουν αυτά τα έργα και να δώσουμε τα χρήματα σε ανθρώπους που πραγματικά προσπαθούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Μιλάμε για χρήματα που θα μπορούν να πάνε σε δικαιούχους που πραγματικά θα ρυθμίσουν ακόμα και 100 ευρώ, για τους οποίους ακόμα και 100 ευρώ είναι σημαντικό ποσό. Μιλάμε για τέτοια άτομα, για τέτοιους φορείς. Γι' αυτό ακριβώς κι επειδή αυτό στο μέλλον θα γίνει ακόμα πιο σημαντικό, σας ζητώ να προσπαθήσετε να συνεργαστείτε.

Εκτιμώ ιδιαίτερα τη συνεργασία που είχαμε σήμερα, εκτιμώ ιδιαίτερα τις παρουσιάσεις που έγιναν και πιστεύω ότι η συνάντηση πραγματικά ήταν στο επίπεδο των προσδοκιών μας.

«Συμπεράσματα – Αποφάσεις της 5ης Συνεδρίασης της Επ. Πα. του ΠΑΑ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ήθελα να διευκρινίσω επειδή δημιουργούνται και παρεξηγήσεις μερικές φορές, αλλά για την τάξη του πράγματος, στην Επιτροπή εμείς θέλουμε να καταγράψουμε την πρόοδο η οποία έχει γίνει στο Πρόγραμμα, όχι γιατί θέλουμε να παινετούμε απαραίτητα γι' αυτό, αλλά γιατί νομίζω ότι με όρους διαπιστώσεων είναι σημαντικό να καταγραφεί αυτό. το ζητούμενο είναι να πάμε ένα βήμα παραπέρα και να διαχειριστούμε τις νέες προκλήσεις οι οποίες δε συνδέονται πλέον μόνο με το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, συνδέονται πλέον και με τις νέες προκλήσεις που προκύπτουν από τη νέα

πρόταση για την Κοινή Αγροτική Πολιτική στην οποία ουσιαστικά η εμπειρία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης θα παίξει ένα καθοριστικό ρόλο στο σχεδιασμό του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου.

Άρα, η σωστή αποτύπωση της προόδου, των αδυναμιών και των προκλήσεων για το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης συγκροτεί κατά την άποψή μου και τη βάση αν το θέλετε, για το σχεδιασμό του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου στα πλαίσια της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής. Αυτό είναι το ένα.

Το δεύτερο: Να καταγράψουμε λοιπόν ότι η παρουσία σας και η συνεργασία μαζί σας έχει συμβάλλει πολύ σημαντικά στο να βελτιωθεί η πορεία του Προγράμματος, προσβλέπουμε σε παραπέρα συνεργασία. Να ευχαριστήσω απ' αυτή τη θέση όλους τους παρόντες και τις παρούσες οι οποίοι ήρθαν σήμερα και παρέμειναν μαζί μας μέχρι το τέλος και αυτούς που έφυγαν νωρίτερα λόγω υποχρεώσεων.

Να ευχαριστήσω τους εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παρουσία τους στην ουσιαστική κι εποικοδομητική κριτική, θετικό ή αρνητικό σχολιασμό, ενισχύει αν το θέλετε τη δουλειά μας, να ευχαριστήσω τους εισηγητές για τις σημαντικές, ενδιαφέρουσες και θα έλεγα και πρωτότυπες παρουσιάσεις, είχαν μια φρεσκάδα, είναι ένα στοιχείο που θέλουμε πλέον να ενσωματώσουμε στη λειτουργία μας και στην πολιτική μας, γιατί κακά τα ψέματα το Υπουργείο μας βγάζει μια συντηρητική προσέγγιση στα πράγματα.

Καιρός να το αλλάξουμε, γιατί θέλουμε μια σύγχρονη, μοντέρνα, forward looking Γεωργία και Αγροτική Ανάπτυξη. Στα πλαίσια αυτά μου άρεσε κάτι που άκουσα πρόσφατα, «δεν πειράζει να κάνουμε και λάθη, άκουσα ένα πολύ ωραίο, “fail fast, fail often, fail forward”. Γιατί μέσα από αυτή τη διαδικασία μπορούμε να πάμε μπροστά.

Τέλος, να ευχαριστήσω απ' αυτή τη θέση όλα τα στελέχη της Υπηρεσίας για την υποστήριξη της διοργάνωσης της σημερινής Επιτροπής της συνεδρίασης. Να ευχαριστήσω τη διερμηνεία αλλά στο τέλος έχουμε τα συμπεράσματα.

«Συμπεράσματα – Αποφάσεις της 5ης Συνεδρίασης της Επ. Πα. του ΠΑΑ»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Συνεδριάσαμε λοιπόν και αποφασίσαμε: Η Επιτροπή Παρακολούθησης Προγράμματος συγκροτήθηκε, δε θ' αναφέρω τώρα τους αριθμούς πρωτοκόλλου και τα ΦΕΚ, συνεδρίασε σήμερα μετά από πρόσκληση του Προέδρου της Επιτροπής, εμού του ιδίου για την 5^η συνεδρίαση και την ενημέρωση των μελών που αφορούν το ΠΑΑ.

Στο πλαίσιο αυτό, στη συνεδρίαση της Επιτροπής παρέστη η πλειοψηφία των μελών, ήτοι ποσοστό 65% με δικαίωμα ψήφου και αφού διαπιστώθηκε απαρτία σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού Εσωτερικής Λειτουργίας της Επιτροπής που ορίζει ότι απαρτία υπάρχει όταν παρίσταται το 60% των μελών με δικαίωμα ψήφου, εγκρίθηκε η ημερήσια διάταξη την οποία παρουσιάσαμε.

Αποφασίσαμε την έγκριση των πρακτικών της 4^{ης} συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης, αποφασίσαμε την έγκριση της πρότασης της 3^{ης} Τροποποίησης του ΠΑΑ 1420 συμπεριλαμβανομένου της τροποποίησης του πλαισίου επίδοσης, αποφασίσαμε την έγκριση της ετήσιας έκθεσης 1420 έτους 2018 με έτος αναφοράς το 2017, αποφασίσαμε την τροποποίηση και την έγκριση των κριτηρίων επιλογής των μέτρων του ΠΑΑ 2014-2020 και λάβαμε γνώση της προόδου υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2020, εννοείται ότι τα λέω συνοπτικά, δε μπαίνω σε όλες τις λεπτομέρειες.

Λάβαμε γνώση της προόδου του πλαισίου επίδοσης ΠΑΑ 2014-2020, των ενεργειών δικτύωσης και ενημέρωσης για το ΠΑΑ 2014-2020, των προσκλήσεων των δράσεων 4.3.1 και 4.3.4 του ΠΑΑ 2014-2020, της αξιολόγησης LEADER CLLD σε τοπικό επίπεδο, της νέας οριοθέτησης των περιοχών με φυσικούς περιορισμούς εκτός των ορεινών περιοχών και τέλος η Επιτροπή Παρακολούθησης ενέκρινε τον προγραμματισμό της επόμενης συνεδρίασης της Επιτροπής Παρακολούθησης εντός του 4^{ου} τριμήνου του 2018.

Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, στο σημείο αυτό ολοκληρώνεται η συνεδρίαση της Επιτροπής.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ